

Årsbudsjett 2024 og økonomiplan for 2024 — 2027 Steinkjer kommune

---

Foto: Ingrid Solum Lystad

KOMMUNEDIREKTØRENS FORSLAG 26.10.2023

Steinkjer kommune

STEINKJER
åpen, lys og glad

Forord

Kommunedirektøren legger med dette frem forslag til årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027. Budsjettet er bygd opp på samme måte som tidligere år, og legges også i 2024 frem som et digitalt dokument.

Budsjett og økonomiplan er et av kommunens viktigste arbeidsdokument for perioden 2024 -2027 og bygger på

- gjeldende økonomiplan 2023 - 2026
- økonomidokument 2024
- forslag til statsbudsjett 2024
- kommuneplanens samfunnsdel for Steinkjer kommune og tilhørende planer
- prioriteringer gjennom politiske vedtak for øvrig

Det overordnede målet med dokumentet er å sørge for at kommunen har en sunn økonomi som sikrer innbyggerne et godt og mangfoldig tjenestetilbud, ikke bare i 2024, men også i fremtiden. Det er derfor viktig at en har et lengre perspektiv når en legger strategier for den økonomiske utviklingen i kommunen. Investerings tiltak som gir langsiktige konsekvenser, både for økonomi og driftsform, er en viktig del av dette sammen med driftstiltak av varig karakter.

En forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling understøttes ved ny kommunelovs krav til at kommunestyret skal vedta mål for den økonomiske utviklingen og lokale handlingsregler. Disse ble vedtatt av kommunestyret i desember 2019.

Planverket for kommunen er under revidering. Kommuneplanens samfunnsdel, ble vedtatt av kommunestyret høsten 2021, og skal revideres etter kommunevalget høsten 2023. Denne vil etter hvert følges av temaplaner og ulike handlingsplaner.

Fremlagte forslag til driftsbudsjett for 2024 utgjør i underkant av 2,4 mrd. kroner. Planlagte kommunale investeringer utgjør i overkant av 455 mill. kroner i kommende økonomiplanperiode. I tillegg kommer en samlet ramme for startlån i perioden lik 275 mill kroner.

I forarbeidet til budsjettet er det tatt høyde for endringer i befolkningstallet og alderssammensetningen ut fra prognoser utarbeidet av SSB. Den demografiske utviklingen i kombinasjon med endrede rammebetingelser og stadig større krav til kvalitet, utfordrer kommunens evne til å levere gode tjenester.

Innenfor hver enkelt etat er det utarbeidet en tabell over driftsbudsjett med endringer. Tabellene tar utgangspunkt i opprinnelig budsjett 2023 (basis). Disse korrigeres så for tiltak vedtatt i gjeldende økonomiplan, lønns- og prisvekst og tekniske justeringer. De påfølgende radene i tabellene vil være nye tiltak og innsparingstiltak foreslått for denne økonomiplanen.

I økonomiplanen for 2024 - 2027 er det innarbeidet et klimabudsjett for Steinkjer kommune. Det er første gang kommunen utarbeider et slikt klimabudsjett. Dette gjør at det i år vil være et noe forenklet klimabudsjett som vil bli utviklet videre.

Gebyrregulativ for 2024 er innarbeidet i kommunedirektørens forslag. Her er det noen satser som vil være avhengig av statlige vedtak. Disse satsene vil innarbeides så snart de foreligger.

Økonomiplan for 2024-2027

Ved fremleggelsen av kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026, ble det innført en løsning med spørsmål fra politikken gjennom nettløsningen av budsjettet, hvor både spørsmålene og svarene fra kommunedirektøren løpende ligger tilgjengelig for alle i kommunedirektørens nettversjon av budsjettforslaget. Dette videreføres ved fremleggelsen av årets forslag fra kommunedirektøren.

Kommunedirektørens overordnede kommentarer

Innledende kommentar

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024 – 2027 legges frem med negativt netto driftsresultat for 2024 og 2025. Fra 2026 og videre budsjetteres det med et positivt netto driftsresultat, noe som igjen gjør det mulig å styrke disposisjonsfondet. Dette forutsetter imidlertid at foreslåtte tiltak vedtas og gjennomføres innen gjeldende tidsramme.

Det er ingen tvil om at økonomien påvirkes av global utvikling med inflasjon og krig. Stigende renter og priser påvirker den kommunale økonomien betydelig, spesielt når gjeldsgraden er høy. Vi har gjennom de to siste årene tatt imot nærmere 450 flyktninger, hvor de aller fleste krigsflyktninger er fra Ukraina, noe som er håndtert på en meget god måte både av ansatte innen flyktningetjenesten og voksenopplæringen, men også av hele Steinkjersamfunnet. Steinkjer kommune tar sin del av det kollektive ansvaret for mange som har det vanskelig.

Ansatte i kommunen er den viktigste ressursen for å kunne levere gode og forsvarlige tjenester til innbyggerne. Det er derfor stort fokus på nærledelse og partssamarbeid på enhetene, for å sikre gode arbeidsmiljø. I en tid med mye omstilling og utvikling er det spesielt viktig å ha god involvering av ansatte og tillitsvalgte. Konkurransen om arbeidskraft er stor i hele landet og på regionnivå. Det er derfor viktig å ha kontinuerlig fokus på at Steinkjer kommune skal være en god og langsiktig arbeidsgiver, som tiltrekker og beholder medarbeidere. En rekke utviklingsprosesser og prosjekter gjennomføres for å nå målene.

Budsjettprosessen har vært krevende og kommunedirektøren retter en stor takk til alle som har bidratt i arbeidet. Det er god forståelse for omstillingsbehovet og alle ønsker å bidra til å snu den økonomiske utviklingen for å sikre at Steinkjer skal ha god utviklingskraft og derigjennom styrke kommunens attraktivitet.

Steinkjer befester sin posisjon som administrasjonsby og regionsenter

I 2023 ble kommunens foreløpige siste større byggeprosjekt, Steinkjer kulturhus, ferdigstilt. Det er gjennom de siste ti årene investert betydelig i barnehager, skoler, helsebygg, idrettsfasiliteter med fotballhall, badeanlegg og kulturbygg, O2 og InnoCamp. Dette er viktige satsninger som det har vært stor politisk enighet om, og som bidrar til å gjøre kommunen og byen mer attraktiv både som bosted og arbeidssted. Fylkeskommunen befester sin tilstedeværelse i Steinkjer gjennom at Fylkets hus nå reiser seg og skal stå ferdig i årsskiftet 2024-2025.

Steinkjer styrker også sin posisjon som handelssentrum gjennom at store kjeder og handelsdrivende innen blant annet bilbransjen satser tungt i Steinkjer. Dette tiltrekker besøk fra hele regionen. Det er også mange mindre nisjebutikker og mange nyetableringer innenfor mindre næringsområder. Videre er det meget spennende industrisatsninger i kommunen, deriblant Salmar som i 2023 har startet sin smoltproduksjon på verdens største landbaserte settefiskanlegg i Malm. Det er flere komplementære virksomheter som har pågående prosesser for etablering på Malm Industripark.

Kommunen har hatt økende etterspørsel etter næringsarealer og har i perioden mer eller mindre gått tom for regulerte arealer. Det er derfor satt i gang prosesser for regulering av flere attraktive nye næringsarealer og kommuneplanens arealdel gir i tillegg forhåpninger om vesentlig tilfang på større arealer. Reguleringsprosesser er tidkrevende og det er mange instanser og nasjonale retningslinjer som

gir begrensninger i kommunens selvbestemmelse, noe som er krevende å forholde seg til for alle som jobber med nyetableringer., men som man må forholde seg til.

Private eiendomsinvestorer har gjennom mange år bidratt til utbygging av både næringsbygg og ulike boligtyper. Det er spesielt i og rundt byen at det bygges boliger, noe som er et resultat av at mange ønsker å bo nærest mulig de ulike tilbud som byen har. Dette har ført til en vekst i befolkningen på over 2000 i Steinkjer by de siste 20 årene. Utviklingen i de fleste kommunedelene er dessverre noe svakere. Dette er ikke en villet utvikling fra kommunens side da kommunens tjenestetilbud i all hovedsak har vært de samme de siste 20 årene.

Til tross for at kommunen har en svært utfordrende økonomi de nærmeste årene, så er det viktig at dette ikke skal prege kommunens omdømme, innbyggernes engasjement, næringslivets og alle andres viktige satsninger i hele kommunen. Det er også viktig å påpeke at til tross for reduserte innbyggertall i flere kommunedeler er Steinkjer en by i vekst. Det skal tilrettelegges for at våre innbyggere skal kunne bo der de ønsker, men kommunens økonomi, demografi og befolkningsutvikling må hensyntas i tilrettelegging av kommunens tjenestetilbud. De fleste kommunedelene i Steinkjer ligger under en halvtimes transport til Steinkjer sentrum.

Kommuneplanens samfunnsdel

De viktigste strategiske føringer kommunen jobber etter er kommuneplanens samfunnsdel. Samskapende, kompetent, grønn og møteplass er de fire sentrale strategiene som gjelder frem mot 2032.. Det er mange pågående prosesser som fyller disse strategiene med innhold. Både folkevalgte, kommunens ansatte og innbyggerne er sentrale i det videre arbeid.

Kommuneplanens samfunnsdel – gode strategier er viktig

Samskapende
Innbyggere, organisasjoner og næringsliv i Steinkjer vil bidra mer til de kommunale oppgavene. Men da må ansatte og folkevalgte i kommunen slippe dem til i likeverdige partnerskap. De beste løsningene skaper vi sammen.

Kompetent
Over 90% av innbyggerne mener at Steinkjer er en god kommune å vokse opp og bo i. Et økende utenforskap og en prognosert redusert aldersbæreevne utfordrer bærekraften. Et viktig fokusområde i planperioden vil være å legge til rette for at innbyggerne tilegner seg etterspurt kompetanse.

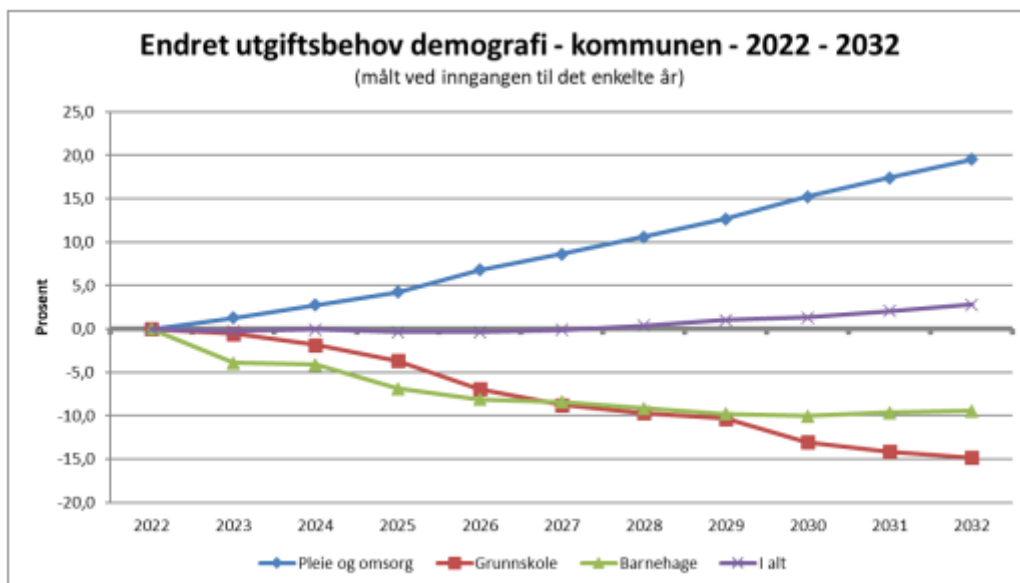
Grønn
Steinkjersamfunnet skal være miljøvennlig og bekjempe klimaendringer. Gjennom satsing på bio- og sirkulærøkonomi vil vi bidra til miljøvennlige løsninger og grønn næringsutvikling.

Møteplass
Trygge og inkluderende møteplasser er limet i lokalmiljøene. De fremmer liv og aktivitet og er attraktive for lokalbefolkningen, besøkende og næringslivet. Møteplassen i hverdagslivet kan være arbeidsplassen, butikken, det lokale fritidstilbudet og digitale plattformer.

Demografiutviklingen og behovet for sektorvridning

En av de største utfordringene i kommuneøkonomien i Steinkjer er behovet for en sektordreining i bruk av budsjettmidler. En betydelig vekst i antall eldre i årene fremover krever omlegging av tjenestene, til hjemmebaserte tjenester, men også behov for å øke antall sykehjemsplasser innen både somatisk og demensomsorgen. En betydelig nedgang i elevtall i grunnskolen gjør at behovet for antall lærere vil reduseres. Reduksjonen i elevtall gir et betydelig antall ledige klasserom og pulter i klasserommene, noe som medfører dårlig ressursutnyttelse både på den enkelte skole og i de enkelte klasserommene.

Det langsiktige rammetilskuddet ligger relativt flatt de neste ti årene, men KS sin demografimodell viser på en god måte behovet for sektorvridning i ressursbruken. Steinkjer kommune har så langt ikke gjort nok tiltak for å tilpasse seg den demografiske utviklingen.

Folkehelse

Mange står utenfor arbeidslivet og stadig flere yngre har helsemessige utfordringer som medfører at de står utenfor utdanning eller jobb. Dette er en utvikling vi ser også på nasjonalt nivå. I årene fremover vil det være svært viktig at så mange som mulig deltar i arbeidslivet da rekrutteringsbehovene er store innen mange sektorer. Oppvekstområdet, folkehelsearbeid og inkluderingsarbeidet er viktige satsningsområder for å møte disse utfordringene. Det er økonomisk svært lønnsomt å investere i folkehelse og en friskest mulig befolkning er viktig både for den enkelte og for samfunnet. Får vi redusert sykdomsbyrden i befolkningen reduseres belastningen på helsetjenestene. Kommunen er gjennom Folkehelseloven forpliktet til å jobbe systematisk for å utjevne sosiale helseforskjeller. Her gjelder det å starte tidlig og allerede i svangerskapet legges grunnlaget for gode liv og vi vil på sikt få en friskere befolkning, færre som trenger helsetjenester og flere arbeidsføre. Etter hvert vil også den økende andelen eldre kunne få en lavere sykdomsbyrde. Kommunedirektøren ønsker økt fokus på folkehelse i årene fremover gjennom å sikre et systematisk og godt forankret folkehelsearbeid ved å satse på de brede, befolkningsrettede tiltak – som vi vet har effekt. Dette henger også godt sammen med kommunens arbeid med oppvekstreformen og satsning på tidlig forebygging.

Om budsjett- og økonomiplan

Budsjettprosessen har i 2023 og inn mot 2024 vært svært krevende. Den økonomiske utviklingen i kommunen er svak, og det er betydelig negativ underliggende drift. Dette skyldes i hovedsak manglende eller for sene omstillingstiltak, flere ressurskrevende brukere, økte renter og generell vekst i tjenestebehov. Budsjettet som kommunedirektøren legger frem er meget stramt, med flere betydelige innsparingstiltak. Det understrekes at kommunedirektøren mener at mange av tiltakene ikke er ønskelig, men nødvendig for å få økonomisk effekt. Usikkerhetsmomentet med flere av innsparingstiltakene er hvor rask effektene av tiltakene vil komme. For å få budsjettet i balanse ble det nødvendig å benytte midlertidige midler og tiltak, deriblant bruk av premiefond pensjon, integreringstilskudd, disposisjonsfond flyktninger, disposisjonsfond og minimumsavdrag. Disse tiltakene må erstattes av varige tiltak snarest.

Budsjettet er styrket på en del områder med bakgrunn i flere ressurskrevende brukere, økt økonomisk sosialhjelp, variabel lønn og oppvekstreformen som har medført økte kostnader til institusjonsplasser. Dette skal bidra til å redusere risikoen for budsjettoverskridelser. Økte frie inntekter gjennom 2023 har bidratt til reduksjon av underskuddet for 2023, men budsjettprognosen for 2023 ved fremlegging av budsjettet viser at mulig underskudd opp mot 50 millioner kroner i 2023, noe som vil tappe disposisjonsfondet betydelig. Dette innebærer at handlingsrommet for endringer i foreslått budsjett er lite.

Eiendomsskatten i gjeldende økonomiplan forutsettes videreført på samme nivå som gjeldende økonomiplan i 2024, mens det for bolig- og fritidseiendommer foreslås samme nivå i 2025 og deretter en gradvis nedtrapping. Eiendomsskatten er for høy både på næring og bolig- fritidseiendommer og det er et mål også fra kommunedirektøren at satsene skal ned, men med så utfordrende økonomisk situasjon vil ikke dette være mulig før 2025 og senere.

Det budsjetteres med innsparingstiltak innen alle etater, deriblant at det ikke gis full kompensasjon for prisvekst, noe som er krevende parallelt med at tjenestebehovet øker, rentene øker og behovet for utvikling er stort. Det er imidlertid et stort engasjement og forståelse for endringsarbeidet som foregår i store deler av organisasjonen.

Investeringene over det skattefinansierte regnskapet er på et lavt nivå i økonomiplanperioden, noe som har en sammenheng med den økonomiske situasjonen. Det er derimot et stort behov for å komme i gang med investeringene spesielt innen utvidelse av sykehjemsplasser. Skal dette være mulig å få til må det til en sektorvridning i bruk av ressurser. I praksis betyr dette at man må se på dagens skolestruktur for å frigi midler til pleie og omsorg. I foreslått budsjett er det ikke tatt inn reduksjon i antall skoler, men en betydelig reduksjon i antall årsverk. Det er likevel et betydelig merpotensial for innsparing ved strukturelle tiltak som vil kunne frigi midler til raskere utvikling av kapasiteten innen sykehjemsplasser.

Omstillings- og utviklingsprosjektet Steinkjer 2025

«Steinkjer 2025» er fremdeles retningsgivende for mye av kommunens tjeneste- og samfunnsutvikling.

Omstillingsdelen av Steinkjer 2025 handler om å omstille kommunens drift til dagens og morgendagens demografiske sammensetning, befolkningsutvikling og de økonomiske forutsetningene. Behovet for å tilpasse kommunens drift har forsterket seg gjennom året og behovet for omfattende tiltak har vokst.

Omstillingsdelen av Steinkjer 2025 har gjennom økte økonomiske utfordringer behov for større tempo enn tidligere planlagt. Utviklingsdelen er avhengig av at kommuneorganisasjonen og innbyggerne klarer å ha utviklingsfokus samtidig som det jobbes med endringer av tjenestetilbud og omstilling av kommuneorganisasjonen. Før å få til dette er det viktig at innbyggerne, folkevalgte og ansatte i kommunen forstår nødvendigheten av å gjennomføre større strukturelle grep og tilpasning av tjenestetilbud til økonomiske og demografiske forutsetninger samt befolkningsutvikling og bosettingsmønstre.

Etat Helse og velferd har god fremdrift på de vedtatte endringene ved budsjettbehandlingen i 2023. I budsjett- og økonomiplan for 2024 – 2027 foreslås det opptrapping og økning av tempoet knyttet til avvikling av heldøgns omsorgsplasser (HDO) parallelt med styrking av hjemmetjenesten. Det foreslås videre en utredning knyttet til fremtidig skolestruktur basert på utviklingen i elevtall.

Utviklingsdelen av Steinkjer 2025 handler om å utvikle tjenestene i kommuneorganisasjonen til fremtiden gjennom økt digitalisering, legge grunnlag for å få vekst i befolkningen, aktiv næringsutvikling, samarbeid med innbyggerne for å videreutvikle en attraktiv by, kommune og region.

De vedtatte rammene i Steinkjer 2025 beskriver mange utviklingstiltak som skal realiseres de nærmeste årene.

Regionale samarbeid

Steinkjer kommune har en rekke interkommunale samarbeid med våre nabokommuner. Det nyeste samarbeidet er «Digitale Innherred KO» som er et kommunalt oppgavefelleskap innen IKT og digitalisering med alle innherredskommunene, der samarbeid om tjenesteutvikling, digital transformasjon, samordning av IKT-tjenesten og styrking av infrastruktur og datasikkerhet er hovedmål. Det foregår også utredninger om samarbeid innen tekniske tjenester samt regnskap og lønn som foreløpig ikke er konkretisert, men som kommunedirektørkollegiet på Innherred og etatslederne i kommunene jobber videre med.

Med stadig trangere kommuneøkonomi vil behovet for effektivisering forsterke seg. Det er i tillegg utfordrende å rekruttere innen mange av fagområdene. Dette vil i økende grad tvinge kommunene til å samarbeide, både av økonomiske årsaker og for å sikre kompetanse og kapasitet. I kommunesamarbeidene i Inn-Trøndelag er det en kostnadsfordeling med en relativt lav grunnfordeling, og stor andel fordelt etter innbyggertall. Dette gjør at de største kommunene, deriblant Steinkjer, bærer en stor andel av kostnadene. Dette er noe det bør ses på ved etablering av nye samarbeid.

Budsjettvedtak

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Rammetilskudd	-980 365	-1 068 885	-1 073 551	-1 073 559	-1 073 584
Inntekts- og formuesskatt	-657 091	-709 754	-702 754	-702 754	-702 754
Eiendomsskatt	-95 600	-106 900	-103 150	-100 150	-95 150
Andre generelle driftsinntekter	-27 064	-47 380	-43 836	-31 836	-31 836
Sum generelle driftsinntekter	-1 760 120	-1 932 919	-1 923 291	-1 908 299	-1 903 324
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 707 154	1 850 301	1 827 548	1 794 125	1 787 769
Avskrivninger	27 433	28 657	30 472	32 179	32 179
Sum netto driftsutgifter	1 734 587	1 878 958	1 858 020	1 826 304	1 819 948
Brutto driftsresultat	-25 533	-53 961	-65 271	-81 995	-83 376
Renteinntekter	-12 712	-19 379	-18 630	-16 956	-17 673
Utbytter	-12 245	-12 245	-12 245	-12 245	-12 245
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
Renteutgifter	62 433	70 590	69 761	71 879	72 708
Avdrag på lån	61 000	54 500	59 000	59 000	59 000
Netto finansutgifter	98 476	93 466	97 886	101 678	101 790
Motpost avskrivninger	-27 433	-28 688	-29 682	-31 584	-30 315
Netto driftsresultat	45 510	10 817	2 933	-11 901	-11 901
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering	0	0	0	2 500	2 500
Avsetninger til bundne driftsfond	125	125	125	125	125
Bruk av bundne driftsfond	-5 983	-5 983	-5 983	-5 983	-5 983
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	3 926	16 260	16 260
Bruk av disposisjonsfond	-39 652	-4 958	-1 000	-1 000	-1 000
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-45 510	-10 816	-2 932	11 902	11 902
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	1	1	1	1

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber	231 298	246 484	245 702	241 157	239 804
Etat oppvekst og inkludering	745 772	778 148	764 276	753 475	750 799
Etat Helse og velferd	654 956	723 458	718 732	703 723	701 537
Etat teknisk, plan og miljø	61 662	64 717	63 676	62 634	62 630
Etat samfunn og kultur	64 299	89 548	89 031	88 712	88 575
Økonomi og finans	-3 582	-3 579	-3 579	-3 579	-3 579
Sum bevilgninger drift, netto	1 754 405	1 898 776	1 877 838	1 846 122	1 839 766
Herav:					
Avskrivninger	27 433	28 657	30 472	32 179	32 179
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
Netto renteutgifter og - inntekter	25 676	25 676	25 676	25 676	25 676
Avsetninger til bundne driftsfond	125	125	125	125	125
Bruk av bundne driftsfond	-5 983	-5 983	-5 983	-5 983	-5 983
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	1 707 154	1 850 301	1 827 548	1 794 125	1 787 769

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Investeringer i varige driftsmidler	100 050	109 150	114 050	99 500	105 000
Tilskudd til andre investeringer	1 500	2 500	1 750	1 200	1 200
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 390	5 500	5 500	5 500
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	106 550	117 040	121 300	106 200	111 700
Kompensasjon for merverdiavgift	-8 470	-6 910	-8 870	-7 060	-6 900
Tilskudd fra andre	0	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av lån	-90 580	-110 130	-112 430	-96 640	-102 300
Sum investeringsinntekter	-99 050	-117 040	-121 300	-103 700	-109 200
Videreutlån	100 000	100 000	75 000	50 000	50 000
Bruk av lån til videreutlån	-100 000	-75 000	-75 000	-50 000	-50 000
Avdrag på lån til videreutlån	0	9 000	10 000	11 000	12 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-7 500	-9 000	-10 000	-11 000	-12 000
Netto utgifter videreutlån	-7 500	25 000	0	0	0

Økonomiplan for 2024-2027

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027
Overføring fra drift	0	0	0	-2 500	-2 500
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	-25 000	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	-25 000	0	-2 500	-2 500
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027 Sum
Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber						
Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber	7 600	1 350	750	750	750	3 600
Sum	7 600	1 350	750	750	750	3 600
Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber						
Etat oppvekst og inkludering						
Etat oppvekst og inkludering	1 000	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Sum Etat oppvekst og inkludering	1 000	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Etat Helse og velferd						
Etat Helse og velferd	9 000	6 500	4 500	1 500	1 500	14 000
Sum Etat Helse og velferd	9 000	6 500	4 500	1 500	1 500	14 000
Etat teknisk, plan og miljø						
Etat teknisk, plan og miljø	82 450	95 300	102 800	91 250	96 750	386 100
Sum Etat teknisk, plan og miljø	82 450	95 300	102 800	91 250	96 750	386 100

Økonomiplan for 2024-2027

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Etat samfunn og kultur							
Sum Etat samfunn og kultur	0	0	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler	100 050	109 150	114 050	99 500	105 000	427 700	

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Kirkelig Fellesråd	500	700	700	700	700		2 800
Kirkelig fellesråd - navnede minnelunder	1 000	0	0	0	0		0
Navnede minnelunder	0	1 000	250	250	250		1 750
Gravplassforvaltning	0	800	800	250	250		2 100
Tilskudd til andres investeringer	1 500	2 500	1 750	1 200	1 200		6 650

3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Egenkapitalinnskudd	5 000	5 390	5 500	5 500	5 500		21 890
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 000	5 390	5 500	5 500	5 500		21 890

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Oppr. budsjett 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2024-2027	Sum
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0
Sum del 1-4	106 550	117 040	121 300	106 200	111 700		456 240

Gebyrliste

Eiendomsforvaltning

For dekning av Steinkjer kommunes saksbehandling ved saker som gjelder kommunens eiendomsforvaltning fastsettes følgende betalingssetter.

Gebyrene kommer i tillegg til gebyr for behandling etter gjeldende lovverk.

Tilleggsareal til bolig- eller fritidseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Søknad om feste eller kjøp av tilleggsareal til bolig- eller fritidseiendom		3 650	3 900	250	7%
Søknaden som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift		4 550	4 900	350	8%

Festeopplysninger

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Forespørsel om festeopplysninger		450	480	30	7%
Kopi av festekontrakt, eventuelt andre papirer		250	270	20	8%

Innløsning av festetomt til bolig- eller fritidseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Søknad om innløsning av festetomt til bolig- eller fritidseiendom		1 150	1 300	150	13%
Søknad som krever fradeling og oppmåling		1 850	2 300	450	24%

Nye boligtomter

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Søknad om kjøp av nye boligtomter av kommunal grunn i ikke-regulerte områder		3 650	3 900	250	7%
Søknad som krever dispensasjon fra plan/lov/forskrift		4 550	4 900	350	8%

Næringseiendommer m.m.

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Søknad om kjøp av næringseiendommer, vegareal, grøntareal, landbruksareal, areal til tekniske anlegg m.m.		3 650	3 900	250	7%

Gebyrene indeksreguleres per 1. januar hvert år i henhold til kommunens økonomiplan.

Gebyrer skal betales til Steinkjer kommune etter fakturagrunnlag fra kommunens eiendomsforvaltning.

Gebyr beregnes etter det regulativ og de satser som gjelder på søknadstidspunktet.

Det beregnes ikke merverdiavgift på gebyrene.

Reguleringsplaner mv

1. Forhåndsvurdering av sak

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Ved forhåndsvurdering av reguleringsspørsmålet med politisk behandling, skal det betales gebyr lik		16 900	18 500	1 600	9%

2. Oppstartsmøte

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
For planforslag i tråd med overordna plan		6 600	7 200	600	9%
For planforslag som ikke er i tråd med overordna plan		9 700	10 600	900	9%

3.1 Behandlingsgebyr etter planområdets areal

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) Areal inntil 4 daa		37 600	41 300	3 700	10%
a) Tillegg per påbegynt daa over 4 daa, inntil 40 daa		2 900	3 200	300	10%
a) Tillegg per påbegynt daa over 40 daa		970	1 100	130	13%
b) Spesielt arealkrevende formål*, areal inntil 50 daa		57 000	62 700	5 700	10%
b) Tillegg per påbegynt 10 daa over 100 daa		1 800	2 000	200	11%
b) Tillegg per påbegynt 10 daa over 50 daa, inntil 100 daa		5 600	6 100	500	9%
c) Fritidsbebyggelse, inntil 10 enheter		47 000	52 000	5 000	11%

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
c) Tillegg pr enhet over 10 enheter, inntil 40 enheter		3 800	4 200	400	11%
c) Tillegg pr enhet over 40 enheter		970	1 100	130	13%

3.2 Behandlingsgebyr etter bebyggelsens bruksareal BRA som inngår i planen

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) Eksisterende bebyggelse, pr påbegynt 100 m2 BRA inntil 10000 m2		460	510	50	11%
a) Per påbegynt 100 m2 over 10000 m2		290	320	30	10%
b) Per påbegynt 100 m2 over 10000 m2		460	510	50	11%
b) Planlagt bebyggelse, pr påbegynt 100 m2 BRA inntil 10000 m2		755	830	75	10%

4. Planprogram - konsekvensutredning

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
For reguleringsplaner der det skal utarbeides planprogram etter PBL §12-9, jfr. § 4-1, og senere konsekvensutredning, jfr. PBL § 4-2, skal det for denne delen av planarbeidet betales saksbehandlingsgebyr fastsatt til		15 400	17 000	1 600	10%

5. Mindre endring av reguleringsplan (PBL §12-14)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) For behandling av søknad om mindre endring eller utfylling av reguleringsplan. Gebyr inntil 50 % av gebyr etter pkt. 8.1 for relevant areal, dessuten gebyr etter pkt. 8.2 for evt. tillegg i bruksareal BRA		16 900	18 500	1 600	9%
b) For behandling av mindre endring av reguleringsplan med forenklet prosedyre jfr pbl § 12-14 tredje ledd, endring av plankart og bestemmelser		16 900	18 500	1 600	9%
c) For behandling av mindre endring av reguleringsplan med forenklet prosedyre jfr pbl § 12-14 tredje ledd, endring av kun bestemmelser		12 700	14 000	1 300	10%

Generelle bestemmelser knyttet til Reguleringsplaner mv

1. For behandling av innsendte planforslag betales gebyr for kommunens arbeid med saken.
2. For at et planforslag skal bli tatt opp til behandling, skal dokumentene være av en slik kvalitet at de kan legges ut til offentlig ettersyn uten videre bearbeiding av kommunen
3. Planforslag det skal betales gebyr for er forslag til reguleringsplaner (detaljregulering), PBL § 12-11, og forslag til endring av reguleringsplaner, PBL § 12-14, jfr. PBL § 12-11.
4. Ved skriftlig tilbaketrekking av en sak før den legges ut til offentlig ettersyn, skal det betales 50 % av fullt gebyr
5. Avvisning av planforslaget
  - Dersom planforslaget blir avvist ved 1. gangs behandling, betales 50 % av fullt gebyr
  - Dersom planforslaget blir avvist ved 2. gangs behandling (sluttbehandling), betales 75 % av fullt gebyr
  - Krever forslagsstiller at saken legges fram for kommunestyret, og den blir avvist, skal det ikke tilbakebetales gebyr
6. Arealer som tas med i planforslaget etter ønske fra kommunen, belastes ikke med gebyr
7. I tillegg til gebyret kommer kostnader til behandling i organer utenfor kommunen, eksempelvis befarig, undersøkelser, utgraving.
8. Gebyret skal for hver fase betales før saken tas opp til behandling

Spesielle bestemmelser knyttet til Reguleringsplaner mv

1. Hvis gebyret etter dette regulativ anses å bli urimelig høyt i forhold til det arbeidet og de kostnader kommunen har hatt, kan planmyndigheten fastsette et passende gebyr.
2. Ved beregning av gebyr brukes satsene som gjelder på flg datoer: For oppstartsmøte: Dato for mottatt anmodning om oppstartsmøte, For reguleringsplan: Dato for mottatt komplett planforslag
3. Det beregnes ikke merverdiavgift på gebyrene

Kommunale barnehager

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Heltidsplass	pr. mnd	3 000	2 000	-1 000	-33% Satsen fastsettes i statsbudsjettet. Ny sats for heltidsplass gjelder fra 01.08.24
Matpenger (barna får melk og frukt)	pr. mnd	160	170	10	6%
Matpengert (barna får ett smøremåltid pr. dag, melk og frukt)	pr. mnd	320	335	15	5%

Heltidsplass

For deltids plasser betales det forholdsmessig ut fra størrelsen på plassen. Søskenmoderasjon: 30 % for barn nr. 2, deretter 100 % moderasjon for øvrige barn. Tillegg for deltids plass: kr 115,- pr. mnd.

Kommunal skolefritidsordning (SFO)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1. Fra 1 time t.o.m. 6 timer pr. uke 1. og 2. klasse	pr. mnd	0	0	0	0% Statlig vedtak
2. Fra 1 time t.o.m. 6 timer pr. uke øvrige	pr. mnd	1 330	1 385	55	4%
3. Over 6 timer pr. uke t.o.m. 12 timer pr. uke 1. og 2. klasse	pr. mnd	0	0	0	0% Statlig vedtak
4. Over 6 timer pr. uke t.o.m. 12 timer pr. uke øvrige	pr. mnd	2 265	2 355	90	4%
5. Over 12 timer pr. uke t.o.m. 18 timer pr. uke 1. og 2. klasse	pr. mnd	740	770	30	4% Betaling ut over statlig vedtak om gratis SFO 1. og 2. klasse
6. Over 12 timer pr. uke t.o.m. 18 timer pr. uke øvrige	pr. mnd	3 005	3 125	120	4%
Dagkjøp	pr. dag	240	250	10	4% Gjelder de dagene som skolefritidsordningen har åpent på skolefrie dager
Enkelttimer	pr. time	55	60	5	9% Gjelder de dagene som skolefritidsordningen har åpent på skolefrie dager

2. Fra 1 time t.o.m. 6 timer pr. uke øvrige

For barn med særskilte behov som får SFO tilbud på 5-7 trinn innvilges betalingsfritak. Det gis ikke søskenmoderasjon. Evt. kostpenger kommer i tillegg og fastsettes ved den enkelte skole etter selvkost.

Skolemåltid

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Mat 5 dager pr uke	pr. mnd	305	320	15	5%
Småtrinn – 4 dager pr uke	pr. mnd	250	260	10	4%

Barn og familie

Vaksinering

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1.gangs konsultasjon		330	343	13	4%
2. og 3. gangs konsultasjon		237	246	9	4%
Familie 1. gangs konsultasjon		649	674	25	4%
Familie 2. og 3. gangs konsultasjon		484	503	19	4%
Fritaksskjema gulfeber		124	129	5	4%
Ikke møtt til time		371	385	14	4%

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Nytt vaksinekort		144	150	6	4%
Resept		144	150	6	4%
Studenter		237	246	9	4%

Priser på vaksiner justeres etter Folkehelseinstituttets priser

Institusjonsopphold - sykehjem, korttidsopphold og rehabiliteringstjenester

Døgnopphold

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Korttidsopphold ved sykehjem	pr. døgn	180	185	5	3% Satsen fastsettes i statsbudsjettet, justeres ved endringer

Rehabilitering

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Betaling for kost (aktivitetsopphold hel dag)	pr. dag	180	190	10	6%
Dagopphold Tyristua / Inn på Tunet inkl. kjøring	pr. dag	280	300	20	7%
Drikke og enkel servering ved dagrehabiliteringsgrupper	pr. person	30	30	0	0%
Helgeopphold Tyristua – Inn på Tunet inkl. hel fredag	pr. helg	1 440	1 500	60	4%

Hjemmebaserte tjenester

Hjemmehjelp / praktisk bistand i hjemmet

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Abonnement - Inntekt 2G-3G	pr. mnd	2 360	2 380	20	1%
Abonnement - Inntekt 3G-4G	pr. mnd	3 480	3 515	35	1%
Abonnement - Inntekt 4G-5G	pr. mnd	4 400	4 435	35	1%
Abonnement - Inntekt inntil 2G	pr. mnd	215	220	5	2% Satsen fastsettes i statsbudsjettet, justeres ved endringer
Abonnement - Inntekt over 5G	pr. mnd	5 590	5 635	45	1%
Timepris - Inntekt 2G-3G	pr. mnd	430	450	20	5%
Timepris - Inntekt 3G-4G	pr. mnd	430	450	20	5%
Timepris - Inntekt 4G-5G	pr. mnd	430	450	20	5%
Timepris - Inntekt over 5G	pr. mnd	430	450	20	5%

Økonomiplan for 2024-2027

Trygghetsalarm

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Inntekt inntil 2G	pr. mnd	215	220	5	2% Satsen fastsettes i statsbudsjettet, justeres ved endringer
Inntekt over 2G	pr. mnd	410	450	40	10%

Andre betalingsatser

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Middag	pr. porsjon	99	116	17	17%

Influensavaksine

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Egenbetaling vaksinerings i hjemmet		285	300	15	5%

Salgs- og skjenkebevilging

Salgssteder for tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Tilsynsavgift	pr. år	5 120	5 120	0	0% Satsene reguleres etter statlige satser, justeres ved endringer

Salgs- og skjenkebevilging alkohol

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Bevillingsgebyret salg	pr. år	1 850	1 850	0	0% Minimumsbeløp. Satsene reguleres etter statlige satser, justeres ved endringer. For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 420 pr. gang.
Bevillingsgebyret skjenking	pr. år	5 800	5 800	0	0% Minimumsbeløp. Satsene reguleres etter statlige satser, justeres ved endringer.
Prøveavlegging i henhold til alkoholoven	pr. prøve	400	400	0	0% Satsene reguleres etter statlige satser, justeres ved endringer

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Prøveavlegging i henhold til serveringsloven	pr. prøve	400	400	0	0% Satsene reguleres etter statlige satser, justeres ved endringer

Bevillingsgebyret salg

For ambulerende bevilling kan bevillingsmyndigheten kreve et gebyr på inntil kr 420 pr. gang.

Byggesaker og opprettelse av grunneiendom m.m.

Byggesaksgebyr - boligbygg

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1.1 Boligbygg, pr selvstendig boenhet.		18 560	19 670	1 110	6%
1.2 Boligblokk og leilighetsbygg med mer enn 3 selvstendige boenheter, pr selvstendig boenhet.		15 490	16 410	920	6%
1.3 For frittstående garasje i tilknytning til bolig betales i tillegg gebyr i henhold til pkt. 2.		0	0	0	0%

Byggesaksgebyr - andre kategorier bygg

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
2.1 areal fra 0 m2 - 200 m2	pr. m2	121	128	7	6% min kr 6 780
2.2 areal fra 201 m2 - 400 m2	pr. m2	105	111	6	6% min kr 25 680
2.3 areal fra 401 m2 - 600 m2	pr. m2	90	95	5	6% min kr 44 520
2.4 areal fra 601 m2 -	pr. m2	79	83	4	5% min kr 57 240

2.1 areal fra 0 m2 - 200 m2

For hvert plan/hver etasje over og under hovedplanet betales et tillegg på 50 % av byggesaksgebyr for hovedplanet

Byggesaksgebyr - enklere typer bygg

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
3.1 areal fra 0 m2 - 200 m2	pr. m2	36	38	2	6% min kr 6 670
3.2 areal fra 201 m2 - 400 m2	pr. m2	29	30	1	3% min kr 7 630
3.3 areal fra 401 m2 - 600 m2	pr. m2	26	27	1	4% min kr 11 290
3.4 areal fra 601 m2 -	pr. m2	24	25	1	4% min kr 15 530

3.1 areal fra 0 m2 - 200 m2

For hvert plan/hver etasje over og under hovedplanet betales et tillegg på 50 % av byggesaksgebyr for hovedplanet

Byggesaksgebyr - driftsbygninger landbruket

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
4.1 areal fra 0 m2 - 200 m2	pr. m2	6 400	6 780	380	6%
4.2 areal fra 201 m2 - 400 m2	pr. m2	24	25	1	4% min kr 6 780
4.3 areal fra 401 m2 - 600 m2	pr. m2	20	21	1	5% min kr 10 600
4.4 areal fra 601 m2 - 1000 m2	pr. m2	17	18	1	6% min kr 13 350
4.5 areal fra 1000 m2 -	pr. m2	18 000	19 080	1 080	6%

Byggesaksgebyr - særskilte tiltak

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Særskilt tiltak		6 400	6 780	380	6%

Byggesaksgebyr - større tiltak

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Større bygge- og anleggstilltak		27 860	29 530	1 670	6%

Byggesaksgebyr - endring av gitt tillatelse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
7 Endring av gitt tillatelse		6 400	6 780	380	6%

Byggesaksgebyr - matrikkelenhet

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Opprettelse av grunneiendom		6 400	6 780	380	6%
Opprettelse av punkt feste		6 400	6 780	380	6%

Byggesaksgebyr - seksjonering

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Tillatelse til seksjonering/reseksjonering		12 790	13 550	760	6%

Byggesaksgebyr - dispensasjon

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
13.1 Dispensasjon fra plan/lov/forskrift uten høring		6 400	6 780	380	6% Gebyret kommer i tillegg til sakbehandlingsgebyr

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
					for søknadspliktig tiltak.
13.2 Dispensasjon fra plan/lov/forskrift med høring		10 160	10 760	600	6% Gebyret kommer i tillegg til sakbehandlingsgebyr for søknadspliktig tiltak.
13.3 Høring av sak uten dispensasjon		6 400	6 780	380	6% Gebyret kommer i tillegg til sakbehandlingsgebyr for søknadspliktig tiltak.

Byggesaksgebyr - frivillige lag og foreninger

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Byggesaker for frivillige lag og foreninger hvor arbeidet utføre på dugnad		0	0	0	0% Gebyret reduseres til 25% av ordinært gebyr.

Byggesaksgebyr - ikke-fullført saksbehandling

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Saker som ikke kommer til utførelse		0	0	0	0% Tilbaketrekking av søknad før vedtak utløser 25% av ordinært gebyr. Ved trekking av sak etter vedtak og ved avslag utløses 50 % av ordinært gebyr.

Arbeider etter matrikelloven

1.1.1 Opprettelse av grunneiendom og festegrunn - Tomt (ny selvstendig enhet)

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
areal fra 0 – 2000 m2		25 080	26 580	1 500	6%
areal fra 2001 m2 – 5000 m2 - økning pr. påbegynt da.		2 140	2 260	120	6%
areal fra 25001 m2 - økning pr. påbegynt da.		1 070	1 130	60	6%
areal fra 5001 m2 – 25000 m2 - økning pr. påbegynt da		1 610	1 700	90	6%

1.1.1 Opprettelse av grunneiendom og festegrunn - Tilleggsareal til bestående enhet

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
areal fra 0 – 250 m2		10 400	11 020	620	6%
areal fra 1001 – 1500 m2		18 800	19 920	1 120	6%

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
areal fra 1501 – 2000 m2		21 950	23 260	1 310	6%
areal fra 2001 m2 – 5000 - økning pr. påbegynt da.		2 140	2 260	120	6%
areal fra 25001 m2 - økning pr. påbegynt da.		1 070	1 130	60	6%
areal fra 251 – 500 m2		12 570	13 320	750	6%
areal fra 5001 m2 – 25000 m2 - økning pr. påbegynt da.		1 610	1 700	90	6%
areal fra 501 – 1 000 m2		14 690	15 570	880	6%

1.1.2 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
areal fra 0 – 500 m2		12 570	13 320	750	6%
areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da.		2 140	2 260	120	6%
areal fra 501 – 2000 m2		25 080	26 580	1 500	6%

1.1.3 Omgjøring av festgrunn til grunneiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Gebyr uten markarbeid		6 290	6 660	370	6% Med markarbeid betales et gebyr som for pkt. 1.5.

1.1.4 Oppmåling av uteareal på eierseksjon, pr eierseksjon

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
areal fra 0 – 250 m2		10 400	11 020	620	6%
areal fra 1001 m2 – 1500 m2		18 800	19 920	1 120	6%
areal fra 1501 m2 – 2000 m2		21 950	23 260	1 310	6%
areal fra 2001 m2 – økning pr. påbegynt da.		2 140	2 260	120	6%
areal fra 251 – 500 m2		12 570	13 320	750	6%
areal fra 501 m2 – 1000 m2		14 690	15 570	880	6%

1.1.5 Opprettelse av anleggseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
volum fra 0 – 2000 m3		25 080	26 580	1 500	6%
volum fra 2001 m3 – økning pr. påbegynt 1000 m3		2 140	2 260	120	6%

1.1.6 Registrering av eksisterende jordsameie

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Gebyr for opprettning av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid		5 380	5 700	320	6% min kr 5 380

1.1.7 Oppmålingsforretning over punktfeste

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
For bebygd og kartlagt punktfeste (uten markarbeid)		6 290	6 660	370	6%
Med markarbeid		12 570	13 320	750	6%

1.2.1 Grensejustering - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
areal fra 0 – 250 m2		7 500	7 950	450	6%
areal fra 251 – 500 m2		10 000	10 600	600	6%

1.2.2 Grensejustering - Anleggseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
volum fra 0 – 1000 m3		10 000	10 600	600	6%

1.3.1 Arealoverføring - Grunneiendom, festegrunn og jordsameie

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
areal fra 0 – 1000 m2		13 430	14 230	800	6%
areal fra 1001 – økning pr. begynte da		2 140	2 260	120	6%

1.3.2 Arealoverføring - Anleggseiendom

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
volum fra 0 – 1000 m3		13 430	14 230	800	6%
volum fra 1001 – øker pr. påbegynt 1000 m3 med		2 140	2 260	120	6%

1.4 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) For inntil 2 punkt		3 570	3 780	210	6%
b) For hvert nye punkt		1 070	1 130	60	6%

1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning og/ eller klarlegging av rettigheter

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) For inntil 2 punkt		7 170	7 600	430	6%
b) For hvert nye punkt		2 170	2 300	130	6%

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid, med timepris gitt i punkt 1.8.		0	0	0	0%

1.6 Andre oppmålingstekniske arbeider

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Gebyr for arbeid som ikke kan beregnes etter de foranstående satser, beregnes etter anvendt tid		3 570	3 780	210	6% min kr 3 780

1.7 Utstedelse av matrikkelbrev

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Matrikkelbrev inntil 10 sider		175	175	0	0% Endring i satsene reguleres iht. kostnadsendringer hos Statens kartverk
Matrikkelbrev over 10 sider		350	350	0	0%

1.8 Timepris

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Timepris for arbeider etter matrikkeloven		1 165	1 230	65	6%

1.1.8 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
For forretning som gjelder større sammenhengende arealer til landbruksformål, allmenne fritids- og andre allmennyttige formål beregnes etter medgått tid.		0	0	0	0% Minstegebyr er 50 % av gebyr etter 1.1.1. og 1.1.2. For forretning uten markarbeid er minstegebyr tilsvarende 15 %.

1.1.9 Opprettelse av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
For forretning som gjelder større sammenhengende arealer til landbruksformål, allmenne fritids- og andre allmennyttige formål beregnes etter medgått tid.		0	0	0	0% I tillegg kommer gebyr etter punkt 1.1.1 - 1.1.7 for oppmålingsforretning. Gebyret faktureres når matrikkelenheten opprettes.

Husholdningsavfall

Renovasjonsgebyr - ordinære

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1.1 240 L restavfall + mat, plast og papir/papp (standard abonn.)	pr. år	4 088	4 213	125	3%
1.2 140 L restavfall + mat, plast og papir/papp	pr. år	3 750	3 750	0	0%
1.3 360 L restavfall + mat, plast og papir/papp	pr. år	5 200	5 306	106	2%
1.4 Minst 3 abonnement med felles hentepunkt – alle fraksjoner	pr. år	3 913	3 994	81	2%
1.5 Minst 6 abonnement med felles hentepunkt – alle fraksjoner	pr. år	3 463	3 531	68	2%
1.6 Bringeordning alle fraksjoner	pr. år	3 163	3 225	62	2%
1.7 Hytte – fritidsrenovasjon	pr. år	1 125	1 150	25	2%
1.8 Rabatt for hjemmekompostering / bruk av gjødselkjeller (gjelder alternativ 1.1, 1.2 og 1.3)		375	375	0	0%

1.1 240 L restavfall + mat, plast og papir/papp (standard abonn.)

Levering av husholdningsavfall på Tranamarka er inkl. i gebyret, men dette gjelder ordinære mengder, med ordinært Husholdningsavfall.

1.8 Rabatt for hjemmekompostering / bruk av gjødselkjeller (gjelder

alternativ 1.1, 1.2 og 1.3)

Ved ulovlig hensetting av avfall faktureres medgått tid til befaring, henting, opprydding og videre håndtering av avfallet i hht Forurensningsloven.

Renovasjonsgebyr - diverse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
2.1 Utkjøring/bytte av beholder (endring/stopp i abonnement) (Alle kan selv levere/hente ny beholder på Tranamarka gratis)		375	388	13	3%
2.2 Henting ved kjøring på privat veg etter søknad		925	944	19	2%
2.3.1 Henting ved husvegg etter søknad: Henteavstand inntil 10 m		813	875	62	8%

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
2.3.2 Henting ved husvegg etter søknad: Henteavstand 11 – 15 m		1 063	1 125	62	6%
2.3.3 Henting ved husvegg etter søknad: Henteavstand 16 – 20 m		1 500	1 625	125	8%
2.5 Ved bestilling av ekstratur for henting – pr påbegynte time		1 500	1 531	31	2% Pga ikke hentet i rute som følge av innparkering mv. Ved bestilling av ekstratur for henting, vil også fraksjonspris i hht prislister for næring faktureres
2.6 Avfallstaxi		530	513	-17	-3% Feil pris i 2023

Vann og avløp

TILKNYTNINGSGEBYRER, jf. § 5 i forskriften.

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1.1 Avløp - Fritidsbolig/hytte		2 500	3 125	625	25% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
1.1 Vann - Fritidsbolig/hytte		2 000	2 500	500	25% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
1.2 Avløp - Annen bebyggelse		4 500	5 625	1 125	25% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
1.2 Vann - Annen bebyggelse		3 500	4 375	875	25% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.

1.1 Vann - Fritidsbolig/hytte

Ved utvidelse/ombygging av eksisterende bygg, skal det betales tilknytningsgebyr for hver ny boenhet/enhet, jf. § 3 i forskriften.

Årsgebyr - Vann

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
2.1 Fastdel alle abonnenter		1 144	1 744	600	52% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
2.2.1 Variabel del pr. m3 (etter målt forbruk på vannmåler)	pr. m3	16,50	25,16	8,66	52,48% Her har oppført sats frem t.o.m

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
					2023 vært eks mva.
2.2.2 Stipulert forbruk pr m2 bruksareal (BRA)	pr. m2	24,76	37,75	12,99	52,46% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
2.2.3 Fritidsbolig og hytter (stipulert 40m3)		660	1 007	347	53% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
2.6 Gebyr for avlesning av vannmåler foretatt av kommunens representant		990	1 510	520	53% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.

2.1 Fastdel alle abonnenter

25 % merverdiavgift kommer i tillegg til de enkelte satser

Årsgebyr - Avløp

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
2.1 Fastdel alle abonnenter		1 186	1 809	623	53% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
2.2.1 Variabel del pr.m3 (etter målt forbruk på vannmåler)	pr. m3	22,23	33,90	11,67	52,50% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
2.2.2 Stipulert forbruk pr m2 bruksareal (BRA)	pr. m2	33,34	50,85	17,51	52,52% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.
2.2.3 Fritidsbolig og hytter (stipulert 40m3)		889	1 356	467	53% Her har oppført sats frem t.o.m 2023 vært eks mva.

2.1 Fastdel alle abonnenter

25 % merverdiavgift kommer i tillegg til de enkelte satser

Tømming av slamavskillere m.v.

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1.1 Tømming t.o.m. 4,5 m3 totalt våtvolum		2 856	3 000	144	5%
1.2 Tillegg for våtvolum over 4,5 m3 – pr. m3	pr. m3	469	494	25	5%
2.1 Tette tanker/minirens t.o.m. 4 m3		3 394	3 562	168	5%

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
2.2 Tillegg for våtvolum over 4 m3 - pr. m3	pr. m3	700	737	37	5%
3.1 Tilleggsgebyr for tømning av slamavskillere utenfor rute, pr. tank	pr. tank	1 056	1 112	56	5%
4.1 Tilleggsgebyr hvis tanken ikke er klargjort for tømning, pr. tank	pr. tank	875	919	44	5%
5.1 Andre oppdrag for spylebil/avvatningsbil - pr. time	pr. time	2 725	2 862	137	5% Minstegebyr (fra kl. 07.00 – 15.00 , mandag-fredag) Inkl. 2 pers
5.2 Manuelt arbeid/hjelpesmann – pr. time	pr. time	688	725	37	5%
7.1 Tilleggsgebyr ved avfall i slamavskillere	pr. år	1 750	1 838	88	5% Bleier, våtservietter, vaskekluter fra melkerom m.m.

Parkering

mandag - fredag kl. 08:00-17:00

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Pris pr time	pr. time	31	34	3	10%

Langtidsparkering

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Første time	pr. time	24	26	2	8% Andre time utløser 1 døgn. Døgnpris kr 52,-

Høya/Paradisbukta

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Parkering pr dag	pr. døgn	33	36	3	9%
Parkering årskort	pr. år	440	480	40	9%

Skistadion

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Parkering pr dag	pr. døgn	44	48	4	9%
Parkering pr år (årskort) - 1 bil	pr. år	590	650	60	10%
Parkering pr år (årskort) - 2 biler	pr. år	890	980	90	10%

Parkeringskort

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1.1 Årskort sentrum (langtidsplasser)	pr. år	5 640	6 110	470	8%
1.2 Halvårskort sentrum (langtidsplasser)	pr. halvår	3 380	3 660	280	8%
1.3 Månedskort sentrum (langtidsplasser)	pr. mnd	765	830	65	8%
1.4 Årskort bedrift (alle plasser)	pr. år	9 940	10 860	920	9%

Parkeringsområder, lav sats

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Dampsaga parkeringshus	pr. døgn	26	27	1	4%
Sannan sør	pr. døgn	26	27	1	4%

Trafikkmålinger

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Trafikkmålinger private reguleringsplanforslag/prosjekteringsarbeid måling	pr. måling	5 000	5 000	0	0%

Gravesøknader

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Refusjon for behandling av gravesøknader	pr. søknad	2 650	2 900	250	9% Veglovens §32 gir kommunen hjemmel til å kreve kostnadsdekning av sine administrasjons- og kontrollutgifter knyttet til oppfølging av gravetillatelser i kommunale vegger.

Landbruk

Konsesjonssaker

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Andre/større saker		5 000	5 000	0	0%
Enkle/kurante saker		3 000	3 000	0	0% Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker

Delingssaker etter jordloven

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Alle saker		2 000	2 000	0	0% Forskrift om gebyr for behandling av konsesjons- og delingssaker

Biblioteket

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
1. For sent leverte bøker voksne		58	58	0	0%
2. ved andregangs purring		115	115	0	0%
3. For sent leverte bøker barn		29	29	0	0%
4. ved andregangs purring		58	58	0	0%
5. Tapte bøker, voksenbok - pr.bok		520	520	0	0%
6. Tapte bøker, barnebok - pr.bok		318	318	0	0%
7. Administrasjonsgebyr		100	100	0	0%

Kulturskole

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Elevavgift undervisning	pr. år	4 040	4 120	80	2% pr semester kr 2060,-
Tillegg noter utstyr	pr. år	100	100	0	0% pr. semester kr 50,-
Utleie av instrument per semester	pr. semester	260	260	0	0%

Brann Midt IKS

Gebyrene skal dekke både ordinær feiing og tilsyn av fyringsanlegg.

Feiing i kategori 1 og 2, samt tilsyn, faktureres en gang i året.

Beløp er inkl. mva.

Feiing – kategori 1, skorstein med høy sotdannelse/beksot

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) Hovedpipe		390	390	0	0%
b) Ekstra pipeløp		195	195	0	0%

Feiing – kategori 2, skorstein med lav sotdannelse

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) Hovedpipe		160	160	0	0%
b) Ekstra pipeløp		80	80	0	0%

Tilsyn av fyringsanlegg

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
a) Hovedpipe		375	375	0	0%
b) Ekstra pipeløp		185	185	0	0%

Tjenester ut over ordinære oppgaver

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Befaringer etter forespørsel, som kan kombineres med tilsyn av fyringsanlegg		0	0	0	0% Gratis, dekkes av ord. feiegebyr
Filming av piper/røykrør, medgått tid		1 100	1 100	0	0%
Fresing av beksot, medgått tid		1 100	1 100	0	0%
Kontroll etter pipebrann		0	0	0	0% Gratis, dekkes av ord. feiegebyr

Kirkelig Fellesråd

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Begravelse/bisettelse fra kirke/kapell - folkeregistrert annen kommune		2 500	2 500	0	0%
Engangsavgift for urnegrav i navnet minnelund (tils. urneavgift 20 år)		8 000	8 000	0	0%
Festeavgift for kistegrav	pr. år	200	300	100	50%
Festeavgift for urnegrav	pr. år	100	150	50	50%
Festeavgift navnet minnelund		400	400	0	0% Betales på det tidspunkt graven tas i bruk; faktureres som engangsavgift kr 8000,- for 20 år
Gebyr kremasjon – innbyggere folkeregistrert utenfor Steinkjer kommune		6 000	7 050	1 050	18%
Gebyr kremasjon – innbyggere folkeregistrert i Steinkjer kommune		2 500	2 500	0	0%
Navneplate navnet minnelund		750	750	0	0%
Urneforsendelse i Norge		450	450	0	0%
Urneforsendelse ut av Norge		1 200	1 200	0	0%
Urnedsettelse - folkeregistrert annen kommune		1 000	1 000	0	0%

Økonomiplan for 2024-2027

Gebyr	Enhet	Sats 2023	Sats 2024	Endring i kr	Endring i Merknad %
Åpning av grav - folkeregistrert annen kommune		6 000	6 000	0	0%

Gebyr kremasjon – innbyggere folkeregistrert i Steinkjer kommune

Satsene for kremasjon gjelder ved Steinkjer kapell. I den grad at kremasjonen må gjennomføres andre steder så vil det komme et tillegg til disse satsene.

Klimabudsjett

Innledning

Kommuneplanens samfunnsdel, vedtatt i oktober 2021, sammen med handlingsprogrammet for klima- og miljø vedtatt 2019, har satt rammer for og inspirert til arbeidet med *klimabudsjett 2024*.

Klimabudsjettet skal fungerer som kommunens årlige handlingsdel for klimaområdet. Budsjettet vil bli en integrert del av kommunens handlings- og økonomiplan i årene som kommer, hvor rapporteringsrutinene er på lik linje med det øvrige budsjettet.

Steinkjer kommune har som mål at innen 2025, er vi et forbilde for klimavennlig levemåter, blant egne innbyggere. Vi skal fungere som samarbeidsarena for grønn verdiskaping og aktører innen utslippsreducerende teknologi. Dette tror vi gjør oss bevisst miljøet rundt oss, men også mer robuste i møte med framtidige klimaendringer.

I vårt kapittel «Grønn» i kommuneplanens samfunnsdel har vi lagt vekt på at nettopp denne tankegangen vil fungere som vår rettesnor, for å oppnå klimanøytralitet. All tjenesteproduksjon, forvaltning og myndighetsutøvelse skal ha fokus på miljøkvaliteter og biologisk mangfold.

I handlingsprogrammet for klima- og miljø 2019-2022 satte vi oss noen konkrete, etterprøvbare mål.

- I 2022 er de direkte klimagassutslippene redusert med 30 % i forhold til 2009
- I 2030 er de direkte klimagassutslippene redusert med 40 % i forhold til 2009.
- I 2035 er de direkte klimagassutslippene redusert med 45 % i forhold til 2009.
- I 2022 er virksomhetens energiforbruk redusert med 7 % i forhold til 2009
- Klimafotavtrykket til større investeringsprosjekter i Steinkjer kommune skal reduseres med 30 % i forhold til sammenlignbare referanseprosjekter.

Vi har alle forutsetninger for å klare disse målsettingene (og har klart), blant annet fordi vi med stolthet kan si at vi fra naturens sin side har:

1. En av landets største skogforekomster, og er eneste kommune med hele verdikjeden: skog, sagbruk og papirmassefabrikk
2. Kort veg mellom fjord, land og fjell – dette gir oss ypperlige utgangspunkt for utøvelse av friluftsliv og folkehelse, som igjen har sørget for at vi har en lang historie for bevaring og kunnskap om naturforvaltning.
3. En geografisk plassering innerst i Trondheimsfjorden, som gir oss godt grunnlag for rike jordbrukslandskap, nasjonalt verna lakseførende vassdrag, yrende fugle- og dyreliv, samt en spennende flora langs kalkårene ved Snåsavatnet.

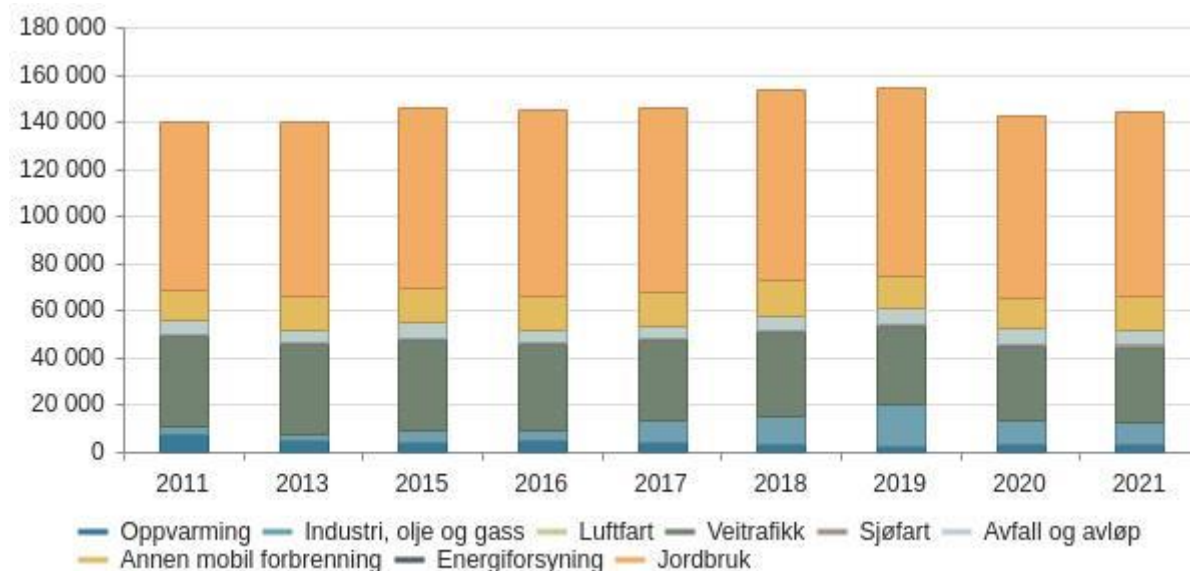
De naturgitte forutsetningene er en velsignelse i et stadig endrende klima. Kommuneplanens samfunnsdel, kapittel Grønn, peker på at Steinkjer kommune skal ta vare på miljøkapitalen. Dette betyr at menneskelige inngrep i minst mulig grad skal ha negative konsekvenser for miljøet og kommende generasjoner.

Klimastatistikk

Foreslåtte tiltak i klimabudsjettet er ikke kvantifiserbare, og gir således ikke noe synlig reduksjon av referansebanen.

Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

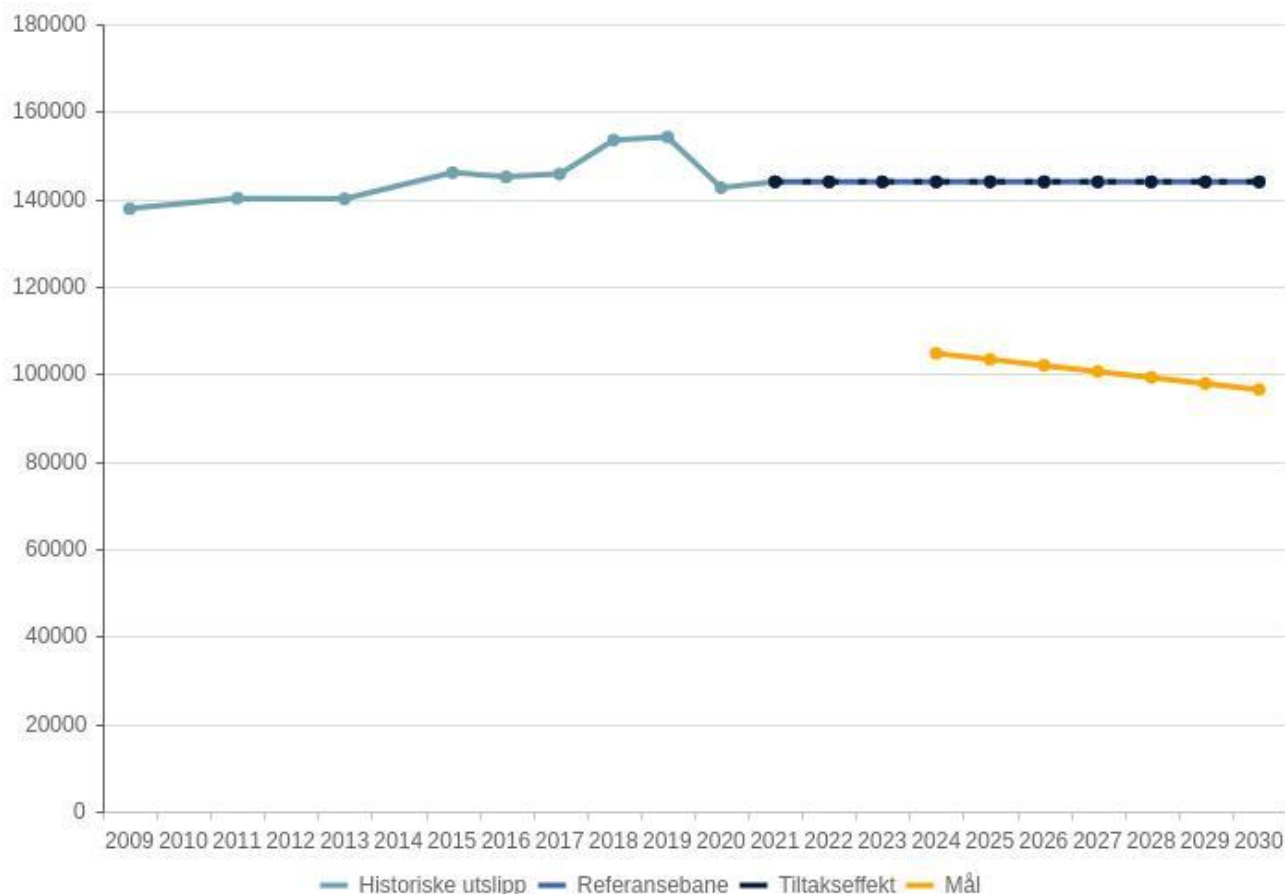
Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter

	2011	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Luftfart	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Industri, olje og gass	3 768,6	2 380,6	5 608,3	4 869,8	10 046,2	11 815,7	17 885,4	10 523,9	9 649,5
Oppvarming	7 527,9	5 375,8	4 102,8	4 690,3	3 830,2	3 803,6	2 891,9	3 170,1	3 153,2
Sjøfart	752,8	752,8	752,8	756,5	871,4	998,9	1 201,4	780,9	1 025,9
Veitrafikk	38 343,2	38 289,8	38 015,3	36 051,5	33 514,3	35 233,2	32 777,3	31 086,5	31 757,4
Avfall og avløp	5 990,5	4 975,0	6 349,6	5 680,7	5 357,9	6 063,9	6 576,0	6 720,8	6 332,0
Annen mobil forbrening	12 063,0	14 268,2	14 609,6	14 038,8	14 000,0	15 443,1	13 566,3	13 383,9	14 216,9
Energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk	71 764,3	74 015,1	76 604,4	79 017,6	78 133,3	80 112,0	79 291,5	76 950,6	77 813,9
Sum	140 210,3	140 057,2	146 042,9	145 105,1	145 753,3	153 470,4	154 189,9	142 616,8	143 948,9

Klimagassutslipp (graf)

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO₂-ekvivalenter. Historiske utslipp er hentet fra Miljødirektoratet. Du ser kommunens referansebane og i tillegg effekten av klimatiltakene i den stiplede linjen.

Økonomiplan for 2024-2027

Holdningsskapende arbeid

Helt avgjørende for måloppnåelsen blir derfor befolkningens holdninger til det å redusere utslippene, og kommunens rolle som forbilde.

En vil gjerne trekke fram noen gode eksempler:

1. Hver eneste dag, sorteres avfall i de ganske hjem, i skole og barnehager, på arbeidsplassen, på gjenvinningsstasjonen – og blir til nye råmaterialer, energi eller ombruk. Plukkanalyser gjennomført av Plastretur, hos flere av landets avfallsselskap, viste at Steinkjer var *best i landet* på utsortering av plast i starten av 2023.
2. Vi sykler til jobben – som aldri før. Hos avdelingene rehabilitering, psykisk helse og rus lar man i stor grad bilen stå, til fordel for sykkel (eller beina) som transportmiddel, både på vei til/fra jobb og i tilfeller hvor ansatte er på hjemmebesøk i nærheten av sentrum.
3. I Steinkjerskolene jobbes det målrettet med bærekraft – både som fellesemne i læreplanen, men også fordi det er høyt nivå av egeninteresse hos de ansatte og elevene. Eksempler er deltakelse i (strand)ryddeaksjoner, Bærekraftskolen Live, øvelser i redusert forbruk, sporløs ferdsel, gårdsbesøk og uteskole. Malm oppvekstsenter i sentrum av Malm er en samlokalisering av både barnehage, barne- og ungdomsskole. Et godt eksempel på hvordan klimahensyn er ivaretatt med tanke på oppvarming, bruk av strøm og tilgjengelighet på parkering. Elever fra Malm skole deltok i 2022 i opplæringsdag og ryddeaksjon i regi av NJFF Nord-Trøndelag, og samlet på 1 dag over 1 tonn søppel fra strand og nærmiljø.
4. God holdningsskaping starter allerede ved ettårsalderen – i kommunale og private barnehager legges det opp til mye utelek, redusert matsvinn, bibliotekbesøk og «låne» framfor kjøpe nytt.

Byafossen barnehage bruker for eksempel deler av høsten til å lære barna om sanking av frukt og bær, som i etterkant blir en del av barnehagens egen beholdning av mat.

5. Det kommunale kulturhuset sto ferdig i nye flotte lokaler høsten 2023. En erkjennelse om at denne prosessen har vært tidkrevende og kostbar er ingen hemmelighet. Når vi likevel ser på hvilken betydning tilgangen på allsidige kulturopplevelser har for befolkningen og kunnskapen om ringvirkninger på både psykisk og fysisk helse, så VET vi at investeringen har vært riktig.

I et klimaperspektiv kan nevnes:

- Attraktivt å besøke bibliotek og låne fremfor å kjøpe
- Biblioteket arrangerer Folkeverksted; med bl.a. utlån av symaskiner og reparering av klær
- Samlokalisering av utstillere; kunstforeningen, Weidemann, Egge museum
- Ny «gågate» i sentrum
- Gangavstand til Steinkjer stasjon og kollektivtrafikk
- Sammenhengende, lyssatt og trygg gang- og sykkelveg fra Håkkadalsbrua i øst til Sneppenbrua i vest, og videre på andre siden til parken ved Helse- og beredsskapshuset på Nordsileiret.

Overordnede utfordringer

Utfordring	Tilhører	Tiltak
Kollektivtilbud – for lite tilbud i grendene	Fylket	Flere avganger og rabattløsninger for de som bor langt unna. Soneinndeling.
Landbrukssektoren og transportsektoren er blant de sektorer som bidrar med mest klimagassutslipp i Steinkjer	Kommunen, kommunens innbyggere	Tenke utnyttelse av disse gassene – inngå i nye kretsløp. De ulike biologiske produksjonene gir biprodukt i form av ulike bioressurser.
Legge beslag på areal (sårbar natur- og jordbrukslandskap) til fordel for næringsvirksomhet	Kommunen, kommunens innbyggere	Omdisponering – naturrestaurering- tilbakeføring av ubrukt næringsareal
Ønske om befolkningsvekst	Kommunen	<ul style="list-style-type: none"> • Fortetting • Renovering av eksisterende bygg • Selvforsynt med strøm/energi via solcelle på alle kommunale bygg

		<ul style="list-style-type: none"> • Høyere satser for støtte til klimatiltak i bygging
--	--	--

Tiltakene er kun overordnet tiltak uten at det er knyttet til tilhørighet.

Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse - klima og miljø

Som et ledd i arbeidet med klima, miljø og sikkerhet er det utarbeidet en [Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse \(ROS\)](#) som gjelder for perioden 2023-2026. Planen tar for seg konkrete gitte scenarier, hvor noen av disse omhandler direkte følger av ekstremvær/naturkatastrofer, eller forhold som sammen med naturlig slitasje er ekstra utsatt for abiotiske faktorer.

Utdrag av klimarelaterte scenarier:

1. Flom – Ognå, isgang.
2. Jord/stein ras i Malm sentrum
3. Forurenset drikkevann
4. Dambrudd Folladammen
5. Svikt i avløpssystemer over tid
6. Kvikkleireskred

Innkjøp og miljø

Steinkjer kommune er en del av Innherred anskaffelse, og her er hovedmålet at vi velger løsninger som bidrar til minst mulig ressursbruk men samtidig har høy grad av verdiskaping.

Innherred anskaffelse er et innkjøpssamarbeid mellom Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger kommune, og ble stiftet 01.01.2019

Innkjøpspolitikken for perioden 2019-2023 sier dette:

Miljø

Innherred Innkjøp skal via sin innkjøpsrolle være med og løfte miljøambisjonene på vegne av innbyggerne, påvirke til grønn næringsutvikling og oppfyllelse av lokale energi, klima – og miljømål. I alle anskaffelser av varer og tjenester og i alle bygge- og anleggskontrakter skal det stilles miljøkrav. Kommunens enhver tid bestemte miljøkrav, som vedtatt i kommunens planverk, eller krav utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og IKT, (Difi) skal være retningsgivende. I alle anskaffelser over nasjonal terskelverdi skal det stilles krav til leverandør om miljøledelsessystem

Lav ressursbruk oppnås blant annet gjennom:

1. *effektiv tjenesteproduksjon gjennom bedre ressursutnyttelse*
- eks. 100% digital fakturering (EHF)
2. *utvise samfunnsansvar i anskaffelsene*
- eks. I alle anskaffelser skal klima -og miljøhensyn være ivaretatt (Kvalifikasjonskrav, tildelingskriterium eller kontraktskrav)

Økonomiplan for 2024-2027

- eks. Etablere rutiner i anskaffelsesreglementet for å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger (lovpålagt).
- eks. Anskaffelsene skal gi økt bærekraft, redusert miljøbelastning, bidra til modernisering av kommunens virksomhet

Klimatiltak med i økonomiplanen

Ikke-kvantiserbare utslippsreduksjoner

Klimatiltak	Sektor	Kilde
Barnehage - bruk av naturmateriale og gjenbruksmateriale i det pedagogiske arbeidet	Annet	Annet
Enhet ernæring - redusere matsvinn kantine og cafe	Annet	Annet
Enhet ernæring - redusere mengde plastavfall	Annet	Annet
Enhet renovasjon - økt ombruk byggevarer	Annet	Annet
Enhet vann, avløp og utbygging - innføring av smarte vannmålere	Annet	Annet
Enhet vann, avløp og utbygging - investering i nye rensanlegg	Annet	Annet
Enhet vann, avløp og utbygging - utbygging av kommunal vannforsyning	Annet	Annet
Enhet veg, trafikk og park - skifte dekke fotballbane Guldbergaunet 2026	Annet	Annet
Hele kommunen - digitalisering	Annet	Annet
Barnehage - avfallssortering	Avfall og avløp	Avfallsforbrenning
Barnehage - redusere matsvinn	Avfall og avløp	Annet
Enhet renovasjon - innføring matavfallsbeholdere hytteeiendommer	Avfall og avløp	Behandling av avfall
Enhet renovasjon - tiltak rundt sortering	Avfall og avløp	Avfallsforbrenning
Helse - avfallssortering	Avfall og avløp	Avfallsforbrenning
Enhet byggesak og oppmåling - kompetanseheving på klimatilpasning	Bygg	Annet
Enhet byggesak og oppmåling - Tilrettelegging for veiledning av alt. energikilder	Energiforsyning	Elektrisitetsproduksjon og annen energiforsyning
Enhet landbruk - informasjonsarbeid om klimatiltak i landbruket	Jordbruk	Jordbruk
Enhet ernæring - EL- varebil med lift	Veitrafikk	Personbiler
Hele kommunen - fossilfri kjøretøypark	Veitrafikk	Annet
Helse - gå/sykle til jobb og hjemmebesøk	Veitrafikk	Personbiler
Sum		

Beskrivelse klimatiltak

Barnehage - avfallssortering

Sorterer søppel, og leverer til gjenbruk/resirkulering. Fører til korrekt avfallshåndtering, og inkludering av barna i denne prosessen skaper læring, bærekraftige holdninger og verdier.

Barnehage - bruk av naturmateriale og gjenbruksmateriale i det pedagogiske arbeidet

Ved å bruke naturmaterialer og gjenbruksmaterialer i det pedagogiske arbeidet reduseres forbruket og er holdningsskapende blant ansatte og barn.

Barnehage - redusere matsvinn

Redusere matsvinn ved:

- at barna tar/får mindre porsjoner mat og heller tar flere porsjoner. (spiser opp maten før de tar mer).
- at det unngås og smøre opp eller lage mer mat enn barna spiser.
- at mat som er innkjøpt brukes opp.

Enhet byggesak og oppmåling - kompetanseheving på klimatilpasning

Øke kompetanse på klimatilpasning blant saksbehandlere for plan og byggesak. Det vil medføre at de kan gi bedre veiledning av tiltakshavere og innbyggere. Dette vil gi mulighet for å foreslå løsninger/endringer av prosjekter. Målet er at dette skal øke klimatilpasning, gjenbruk, reduksjon av utslipp, og energieffektive bygg.

Finansiering

Økt prioritering i bruk av tilgjengelig midler til kompetanseheving (kompetanseplan).

Enhet byggesak og oppmåling - Tilrettelegging for veiledning av alt. energikilder

Legge til rette for veiledning av alt. energikilder (solceller, biogass). Tilgjengeliggjøre informasjon på nettsider.

Det vil gjøre det enklere for tiltakshavere.

Enhet ernæring - EL- varebil med lift

Vurder innkjøp av EL varebil med lift. Det er estimert at det kjøres ca 18 000 km per år. Ved overgang til EL varebil, vil dette gi en reduksjon i CO2 utslipp.

Finansiering

Forventer reduksjon i driftskostnad.

Enhet ernæring - redusere matsvinn kantine og cafe

Mål om å redusere matsvinn tilsvarende 50 påsmurte enheter per måned. Overproduksjon leveres til Varmestua.

Finansiering

Ingen merkostnad

Enhet ernæring - redusere mengde plastavfall

Bruk av engangsbeger i papp. Estimert at ca 7000 enheter per år endres fra plast til papp.

Finansiering

Bruk av papp dobler pris ved innkjøp. Håndteres innenfor driftsbudsjettet.

Enhet landbruk - informasjonsarbeid om klimatiltak i landbruket

Enheten skal jobbe med å informere om mulige klimatiltak i landbruket.

Enhet renovasjon - innføring matavfallsbeholdere hytteeiendommer

Full sortering på alle 21 hytterrenovasjonspunkt. Matavfallsbeholdere, glass/metall og plast. Vil medføre høyere utsorteringsgrad.

Finansiering

Tiltaket er en del av selvkostfinansieringen av renovasjon, og gir derfor ingen direkte kostnad for kommunen.

Enhet renovasjon - tiltak rundt sortering

1. Nye fraksjoner/avfallstyper 2023:
  - Isopor (EPS)
  - Blandet plast
2. Utdanning ansatte
3. Kommunikasjon

Enhet renovasjon - økt ombruk byggevarer

Ny container for utsalg av byggevarer, i første omgang; spiker, skruer, verktøy, byggematerialer som plank, sponplater/mdf., ubrukte malingsspann ol.. Gir økt grad av ombruk, nye fraksjoner.

Enhet vann, avløp og utbygging - innføring av smarte vannmålere

Vil medføre reduksjon av vannlekkasjer, noe som reduserer strømforbruk og kjemikalietilsats.

Enhet vann, avløp og utbygging - investering i nye renseanlegg

Investering av nytt renseanlegg Binde. Medfører at utslipp til sårbare lokale resipienter reduseres.

Finansiering

Inngår i investeringsbudsjettet.

Enhet vann, avløp og utbygging - utbygging av kommunal vannforsyning

Investerer i underkant av 30 mill. hvert år. Mere og bedre kommunalt vann. Sikring av kvalitet og pålitelighet

Finansiering

Inngår i investeringsbudsjettet.

Enhet veg, trafikk og park - skifte dekke fotballbane Guldbergaunet 2026

Utskifting dekke hovedbane fotball Guldbergaunet til et mer miljøvennlig dekke.

Finansiering

Inngår i investeringsbudsjettet for 2026.

Hele kommunen - digitalisering

Økt bruk av digitale verktøy. Medfører bl.a. mindre papirbruk.

Hele kommunen - fossilfri kjøretøypark

Kommunen skal arbeide for en fossilfri kjøretøypark, og for at all transport i kommunal sammenheng skal kunne foretas med fossilfrie transportmidler. Det gjelder både vare- og personbiler og større kjøretøy.

Helse - avfallssortering

Fokus på grundig avfallssortering, samt håndtering av spesialavfall. Sikrer at avfall blir håndtert riktig.

Finansiering

Kan ha merkostnad, men dette er for flere enheter del av driftsbudsjettet.

Helse - gå/sykle til jobb og hjemmebesøk

Tilrettelegge for at ansatte kan gå/sykle til jobben/på hjemmebesøk der det er hensiktsmessig. Medfører spart CO2 utslipp, og gir helsegevinst til de ansatte.

Ordforklaringer

Direkte utslipp vil si de utslippene som skjer innenfor Steinkjer kommune sine geografiske grenser.

Indirekte utslipp er utslipp som skjer utenfor Steinkjer kommune sin geografiske grense, som en konsekvens av forbruk av varer og tjenester innenfor kommunegrensen. Et eksempel på dette kan være utslipp i forbindelse med produksjon av en vare som produseres utenfor kommunens grenser, men som forbrukes i kommunen.

Klimafotavtrykk er en beregning av den totale klimapåvirkningen – både direkte og indirekte utslipp- for, for eksempel Norge, Navn Navnesen eller Steinkjer kommune.

Status og rammebetingelser

Det er en rekke eksterne og interne føringer, rammer og pålegg som legger føringer på kommunens budsjett og økonomiplan. Dette i tillegg til det som følger av kommunens eget planverk.

Føringer og pålegg fra staten

"Grønt hefte" som er et vedlegg til statsbudsjettet, viser et anslag på beregninger av kommunens frie inntekter for 2024 lik kr 1 776 570 000. Den nominelle prosentvise veksten (oppgavekorrigert) i Steinkjer kommunes frie inntekter fra 2023-2024 er oppgitt til 5,5 % (gjennomsnittet for Trøndelag er 4,8 % og landet 4,7 %).

Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter har regjeringen lagt til grunn en lønns- og prisvekst (deflator) i kommunal tjenesteyting på 4,3 % i 2024.

Kommunedirektøren har i budsjettforslaget lagt til grunn et litt høyere nivå på frie inntekter enn det som er oppgitt i "Grønt hefte". De frie inntektene er i 2024 budsjettet til kr 1 778 639 000, noe som bl.a skyldes en vurdering av et litt høyere innbyggertall knyttet til flyktninger, samt en erfaringsmessig litt høyere skatteinngang. Til sammenligning gir KS sin beregningsmodell en sum for frie inntekter lik kr 1 771 600 000, noe som er lavere enn både "Grønt hefte" og kommunedirektørens forslag.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende brukere foreslås endret slik at innslagspunktet økes også i 2024. Innslagspunktet er nå kr 1 608 000 noe som tilsvarer en lønnsøkning lik 6,4 %. Endringen betyr at kommunen i framtida må bære ytterligere en enda større andel av utgiftene til ressurskrevende brukere. Kompensasjonen for kommunens utgifter ut over innslagspunktet beholdes uendret på 80 %. Med utgangspunkt i anslått antall ressurskrevende brukere i 2024, vil dette gi en merutgift for kommunen som er innarbeidet innenfor helseetaten sitt budsjett.

Det er ut over det som er beskrevet ovenfor foreslått flere andre konkrete endringer i statsbudsjettet som har direkte virkning på kommunens budsjett, bl.a.:

- Helårseffekt av gratis deltidsplass 12 timer i skolefritidsordning for 2. trinn
- En betydelig redusert maksimalsats foreldrebetaling i barnehage fra 01.08.24 fra kr 3 000 pr mnd til kr 2 000 pr mnd.
- Gratis barnehageplass fra tredje barn i familien - helårseffekt
- Pasienttilpasset basistilskudd fastleger
- Økning av veiledende sosialhjelpssatser med 10 % fra 1. juli 2023 - helårsvirkning
- Helårsvirkning av barnetillegget i kvalifiseringsprogrammet

Virkingen av disse endringene for Steinkjer kommune er innarbeidet i de enkelte etaters budsjetttrammer, og er kommentert nærmere der ved behov.

Steinkjerbygg KF/Steinkjer kommuneskoger KF

Steinkjer kommune har i dag to kommunale foretak:

- Steinkjerbygg KF
- Steinkjer kommuneskoger KF

I dette avsnittet omtales nærmere forholdet til Steinkjerbygg KF. Steinkjerbygg KF ble stiftet høsten 2014. Steinkjer kommune ønsket en helhetlig foretaksmodell som gir en bedre og mer koordinert

utnyttelse av ressursene som brukes på eiendomsmassen. Med samme begrunnelse ble kommunens eiendomsenhet en del av Steinkjerbygg KF fra 01.01.18. Det betyr at drift, vedlikehold og nybygging knyttet til formålsbygg tilligger foretaket. Foretaket hører juridisk under Steinkjer kommune, men har egne vedtekter, eget budsjett, eget styre og er direkte underlagt foretaksmøtet (dvs. kommunestyret) i kommunen.

Steinkjerbygg KF har i 2023 bl.a. ferdigstilt følgende investeringer

- Dampsaga Bad
- Steinkjer kulturhus

Kommunen bærer både finans- og driftsutgiftene knyttet til disse formålsbyggene. Utgiftene er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2024 - 2027

Steinkjerbygg KF fikk i gjeldende økonomiplan et økonomisk effektiviseringskrav knyttet til drift av kommunens formålsbygg med 3,65 mill kroner i 2023 økende til 7,75 mill kroner i 2026. Dette effektiviseringskravet er ytterligere skjerpet i forslag til ny økonomiplan gjennom at Steinkjerbygg KF ikke gis kompensasjon for deflatorvekst når det gjelder husleie fra Steinkjer kommune (eks finansutgifter), noe som utgjør omlag 3 mill kroner. Bakgrunnen for effektiviseringskravet er den svært krevende økonomiske situasjonen kommunen står overfor.

Steinkjer kommune bærer i sin helhet renterisikoen for formålsbyggene som eies og driftes av Steinkjerbygg KF. Med den renteutviklingen som har vært i 2022 og i 2023 gir dette en betydelig husleieøkning til Steinkjerbygg KF. Den samlede låneporteføljen som betjenes av kommunen i Steinkjerbygg-konsernet er i størrelsesorden 2 123 mill kroner, noe som gir en husleie i 2024 knyttet til finansutgifter lik 141,6 mill kroner

Nærvær, heltidskultur og rekruttering

Sykefravær

I Steinkjer kommune har sykefraværet over tid vært for høyt. Det er ca 150 medarbeidere som er borte fra jobb hver dag, dette gjelder bare sykefraværet. Sykefravær er ikke bra for den enkelte medarbeider, det gir dårligere tjenester til innbyggerne, og arbeidsmiljøet kan bli skadelidende. Samtidig er det viktig å understreke at sykefravær er naturlig og nødvendig, men det er nivået vi ønsker å redusere. I tillegg har vi annet rettighetsbasert fravær som fravær ved barns sykdom, velferdspermisjoner mm.

Flere av våre tjenester krever vikarer ved fravær, og kommunen har høye vikarutgifter spesielt i helse og velferd og oppvekst og inkludering. Arbeidsgiver får ikke refundert alle kostnader fra NAV ved et sykefravær; Det gjelder alle lønnskostnader i arbeidsgiverperioden, arbeidsgivers pensjonsandel, arbeidsgiveravgift på arbeidsgivers pensjonsandel, lønn og sosiale kostnader for lønn over 6G, feriepengeavsetning etter 48 dagers fravær (48 dager = 9 uker og 3 dager), arbeidsgiveravgift på ovennevnte feriepengeavsetning.

Forskning viser at arbeidsmiljøet er svært viktig for høyt nærvær og helsefremming i arbeidslivet. Det er et faktum at dårlig arbeidsmiljø koster det norske samfunnet store summer. Godt arbeidsmiljø handler kort og godt om arbeidet som utføres, og hvordan dette er organisert og tilpasset. Ofte handler det om at man har en avklart og forutsigbar arbeidssituasjon med høy grad av innflytelse på eget arbeid. Det vet vi er motiverende og reduserer risikoen for sykefravær. Steinkjer kommune skal fortsette å jobbe med arbeidsmiljøet gjennom partsgruppekonseptet bla. med mål om å øke nærværet.

I vår overordnede HMS plan har vi hovedfokus på å øke nærværet og øke heltidsstillinger ved å jobbe helhetlig med dette i organisasjonen gjennom:

- Å bruke 10-FAKTOR som metode for utviklingsarbeid ved å:
  - Følge opp via prosjekt Smidig, hel og nær - utvikling av partssamarbeid
  - Videreutvikle partsgrupper og partsamarbeidet sentralt og lokalt
  - Styrke ledere i utøvelse av lederoppgaver – kompetansepåfyll, bistand, råd og veiledning
- Å arbeide gjennom avtalen om et inkluderende arbeidsliv – følge opp bransjeprogram for barnehager og sykehjem
- Deltakelse i prosjekt TØRN i etat helse og velferd
- Å følge opp vedtak i kommunestyret om «en hodebra kommune», gjøre noe aktivt, gjøre noe sammen, gjøre noe meningsfullt - tiltak «Friskere og sprekere kommune»
- Å ha fokus på å håndtere omstilling- og endringsprosesser
- Å få bistand fra Friskgården BHT og NAV Arbeidslivssenter
  - Bransjeprogrammet – barnehage og sykehjem

Som kommune er vi på rett vei, og mange enheter melder om godt fungerende partsgrupper. Men vi må fremdeles holde trykket på utvikling av partsgruppekonseptet. Det gjør vi med bla opplæring og støtte i gjennomføring fra flere aktører. Kommunen sitt prosjekt «Smidig, hel og nær» der BHT, Sintef og NAV er viktige bidragsytere er i gode prosesser med flere enheter i helse. Her er det fokus på å jobbe helhetlig, systematisk og kunnskapsbasert med sykefravær, nærvær og lederhelse.

Hva gjør vi videre?

Vi trenger fremdeles å minne organisasjonen på at vi skal gå til leder før lege, og at vi kan bruke egenmeldingsdagene før sykmelding (24 egenmeldingsdager). Det er også viktig å holde stø kurs og ha tålmodighet i de prosjektene vi allerede jobber med;

- «Smidig, hel og nær»
- Tørn
- Hodebra
- 10-faktor – jobbe med tiltak (2 – 3)
- Partsgrupper

Heltidskultur

Heltid (stillingsstørrelse tilpasset arbeidshelse) gir kommunen bedre økonomi i form av mindre sykefravær og mindre vikarbruk. Studier viser at sykefraværet er høyere blant deltidsansatte enn blant dem som arbeider heltid.

Når ansatte har en sterk tilknytning til arbeidsplassen er det lettere å gå på jobb selv om du ikke er helt i form. Arbeidet med å øke heltidsstillinger, eller tilby stillingsprosent tilsvarende arbeidshelse og ønske for den enkelte er derfor høyt prioritert i kommunen.

Selv om utviklingen går i rett retning, har kommunen fremdeles noe å strekke seg etter når det gjelder heltidskultur.

Rekruttering

Kommunen har som mange kommuner rekrutteringsutfordringer på flere områder. Hvert år drøfter vi i henhold til Hovedtariffavtalen rekrutteringsutfordringer i kommunen. De siste 10 årene har kommunen hatt rekrutteringsutfordringer innenfor helse; spesielt sykepleiere og leger. I tillegg har kommunen hatt problemer med å rekruttere ingeniører og ledere. Men i dag ser vi også de samme utfordringene innenfor oppvekstområdet. Utfordringene har de siste årene spredt seg til flere fagområder.

Det er generelt få søkere til alle typer stillinger, men like utfordrende er det at søkerne ikke har rett og ønskelig kompetanse.

Vi møter rekrutteringsutfordringene med flere tiltak. Tørn prosjektet i helse er et av tiltakene, fadder/veileder til nytilsatte, betingelser og ulike ordninger er andre tiltak.

Utvikling i økonomiske nøkkeltall

	Steinkjer 2021	Steinkjer 2022	Halden	Kongsvinger	Ringsaker	Elverum	Levanger	Kostragruppe 09
Økonomi								
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,9 %	0,3 %	1,7 %	2,3 %	0,9 %	1,6 %	2,6 %	2,1 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger (B)	145 304	145 694	122 102	101 168	90 627	99 097	132 883	99 237
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	137,9 %	131,9 %	124,9 %	98,7 %	91,6 %	103,7 %	130,6 %	102,2 %

Utvikling i økonomiske nøkkeltall - vurdering

Steinkjer kommune har over tid hatt en stram, men kontrollert økonomi. Dette har bl.a. gitt seg utslag i relativt gode netto driftsresultater, lav gjeldsgrad sammenlignet med inntekter og oppbygging av disposisjonsfond. Dette har vært mulig gjennom god økonomisk styring og relativt gode rammevilkår fra staten. Dette er selvsagt utfordret gjennom egne prioriteringer, men alt i alt har kommunen hatt en relativt god økonomi.

Denne utviklingen har endret seg de siste årene. De økonomiske utfordringene er nå betydelige, og kommunen har de siste to - tre årene en betydelig bruk av ubundet driftsfond. Disse økonomiske utfordringene kommer som følge av flere årsaker, men spesielt begynner en nå å se starten på en demografisk utvikling med folketallsreduksjon og aldersfordeling som er bekymringsverdig. Dette er beskrevet nærmere videre i dokumentet, og da spesielt innenfor etat helse og velferd. I tillegg har enkeltstående saker gitt oss større utfordringer, spesielt innenfor helse og oppvekstområdet. Dette gjelder både ressurskrevende brukere og økonomiske overføringer i den forbindelse, tilpasset opplæring i skole og barnehage og ikke minst økte utgifter i barnevernet.

De statlige overføringene til kommunene har naturlig nok stor innflytelse på kommunens handlingsrom. Selv om ramme overføringene de siste årene har vært relativt gode, så er kommunen utfordret gjennom oppgaver hvor kompensasjonen ikke er fullt så bra. Dette gjelder bl.a. tilskudd ressurskrevende brukere, oppvekstreformen og økonomi fastlegeordningen. Dette har påvirket handlingsrommet til kommunen i negativ retning.

Økonomiplan for 2024-2027

Renteutviklingen har det siste året hatt stor negativ innflytelse på kommunens økonomiske utfordringer. Dette gjelder selvsagt kommunens egne lånerammer, men i enda større grad gjennom husleien til Steinkjerbygg KF og underselskaper til foretaket.

Det er viktig å være klar over at andre eksterne forhold har bidratt positivt til de økonomiske resultatene vi har hatt og da er økte skatteinntekter og pensjonsutgiftene sentrale poster. En kan ikke forvente samme positive utvikling på disse områdene fremover, og da vil kommunens totale handlingsrom ytterligere strammes inn.

De finansielle måltallene for kommunen er evaluert slik i årsberetningen for 2022 på konsolidert nivå:

Ny kommunelov og forskrifter til denne stiller krav til at det fra og med regnskapsåret 2020 skal leveres et konsolidert regnskap for kommunen. Dette er et regnskap som for Steinkjer kommune sin del betyr et «felles» regnskap for kommunekassen, Steinkjerbygg KF og Steinkjer kommuneskoger KF, hvor det meste av økonomiske transaksjoner mellom selskapene skal elimineres.

Selv om denne årsberetningen primært er en årsberetning knyttet til kommunekassen, finner en det naturlig å knytte noen kommentarer til enkelte områder i det konsoliderte regnskapet.

Kommunestyret vedtok i desember 2019 måltall for den kommunale økonomien. Dette er beskrevet tidligere for kommunekassen, men det er også naturlig å gjøre en vurdering av konsolidert regnskap opp mot disse måltallene:

Indikator	Mål	Pr 31.12.21	Pr 31.12.22
Netto driftsutgifter i prosent av driftsinntekter	min 1,75 %	3,66 %	0,24 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsutgifter	min 6 %	12,12 %	11,64 %
Gjeld som ikke dekkes av rentekompensasjon, VAR eller husleie i % av driftsinntekter	maks 75 %	91 %	94 %

Netto driftsutgifter i prosent av driftsinntekter

Netto driftsutgifter i prosent av driftsinntekter lå i 2021 betydelig over måltallet. Resultatet totalt var da i stor grad påvirket av kommunekassen sitt netto driftsresultat, selv om Steinkjerbygg KF også hadde et godt netto driftsresultat i 2021. I 2022 er netto driftsutgifter betydelig under måltallet. Dette er i tråd med budsjett 2022 for kommunen hvor det var budsjettert med betydelig bruk av ubundet fond, og resultatet totalt sett er bedre enn budsjettert. Dette har sammenheng med at kommunen i 2022 mottok betydelig engangsinntekter som reduserte behovet for bruk av ubundne fond i. I tillegg så bidrar Steinkjerbygg KF med positivt netto driftsresultat lik 2,21 %.

Disposisjonsfond av brutto driftsutgifter

Samlet sett har de tre selskapene som utgjør konsolidert regnskap et samlet disposisjonsfond lik 318 mill kroner, noe som utgjør nærmere 12 % av brutto driftsutgifter. Dette er godt over det finansielle måltallet som er satt av kommunestyret. Likevel er det slik at opp mot 90 % av disposisjonsfondet er knyttet til kommunekassen. De betraktninger som er gjort rundt dette måltallet for kommunekassen vil derfor være gjeldende også for det konsoliderte regnskapet.

Gjeld konsolidert regnskap i prosent av driftsinntekter.

De samlede gjeldsforpliktelsene i kommunekassen og foretakene utgjør 4 795 133 (tall i 1000-kroner) og fordeler seg slik:

Økonomiplan for 2024-2027

• Steinkjer kommune – kommunekassen	1 729 204
• Steinkjerbygg KF	3 065 929
• Steinkjer kommuneskoger KF	0

Totale gjeldsportefølje er høy, og vil i sin helhet utgjøre 172 % av sum driftsinntekter, dvs langt over målsettingen på 75 %. Det er imidlertid slik at mye av låneporteføljen har lavere risiko i og med at den finansieres gjennom rentekompensasjon, VAR (selvkost) og langsiktige eksterne leieavtaler. Korrigerer vi gjeldsforpliktelsene i forhold til eksterne leietakere (Steinkjerbygg) med 994 mill kroner og selvkostområdet (VAR) med 661 mill kroner, og i tillegg korrigerer ved å trekke ut startlånene med 518 mill kroner, som i sin helhet betjenes av låntakere, så vil lånegjelden pr utgangen av 2022 ligge på 94 % av sum driftsinntekter. Dette er betydelig over vedtatte måltall på 75 %. Dette er litt høyere enn i 2021, noe som skyldes en økning i låneporteføljen ved Steinkjerbygg KF som betjenes av kommunen gjennom husleie.

Det lave rentenivået de siste årene, og spesielt i 2020 og 2021, har gjort at et slik lånegjeld ikke har medført noen større utfordringer. Nøkkeltallet gir imidlertid et bilde på hvor mye av brutto driftsinntekter som må benyttes til renteutgifter. Det store renteoppgangen i 2022 gjør imidlertid at kommunen som «konsern» har betydelig merutgifter knyttet til renteutgifter med dagens låneportefølje enn om låneporteføljen har vært innenfor måltallet. Kommunen står fortsatt ovenfor større investeringer som vil utfordre gjeldsgraden fremover. Desto viktigere vil det være å etablere en effektiv drift for å holde de ordinære driftsutgiftene nede. På denne måten er en bedre rustet til å møte en renteoppgang og økte renteutgifter.

De største kildene til midlertidige svingninger på inntekts- og utgiftssiden som kommunene ikke får automatisk kompensasjon for gjennom inntektssystemet er knyttet til:

- Rentekostnader på gjeld
- Skatteinntekter
- Finansinntekter

For å hindre store svingninger i driften på kort tid ved renteoppgang, kan disposisjonsfond være med å dekke inn noe av utgiftsøkningen på kort sikt til det lar seg gjøre å omstille driften. Dette betinger imidlertid at det er tilstrekkelig midler på disposisjonsfond, og forsterker behovet for å øke de fremtidige avsetningene til disposisjonsfond jfr. nøkkeltallet disposisjonsfond av brutto driftsinntekter.

Selv om mellomværende i leieavtalene mellom kommunekassen og Steinkjerbygg KF når det gjelder finansutgifter er regulert på en slik måte at det er kommunekassen som bærer risikoen, vil kravene knyttet til en effektiv drift, kritiske vurderinger av lånegjeld og størrelse på disposisjonsfond være gjeldende for alle selskapene.

I kapittelet økonomisk utvikling i planperioden, er det beskrevet nærmere hvordan utviklingen i de ovennevnte tallstørrelsene er gjennom kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2024 - 2026, og konklusjonen er at det haster å få gjort større omstillinger i driften for å sikre den fremtidige økonomiske situasjonen, og etter hvert føre kommunen tilbake til en mere økonomisk robust kommune en den utviklingen vi har sett de siste årene.

Status kommunale planer

Overordnet planverk

Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 for Steinkjer kommune ble vedtatt av kommunestyret i oktober 2021. Kommuneplanens samfunnsdel er hjemlet i lov om planlegging og byggesaksbehandling hvor den beskrives slik:

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen. Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private. Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.

Nytt tema inn i samfunnsdelen i 2021 var **areal- og transportstrategien**. Deler av dette temaet var behandlet i samfunnsdelen også før, mens selve strategiene for arealutviklinga tidligere kom i kommuneplanens arealdel. Strategiske valg innen arealområdet er nå innlemmet i samfunnsdelen.

Bærekraftsmålene er sterkt integrert i samfunnsdelen. I hvert enkelt kapittel knyttes aktuelle bærekraftsmål til kapitlet. Med basis i utplukka bærekraftsmål er hovedmål, delmål og strategier utviklet. Dere finner Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2032 for Steinkjer kommune [her](#).

Tidlig i hver valgperiode og innen ett år etter nytt kommunestyres konstituering, skal det legges fram og vedtas **planstrategi** for kommunestyreperioden. Planstrategien omfatter en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Arbeidet med planstrategien er i gang, og det vil bli lagt fram forslag til behandling innen høsten 2024 iht lovkrav.

Arbeidet med ny **kommuneplanens arealdel** er godt i gang, og det vil som det ser ut nå legges fram forslag til ny kommuneplanens arealdel før sommeren 2024. Kommuneplanens arealdel tar utgangspunkt i gjeldende arealdeler for Verran og Steinkjer og mottatte innspill. Totalt er det mottatt noe over 70 innspill, omtrent det dobbelte antall ift rulleringen i 2018. Det gjøres samtidig et betydelig oppgraderingsarbeid av arealplanen for komme opp på dagens standard mht både faglig grunnlag, digitalisering, kart og bestemmelser. Det forberedes samtidig for oppheving av en rekke gamle reguleringsplaner.

Kommunedelplan sentrum ligger i løypa etter kommuneplanens arealdel, både av praktiske og kapasitetsmessige årsaker. Per nå er planen å legge fram forslag til planprogram (prosjektplan) for arbeidet med kommunedelplan sentrum 4. kvartal 2024.

Temaplaner og handlingsplaner

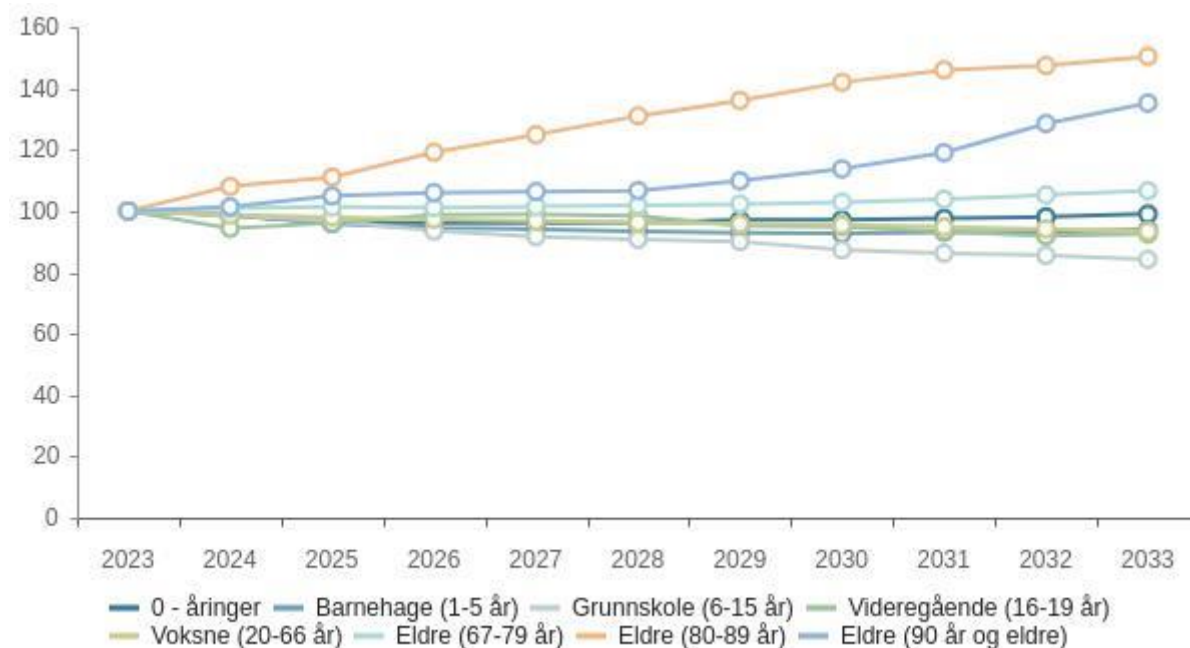
Temaplan inkludering (inkluderingsstrategi) ble vedtatt av kommunestyret i februar 2022. Temaplanen utdyper samfunnsdelens mål og strategier- og viser også tiltak i perioden.

Temaplan næring ble vedtatt av kommunestyret i juni 2023. Temaplanen har strategier og tiltak for perioden.

Befolkningsutvikling

Demografi

Prognose vekst

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
0 - åring	100,0 %	98,6 %	96,2 %	96,2 %	96,2 %	96,2 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	98,8 %	95,9 %	94,5 %	94,1 %	93,5 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	98,6 %	96,7 %	93,5 %	91,7 %	90,7 %
Videregående (16-19 år)	100,0 %	94,4 %	96,1 %	98,7 %	98,9 %	98,5 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	98,8 %	98,0 %	97,3 %	96,8 %	96,2 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	100,8 %	101,3 %	101,1 %	101,5 %	101,9 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	108,0 %	111,0 %	119,2 %	124,9 %	131,0 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	101,4 %	104,9 %	106,0 %	106,3 %	106,7 %
Total	100,0 %	99,3 %	98,9 %	98,6 %	98,4 %	98,2 %

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Steinkjer kommune har over tid hatt en reduksjon i folketallet, og prognosene i kommende planperiode (SSB middels vekst) viser fortsatt en reduksjon i folketallet. Disse prognosene viser en reduksjon fra 2023 til 2027 i størrelsesorden 400 innbyggere. I et 10-års-perspektiv er reduksjonen i underkant av 600 innbyggere.

I tillegg til en total reduksjon av folketall ser vi en veldig tydelig dreining i forhold til flere eldre, og færre barn og voksne i alderen 20 - 66 år.

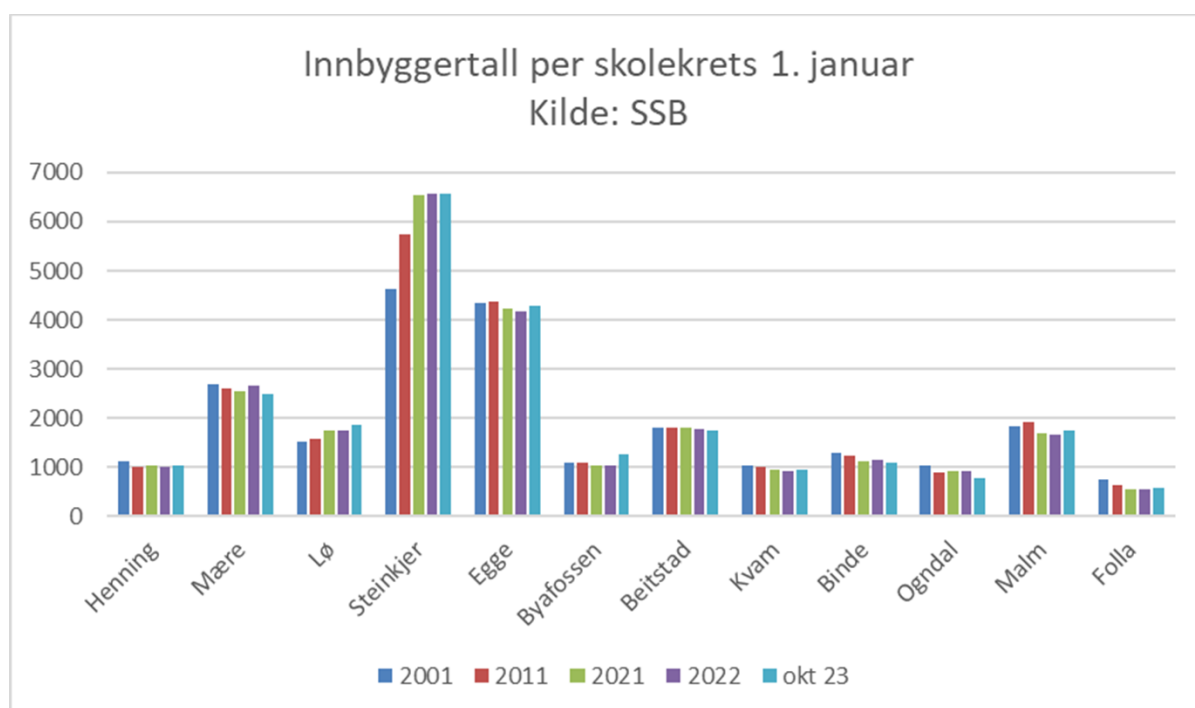
Den endringen vi har i kommunens demografi er det flere kommuner som har, og det er flere områder som vil bli berørt negativt av dette, spesielt reduksjoner i frie inntekter og nok arbeidskraft.

Økonomiplan for 2024-2027

De siste to årene har en hatt en stor innvandring til både Norge og Steinkjer som har påvirket folketallet i positiv retning, dvs reduksjonene har vært lavere enn det ville vært uten den store flykntingetilstrømmingen, og de siste to kvartalene i 2023 har det vært en liten økning i folketallet. Den store flykntingetilstrømmingen vi har hatt de siste to årene og som ser ut til å kunne fortsette også i 2024, gjør det vanskelig å prognosere folketallet de nærmeste årene.

De mere langsiktige virkningene av krigen i Ukraina vil nok kunne påvirke disse tallene noe, noe som gjør de høyst usikre. Det vi ser i Steinkjer kommune er at befolkningsutviklingen eks Ukrainere i større grad følger lav nasjonal vekst, og ikke middels nasjonal vekst. Ved en slik utvikling vil den demografiutviklingen som er beskrevet ovenfor forsterkes betydelig. Mange av årsakene til dette er knyttet til negativt fødselsoverskudd i lang periode, og som videreføres i prognosene fremover, dog i litt mindre omfang.

Grafen nedenfor viser utviklingen i innbyggertall per skolekrets i perioden 2001 - oktober 2023:

Investeringer i økonomiplanen

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Investeringer i varige driftsmidler	109 150	114 050	99 500	105 000
Tilskudd til andres investeringer	2 500	1 750	1 200	1 200
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5 390	5 500	5 500	5 500
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Sum finansieringsbehov	117 040	121 300	106 200	111 700
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 910	-8 870	-7 060	-6 900
Tilskudd fra andre	0	0	0	0
Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Bruk av lån	-110 130	-112 430	-96 640	-102 300
Videreutlån	100 000	75 000	50 000	50 000
Bruk av lån til videreutlån	-75 000	-75 000	-50 000	-50 000
Avdrag på lån til videreutlån	9 000	10 000	11 000	12 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-9 000	-10 000	-11 000	-12 000
Overføring fra drift	0	0	-2 500	-2 500
Bruk av bundne investeringsfond	-25 000	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Sum finansiering	-117 040	-121 300	-106 200	-111 700
Sum finansieringsbehov	117 040	121 300	106 200	111 700
Sum finansiering	-117 040	-121 300	-106 200	-111 700
Udekket finansiering	0	0	0	0

De samlede investeringer har vært svært høye de siste årene, både i kommunen og i Steinkjerbygg KF. Dette har bl.a. gjort seg utslag i at vi ligger betydelig over kommunens finansielle måltall når det gjelder gjeld konsolidert regnskap av driftsinntektene som ikke dekkes av rentekompensasjon, VAR eller husleie. Det finansielle måltallet er satt til maks 75 %, mens regnskap 2022 viser en prosentandel lik 94 %. Den betydelige investeringstakten de siste årene gjør imidlertid at kommunen på flere områder er godt "skodd" når det gjelder formålsbygg og bygningsmasse knyttet til ulike områder innenfor kultur.

Det lave rentenivået de siste årene, og spesielt i 2020 og 2021, har gjort at en slik lånegjeld ikke har medført noe større utfordringer. Nøkkeltallet gir imidlertid et bilde på hvor mye av brutto driftsinntekter som må benyttes til renteutgifter. Renteutviklingen har vært bratt økende høsten 2022 og driftsåret 2023, mens det i resterende planperiode flater noe ut igjen. Med utgangspunkt i kommunens relativt høye investeringsnivå de siste årene, gir dette kommunen betydelig økte renteutgifter i kommende økonomiplanperiode inkl økt husleie til Steinkjerbygg KF.

Kommunen står fortsatt ovenfor større investeringer som vil øke gjeldsgraden fremover. Dette er i stor grad relatert til ulike omstillingsbehov og befolkningsutvikling i kommunen. Kommunens totale økonomi utfordres av dette, og det er viktig å ha en restriktiv inngang til investeringer på lik linje med nye driftstiltak. Desto viktigere vil det også være å etablere en effektiv drift for å holde de ordinære driftsutgiftene nede. På denne måten er en bedre rustet til å møte renteoppgangen og økte renteutgifter.

Som et ledd i dette er det foretatt en gjennomgang av investeringstakten i gjeldende økonomiplan, noe som har resultert i forskyvninger i tid for enkelte investeringsprosjekter. I 2024 er investeringsnivået i

Økonomiplan for 2024-2027

kommunen svært lavt når det gjelder nye investeringer som ikke allerede er startet. Dette gjelder også investerings-tiltak formålsbygg i regi av Steinkjerbygg KF. Behovet for økte investeringer videre i planperioden, og ikke minst i årene etter 2027 er imidlertid økende, spesielt innenfor helseområdene. I gjeldende planperiode vil det være behov for grundige kartlegginger og økonomiske vurderinger før investeringene planlegges og etter hvert realiseres.

Renteutgifter i tilknytning til investeringsnivået er omtalt under kapittel for renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter.

Detaljer rundt de enkelte investeringsprosjekter i perioden er beskrevet under kommentarene kommunens tjenesteområder.

Hovedtallene i budsjettforslaget

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Skatt på inntekt og formue	-657 091	-709 754	-702 754	-702 754	-702 754
Ordinært rammetilskudd	-980 365	-1 068 885	-1 073 551	-1 073 559	-1 073 584
Skatt på eiendom	-95 600	-106 900	-103 150	-100 150	-95 150
Andre generelle statstilskudd	-27 064	-47 380	-43 836	-31 836	-31 836
Sum sentrale inntekter	-1 760 120	-1 932 919	-1 923 291	-1 908 299	-1 903 324

Skatt på inntekt og formue

Steinkjer kommune har hatt tradisjon med å forholde seg til KS prognosemodell når det gjelder skatt på inntekt og formue. De siste års regnskap har vist at det gjennom året kommer noe mere skatteinntekter enn anslått i opprinnelig budsjett for året. Med utgangspunkt i dette valgte kommunestyret i 2023 og vedta et budsjett som lå 5 mill kroner høyere enn KS sin prognosemodell. Kommunedirektøren har som følge av den økonomiske situasjonen, valgt å innarbeide en tilsvarende økning også i 2024, og da med et beløp lik 7 mill kroner. Beløpet må imidlertid sees sammen med inntektsutjevningen i rammetilskuddet og rammetilskuddet generelt. Begrunnelsen for dette er knyttet til mindre reduksjon i innbyggertall, bl.a. som følge av den store flyktningetilstrømmingen. Det er imidlertid slik at å basere løpende utgifter over tid på høy flyktningetilstrømming er svært krevende og beheftet med risiko. Med utgangspunkt i dette er denne merinntekten kun budsjettert i året 2024.

Ordinært rammetilskudd

Kommunedirektøren har lagt KS sin prognosemodell til grunn når det gjelder budsjettering av rammetilskudd i perioden.

Innbyggertall er en vesentlig faktor i beregningen av rammetilskudd. Beregningene i KS-modellen bygger på SSB sine framskrivninger av innbyggertall i 2024, og er i de videre årene lagt flatt på dette nivået. Ser

en på SSB sine framskrivinger så faller innbyggertallet i kommunen betydelig frem mot 2027 når en bruker middelveiene (MMMM-alternativet). Dette vil imidlertid være avhengig av flykningesituasjonen fremover, og da særlig knyttet til krigen i Ukraina.

En har i kommende økonomiplanperiode valgt å opprettholde dagens rammetilskudd. Selv om innbyggertallet totalt sett kan reduseres, så øker antallet eldre. En økning av antallet eldre gir en vekting av rammetilskuddet som gir oss et høyere beløp gjennom bl.a. utgiftsutjevningen i modellen. Denne økningen burde imidlertid bli brukt til å øke tilbudene for denne aldersgruppen, mens det i kommende periode i stor grad vil knyttes mot opprettholdelse av rammetilskudd og dagens aktivitetsnivå. En styrking av tilbudet for den eldste aldersgruppen vil således måtte skje gjennom omstillinger i dagens driftsnivå i hele kommunen. Økningen av antallet eldre etter 2026 er kraftig stigende, og det er en viktig langsiktig målsetting og stagnere reduksjonen i befolkningstall totalt for å snu trenden i redusert rammetilskudd.

Skatt på eiendom

Kommunedirektøren viderefører i 2024 satsene for eiendomsskatt som ble vedtatt i årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023 - 2026. Dette betyr at satsene for boliger og fritidseiendommer holdes uendret i 2024 sammenlignet med 2023, mens det er en økning av satsene for næringsarealer i tråd med gjeldende økonomiplan.

Totalt betyr en videreføring av de vedtakene som er fattet i gjeldende økonomiplan en merinntekt for kommunen i størrelsesorden 11 mill kroner. Dette skyldes ikke økningen av satsene på næring i 2024 alene. Denne økningen er anslått til 3 mill kroner. I tillegg har vi en merinntekt knyttet til bolig og fritidseiendommer lik 8 mill kroner som følge av at de nye takster og satsene som er vedtatt, gir en høyere inntekt enn budsjett 2023 som også er basis for budsjett 2024.

I 2023 ble det gjennomført ny taksering av både næringsareal, fritidseiendommer og boliger som ikke har skattetakst. Dette har medført en del klager, og det er ved fremleggelsen av kommunedirektørens budsjettforslag fortsatt klager som ikke er ferdigbehandlet. Dette kan påvirke tallene og kan gi et behov for budsjettjusteringer i 2024.

Under kommunestyrets behandling av økonomidokument 2024 ble det fattet følgende vedtak:
Eiendomsskatten til næringslivet skal reduseres i løpet av perioden.

Eiendomsskatten er høy både på næring og bolig- fritidseiendommer og det er et mål også fra kommunedirektøren at satsene skal ned, men med så utfordrende økonomisk situasjon vil ikke dette være mulig før 2025 og senere, og det er i kommunedirektørens forslag lagt inn en liten gradvis reduksjon fra 2025. Kommunedirektøren har imidlertid foreslått at reduksjonen i første omgang gjøres på eiendomsskatt boliger og fritidseiendommer. Dette har sammenheng med den "dyrtiden" vi nå er på veg inn i, med økte priser, strømutfgifter og betydelig økning av de kommunale gebyrene innenfor vann og avløp.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd inneholder i sin helhet integreringstilskudd flykninger.

Steinkjer kommune har i flere år mottatt integreringstilskudd flykninger, og har i stor grad benyttet hele tilskuddet til direkte utgifter knyttet til flykningearbeidet slik som intro-lønn, drift av flykningetjenesten, økonomisk sosialhjelp flykninger etc. I den grad det har vært ubenyttet integreringstilskudd så er dette forsøkt tilført til et eget disposisjonsfond for flykningearbeid

Økonomiplan for 2024-2027

(flyktningefondet). Kommunen har i svært liten grad benyttet slike midler til en generell styrking av driften ved enhetene, selv om det på flere områder er på det rene at det har vært generelt høyere utgifter knyttet til antall flyktninger. Dette gjør at kommunen over tid har hatt mulighet til å bygge opp et flyktningefond som pr utgangen av 2022 var i størrelsesorden 11 mill kroner.

I forbindelse med krigen i Ukraina har kommunen i løpet av 2022 og 2023 tatt i mot omlag 400 flyktninger fra Ukraina, og det er også signalisert behov for ytterligere mottak i størrelsesorden 200 i 2024. Selv om dette omfanget i tillegg til den ordinære flyktningetilstrømmingen også gir betydelige merutgifter på flere områder som må finansieres av integreringstilskudd, så ser en at det samlede tilskuddet er høyere enn utgiftene så langt. Dette gjør også at en vil få et ytterligere trykk på de ordinære tjenesten, som i noen tilfeller gjør det vanskelig å redusere kommunens utgiftsnivå slik kommunens totale økonomi tilsier at burde vært gjort. Med utgangspunkt i dette har en i 2024 valgt å budsjettere med en netto høyere inntekt knyttet til integreringstilskudd, sammenlignet med det ekstra utgiftsnivået som er innarbeidet i etatenes rammer. Dette beløpet utgjør i 2024 i størrelsesorden 20 mill kroner. Et beløp i samme størrelsesorden videre i perioden vil ikke være mulig på samme måte, da en vil anta at antallet flyktninger i Steinkjer kommune vil flate ut og trolig reduseres i slutten av perioden.

De beløpene som fremkommer av tabellen ovenfor, er nok betydelig lavere enn det som faktisk vil bli utbetalt i 2024. Samtidig vil det også være et behov for å øke utgiftene når det faktiske tallet og tidsplanen for mottak i 2024 foreligger, noe som vil måtte skje gjennom en budsjettrevisjon i 2024. Dette vil imidlertid i liten grad påvirke den netto differansen som er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett 2024 - 2027.

Gebyrutvikling

Tabellen nedenfor viser nominell endring i egenbetalinger og gebyrer fra 2023 (reell endring fremkommer ved å korrigere for deflator 2023 - 2024 som er anslått til 4,3 %, dvs der økningen er over 4,3 % vil det være en reell økning i gebyrene).

	2024
Byggesaker	6,0 %
Oppmåling	6,0 %
Private reguleringsplaner	10,0 %
Vann	22,0 %
Avløp	22,0 %
Renovasjon	2,0 %
Tømming kloakk	5,0 %
Parkeringsgebyr	10,0 %
Sentralkjøkken	3,0 %

Økonomiplan for 2024-2027

Kommunale barnehager	-33,3 %
Kommunal SFO	3,9 %
Kulturskole	2,0 %

Maksprisen i barnehage fastsettes av staten. I 2023 foreslår regjeringen en reduksjon i satsene fra 01.01.23 til kr 3 000,-. Endringene i maksprisen etter 2023 fastsettes i de kommende statsbudsjett.

Satsene er gjennomsnittøkning innenfor de ulike områdene. Det er utarbeidet et gebyrregulativ med de konkrete satsene som eget kapittel i kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2024.

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Renteinntekter og utbytte	-24 957	-31 624	-30 875	-29 201	-29 918
Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter	87 994	96 151	95 322	97 440	98 269
Avdrag på lån	61 000	54 500	59 000	59 000	59 000
Netto	124 037	119 027	123 447	127 239	127 351
finansinntekter/finansutgifter					
Finansutgifter i tjenesteområdene	-25 561	-25 561	-25 561	-25 561	-25 561
Totale finansutgifter	98 476	93 466	97 886	101 678	101 790
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0
Motpost avskrivninger	0	0	0	0	0

Renteinntekter og utbytte

Kommunens renteinntekter og utbytte har i en periode vært relativt stabil. Et relativt høyt disposisjonsfond og ubrukte lånemidler er en del av grunnlaget for renteinntekter.

Den høye renteøkningen vil også påvirke renteinntektene, og det er innarbeidet en økning i renteinntektene fra 2024. Økningen er imidlertid redusert noe ut over perioden som følge av reduksjoner i både disposisjonsfond og ubrukte lånemidler.

Det er i budsjettet ikke innarbeidet noe utbytte fra NTE. Det forventes fortsatt utbytte fra NTE, men størrelsen vil imidlertid være noe usikker, i tillegg er det kun en svært liten del av utbytte som kan benyttes i drift, og da i hovedsak knyttet til særskilte oppgaver utenfor ordinært budsjett.

Overføringer fra Steinkjerbygg KF utgjør 11,2 mill. kroner i 2023, og beløpet er holdt uendret i kommende planperiode.

Renteutgifter, prov. og andre fin.utgifter

Renteutgiftene som belastes driftsbudsjettet er beregnet ut fra dagens låneportefølje, planlagte låneopptak resten av året og forslag til investeringer og tilhørende låneopptak i økonomiplanperioden. Det er i beregningene lagt til grunn dagens forwardkurve (dvs. markedets forventninger i dag til utviklingen i rentenivået).

Økonomiplan for 2024-2027

Lånemassen til kommunen ble vesentlig redusert som følge av overføring av formålsbygg til Steinkjerbygg KF. Dette betyr likevel at kommunens utgifter vil være påvirket av lånemassen knyttet til formålsbygg i Steinkjerbygg. Dette vil ikke fremgå som direkte renteutgifter i disse tabellene, men komme fram som økte utgifter på etatene og fellesområdet. Dette gjelder både dagens budsjetterte investeringer og fremtidige investeringer.

Ser en på kommunen og Steinkjerbygg KF under et vil en i 2024 ha en forventet låneportefølje som betjenes av Steinkjer kommune i størrelsesorden 4 mrd kroner. Ut over dette vil Steinkjerbygg KF ha en låneportefølje som betjenes av eksterne leietakere. Det er imidlertid ikke Steinkjer kommune alene som virksomhet som betjener den samlede lånemassen, men en fordeling mellom kommunen, gebyrinntektene (VAR-gebyrer) og startlån. Det er den låneporteføljen som betjenes av kommunen som vil være utsatt i form av høyere utgifter ved en ev renteøkning.

I 2023 har det også vært en betydelig renteøkning. Denne renteøkningen kom gradvis gjennom året, noe som gjorde at merutgiftene i 2023 har økt gradvis. Fra og med 2024 vil imidlertid renteutgiftene økes betydelig, men for kommunens egne lån vil det meste finansieres gjennom VAR-området og startlån. Isolert sett vil kommunens netto renteutgifter som i dag belastes av den skattefinansierte delen av budsjettet øke med 5,5 mill kroner i 2024, og gradvis avta litt ut fra prognosert lavere rentebane i slutten av perioden.

I tillegg til økningen i kommunens direkte renteutgifter er det en økning i husleie Steinkjerbygg KF knyttet til økte renteutgifter. Dette er omtalt nærmere under tiltakene i forslag til budsjett fellesområdet.

Avdrag på lån

Fra 01.01.20 ble kommuneloven endret slik at det nå kun er beregningsmodellen som er tillatt når det gjelder minimumsavdrag.

Det er tidligere både et mål og ønske om å betale avdrag høyere enn minimumsavdrag, noe som bl.a. ble forsterket gjennom kommunestyrets vedtak knyttet til økonomidokument 2020, ...og *opptrapping av avdragene...*

I ettertid har kommunestyret bedt om midlertidige vurderinger av minimumsavdrag som midlertidig finansiering av det omstillingsarbeidet som pågår.

I forslaget til økonomiplan 2024 - 2027 ser en seg nødt til å legge seg helt ned på minste tillatte avdrag etter kommuneloven.

Beløpene i tabellen gjelder kommunens egne lån. Avdragene knyttet til investeringer i Steinkjerbygg KF er innarbeidet i husleien mellom Steinkjer kommune og Steinkjerbygg KF.

Avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner

Beløp i 1000

	Oppr. bud. i fjor 2023	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Til ubundne avsetninger	0	0	3 926	16 260	16 260
Bruk av ubundne avsetninger	-39 652	-4 958	-1 000	-1 000	-1 000
Overføring til investeringsregnskapet	0	0	0	2 500	2 500
Avsetninger til eller bruk av bundne driftsfondr	-5 858	-5 858	-5 858	-5 858	-5 858
Netto avsetninger	-45 510	-10 816	-2 932	11 902	11 902
Netto avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner i tjenesteområdene	0	0	0	0	0
Totale avsetninger	-45 510	-10 816	-2 932	11 902	11 902

Det foreslås ikke endringer i avsetninger og årsoppgjørdisposisjoner sammenlignet med gjeldende økonomiplan.

Steinkjer kommune har hatt relativt betydelig disposisjonsfond, men en god del av det er bundet opp av kommunestyret til konkrete tiltak. I tillegg så er det i 2023 en betydelig bruk av disposisjonsfond. I slutten av gjeldende økonomiplan er det igjen forutsatt en avsetning til disposisjonsfond, dog med lavere beløp enn ønskelig. Det er derfor en klar målsetting om å øke avsetningene opp mot kommunens måltall, noe som vil si en årlig avsetning i størrelsesorden 40 mill kroner. Dette er svært krevende på kort sikt, og det viktigste de nærmeste to årene er å snu den økonomiske situasjonen slik at det ikke er behov for ytterligere bruk av disposisjonsfond i den ordinære driften.

Utviklingen i kommunens disposisjonsfond er beskrevet nærmere i kapittelet "Økonomisk utvikling i planperioden"

Disponering av driftsrammen

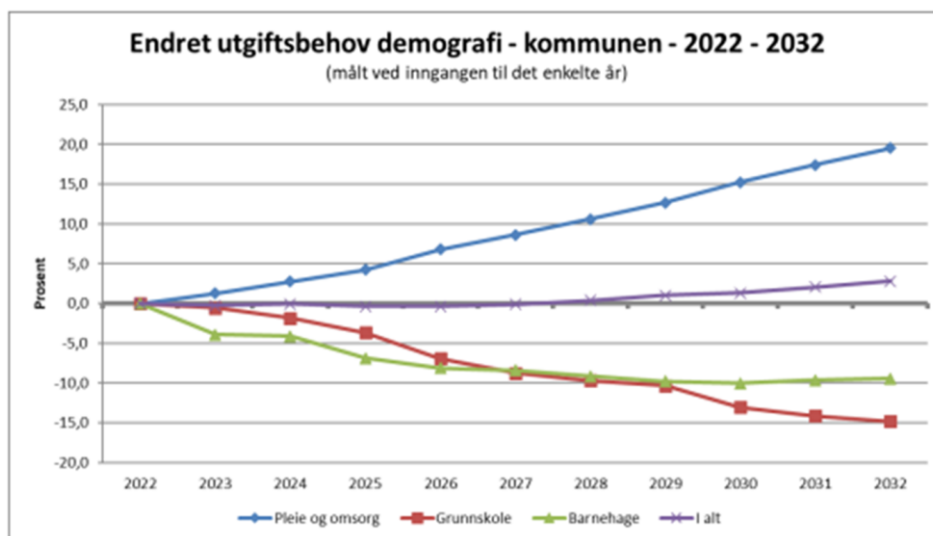
Driftsbudsjettet - forslag til rammeendringer per tjenesteområde i økonomiplanperioden

Beløp i 1000

Tjenesteområde	Vedtatt budsjett 2023	Prisjustering og diverse endringer	Effektivisering	Nye tiltak og realendringer budsjett	Budsjett 2027	Realendring i %
Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber	232 673	-21 371	0	29 877	241 179	12,8 %
Etat oppvekst og inkludering	745 772	-1 065	-39 797	45 889	750 799	6,2 %
Etat Helse og velferd	654 956	-18 331	-24 666	89 578	701 537	13,7 %
Etat teknisk, plan og miljø	40 584	-5 665	-1 600	8 233	41 552	20,3 %
Etat samfunn og kultur	64 299	8 916	-2 754	18 114	88 575	28,2 %
Økonomi og finans	-56 691	-4 743	0	1 864	-59 570	-3,3 %
Sum netto driftsutgifter	1 681 593	-42 259	-68 817	193 555	1 764 072	11,5 %

En av de største utfordringene i kommuneøkonomien i Steinkjer er behovet for en sektordreining i bruk av budsjettmidler. En betydelig vekst i antall eldre i årene fremover krever omlegging av tjenestene, til

hjemmebaserte tjenester, men også behov for å øke antall sykehjemsplasser innen både somatisk og demensomsorgen. Grafen nedenfor fra KS sin prognosemodell gir et bilde på det fremtidige behovet for en dreining av ressursbruken i kommunen.

I tabellen ovenfor vil en se at en i kommende økonomiplanperiode har en liten dreining av budsjettmidlene fra etat oppvekst og inkludering til etat helse og velferd. Den største forskyvningen skjer imidlertid i 2024, og etter den tid er det relativt liten forskyvning.

Årsakene til den store reelle økningen på kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber er i hovedsak knyttet til økte finansutgifter formålsbygg og avsatte midler til lønnsoppgjør 2024 som skal fordeles i ettertid. Når det gjelder økningen knyttet til etat samfunn og kultur så er dette relatert til husleie Steinkjer kulturhus.

Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	Budsjett 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027
Steinkjer kommune	0,0 %	1,6 %	3,6 %	0,0 %	-3,9 %	-0,4 %	-0,1 %	0,5 %	0,5 %
Handlingsregel	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %

I kommunens vedtatte finansielle måltall er netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter et viktig måltall. Måltallet er satt til 1,75 % som er det minimum staten anbefaler.

Det har vært svært krevende å nå et slikt nivå ved utarbeidelse av de enkelte års budsjetter, men både i 2020 og 2021 har likevel de regnskapsmessige resultatene bidratt til måloppnåelse. Dette har bl.a. sammenheng med premieavvik pensjon og spesielt i 2021 den store skatteveksten på slutten av året. I 2022 ble kommunen "reddet" av en betydelig økning i skatteinntektene helt mot slutten av året. Hadde ikke denne kommet, ville regnskap 2022 vist et betydelig negativt netto driftsresultat.

Revidert budsjett 2023 viser et stort negativt netto driftsbudsjett. Dette er delvis planlagt gjennom vedtatt bruk av disposisjonsfondet i opprinnelig budsjett 2023 i påvente av effekt av omstillingsarbeid i kommunen, samt bruk av disposisjonsfond som egenkapitaltilskudd til byggingen av Steinkjer kulturhus. Dette er i seg selv planlagt bruk av disposisjonsfondet, men det er spesielt to forhold som ser ut til å påvirke netto driftsresultat i negativ retning og som ikke er planlagt:

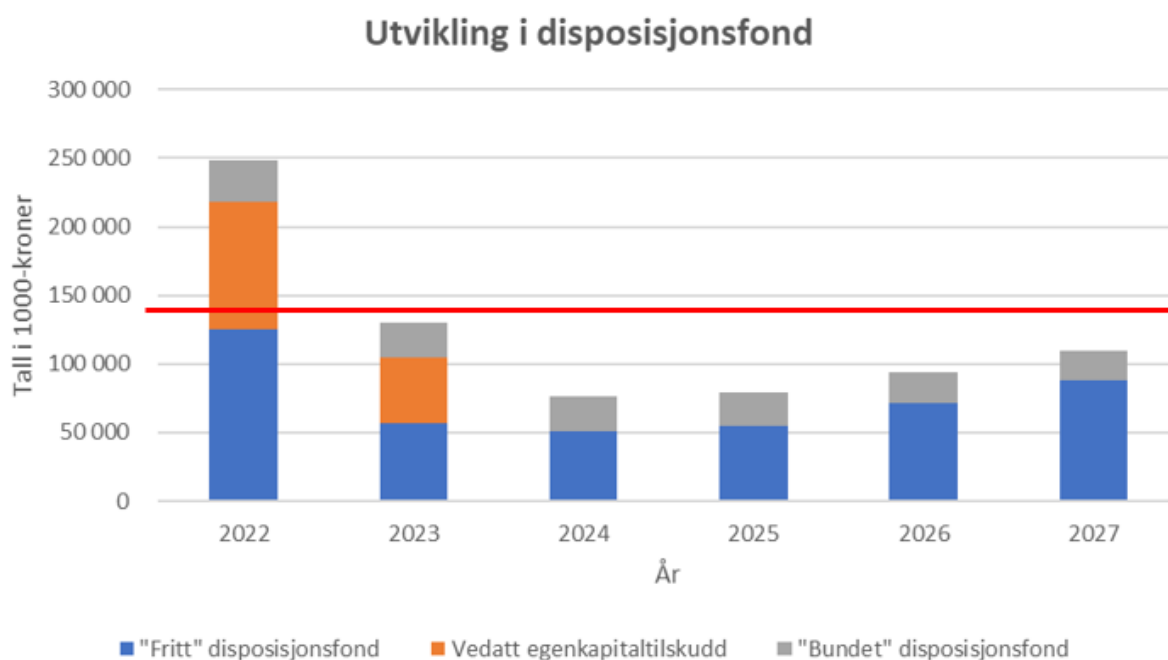
- for høyt driftsnivå i ordinær drift 2023, noe som kan gi merutgifter i størrelsesorden 25 mill kroner, og som påvirker netto driftsresultat i negativ retning ut over grafen ovenfor
- en har så langt ikke fått store nok effekter av planlagt omstillingsarbeid, noe som også kan utfordre ordinær drift i 2024 og påvirke netto driftsresultat negativt.

Et positivt netto driftsresultat er en forutsetning for å kunne avsette midler til disposisjonsfond, og det er derfor med en grad av bekymring at netto driftsresultat er negativt de fleste årene i kommende

planperiode. Likevel er dette en del av det omstillingsarbeidet kommunen fortsatt, og i ennå sterkere grad står ovenfor, og i slutten av perioden er det igjen budsjettert med et positivt netto driftsresultat.

Med utgangspunkt i dette så er det svært viktig at det uavhengig av budsjett jobbes aktivt med å nå et bedre netto driftsresultat enn økonomiplanen forutsetter. Ikke minst gjelder dette ved økte inntekter og reduserte utgifter ut over årsbudsjett og økonomiplan i årene fremover.

Utvikling av disposisjonsfond i økonomiplanperioden

Utviklingen i disposisjonsfond har sterk sammenheng med netto driftsresultat som er beskrevet i kapittelet foran.

Søylediagrammet ovenfor viser utviklingen av disposisjonsfond i planperioden, og tar utgangspunkt i kommunens samlede disposisjonsfond ved inngangen til 2023. De enkelte søyler viser disposisjonsfondet ved utgangen av perioden, og i 2023 er det forutsatt et merforbruk i 2023 i størrelsesorden 25 mill kroner, jfr månedsrapport august 2023. Den røde linjen markerer kommunens finansielle måltall lik 6 % av sum driftsutgifter.

Steinkjer kommune hadde et disposisjonsfond ved inngangen til 2023 lik 279,7 mill. kroner. Av dette så var 30,9 mill kroner "øremerket" spesielle formål, og 93 mill kroner i egenkapitaltilskudd til Steinkjer kulturhus. Dette gjør at den "frie" delen av disposisjonsfondet ved inngangen til 2023 var 155,8 mill kroner.

Brutto disposisjonsfond ved inngangen til 2023 utgjorde 12,2 % av sum driftsutgifter. Dette er langt over kommunens måltall lik 6 %. Korrigerer en for de forhold som er nevnt ovenfor, så er prosenten 6,8%, dvs like over kommunens måltall.

Gjennom driftsåret 2023 er det brukt 48,9 mill kroner av disposisjonsfondet gjennom ulike tiltak, herunder bruk av disposisjonsfond i opprinnelig budsjett lik 38,7 mill kroner. I tillegg er 50 % av egenkapitaltilskuddet til kulturhuset utbetalt. Dette påvirker ikke det "frie" disposisjonsfond som slik situasjonen nå ser ut til gi et "fritt" disposisjonsfond lik 2,5 % av brutto driftsinntekter. Dette forutsatt at

Økonomiplan for 2024-2027

årets driftsresultat går i balanse, noe som kan se litt krevende ut gjennom prognosene i månedsrapport for august 2023.

Det er viktig å til enhver tid ha et disposisjonsfond med en viss størrelse. Dette for å ha reserver ved større uforutsatte utgifter uten å måtte ty til større driftsendringer i den daglige driften, eller som bruk til egenkapital ved investeringer. I tillegg vil et disposisjonsfond av størrelse kunne benyttes i overgangsperioder ved økonomisk omstilling som ikke lar seg gjennomføre innenfor kort tid som bl.a. en betydelig renteøkning. Ved bruk av disposisjonsfondet vil det derfor være av stor betydning at dette fylles opp gjennom et positivt netto driftsresultat. Forslaget til økonomiplan 2024 - 2027 utfordrer disse forholdene sterkt.

Steinkjer kommune har gjennom mange år hatt god styring på økonomien, og klart å bygge disposisjonsfond. Kommende økonomiplan legger fortsatt opp til en forsvarlig styring av kommunen, men det betinger at den foreslåtte omstillingen i etatene gjennomføres, og at en unngår regnskapsmessige merforbruk i de kommende årene. Det er i tillegg en forutsetning at merinntekter og mindreutgifter ut over budsjett tilføres disposisjonsfondet, slik at en igjen kan ha et forsvarlig disposisjonsfond i tråd med kommunens målsetting.

Vurdering av den økonomiske utviklingen

Beløp i 1000

	Budsjett 2023	2024	2025	2026	2027
Sum inntekter	-2 312 329	-2 514 429	-2 501 676	-2 486 784	-2 481 909
Sum utgifter	2 286 796	2 460 467	2 436 404	2 404 788	2 398 532
Brutto resultat	-25 533	-53 962	-65 272	-81 996	-83 377
Netto finansutgifter og inntekter	98 476	93 466	97 886	101 678	101 790
Motpost avskrivninger	-27 433	-28 688	-29 682	-31 584	-30 315
Netto resultat	45 510	10 816	2 932	-11 902	-11 902
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-45 510	-10 816	-2 932	11 902	11 902
Årsresultat	0	-0	-0	-0	-0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	-2,0 %	-0,4 %	-0,1 %	0,5 %	0,5 %

Den økonomiske utviklingen i planperioden har også blitt beskrevet i detalj tidligere i dokumentet. I dette avsnittet er fokuset rettet mot netto driftsresultat som ofte er det som omtales når en vurderes kommunens økonomiske situasjon i de enkelte årene. Det er også en direkte sammenheng mellom netto driftsresultat og mulighetene for avsetninger til disposisjonsfond.

Kommunens finansielle måltall for netto driftsresultat i prosent av brutto driftsresultat er 1,75 %. Dette er også sammenfallende med statens anbefalinger når det gjelder minimumsnivå. Ser en på utviklingen i perioden tom 2020 i grafen ovenfor så har en de fleste årene nådd måltallet i regnskapet, selv om resultatet i budsjettene har vært lavere.

I 2023 og kommende planperiode er utviklingen imidlertid betydelig endret, og da spesielt i perioden 2023 - 2025. Dette er en bevisst budsjettering gjennom bruk av disposisjonsfond for å skape seg tid og gode prosesser knyttet til den omstillingen som vil måtte skje i årene fremover. Selv om budsjetteringen er bevisst, så er det imidlertid et betydelig lavere netto driftsresultat og høyere bruk av disposisjonsfond enn det som er ønskelig. Dette stiller kommunen overfor en sterkere økonomistyring enn noen sinne for å kunne nå de tiltak og økonomiske målsettinger som er satt. Det er også behov for å jobbe aktivt i

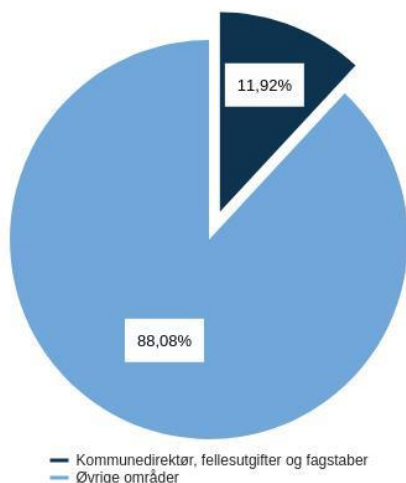
Økonomiplan for 2024-2027

planperioden for å øke avsetningen til disposisjonsfond/ redusere bruken av disposisjonsfond ut over det som ligger til grunn i forslag til økonomiplanen 2024 - 2027

Kommunens tjenesteområder

Kommunedirektør, fellesutgifter og fagstaber

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter					
Lønn	37 217	38 798	39 023	39 023	39 023
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	21 942	15 414	14 819	11 527	12 427
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	146 907	160 945	161 328	159 745	157 492
Overføringsutgifter	71 712	78 087	77 292	77 622	77 622
Finansutgifter	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	277 778	293 244	292 462	287 917	286 564
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	-6 300	-6 300	-6 300	-6 300	-6 300
Refusjoner	-31 360	-31 640	-31 640	-31 640	-31 640
Overføringsinntekter	-7 445	-7 445	-7 445	-7 445	-7 445
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 375	-1 375	-1 375	-1 375	-1 375
Sum Driftsinntekter	-46 480	-46 760	-46 760	-46 760	-46 760
Sum	231 298	246 484	245 702	241 157	239 804

Beskrivelse av dagens virksomhet

Dette området består av kommunens fellesutgifter, næringsområdet, pensjon og fagstabene HR/fellestjenester og økonomi/finans. Området omfatter også budsjetterte utgifter til de store

kommunesamarbeidene, Innherred anskaffelse, Inn-Trøndelag regnskap og lønn, Digitale Innherred (DIKO), Brann Midt IKS, i tillegg til Steinkjer kirkelige fellesråd og finansutgifter husleie Steinkjerbygg KF.

Politisk område ligger under fagstab HR og fellestjenester som et eget ansvarsområde.

Utfordringer og strategi

Bemanning, digitalisering og organisering

Det er fra 2020 foretatt en reduksjon i fagstabenes bemanning med over 20 % av bemanningen. Dette er gjennomført gjennom gevinstrealiseringsplanen for kommunesammenslåingen, noe som ble innarbeidet i økonomiplan 2020 - 2023, samt opphør av stillinger som har vært helt/delvis prosjektfinansiert gjennom eksterne midler. I tillegg ble det i budsjett 2021 og 2022 innarbeidet ytterligere reduksjoner i stillingene innenfor fagstabene, og da i hovedsak knyttet til fagstab HR og fellestjenester. I årsbudsjett 2024 er det innenfor HR og fellestjenester holdt ytterligere 30 % stilling vakant.

Utviklingen innenfor digitaliseringsarbeidet i kommunen tilsier at reduksjoner i den tradisjonelle administrasjonen i kommunen er naturlig. Omfanget kan imidlertid være utfordrende, spesielt i lys av at støttetjenestene i etatene også er redusert til det minimale. På tross av reduksjonene i bemanning er det et økende omfang av arbeidsoppgaver, ikke minst knyttet til utredninger og digitaliseringsarbeidet. Digitaliseringen skal bidra til kvalitet og effektivitet, men ting kan ta forholdsvis lengre tid så lenge det er lave ressurser til disse oppgavene.

Reduksjonene i fagstabene utfordrer tjenestenivået både internt og eksternt. Dette vil påvirke tjenestetilbudet til publikum, spesielt i overgangsperioder med innføring av digitale løsninger. En viktig del av omstillingsarbeidet vil være en forventningsavklaring i forhold til de tjenester fagstabene leverer. Dette gjelder både internt i organisasjonen og overfor politikken, eksterne samarbeidsparter og publikum.

Etter kommunesammenslåingen har kommunen bemannet servicekontoret i Malm med to medarbeidere tre dager i uka. Fra nyttår 2024 vil dagens ordning opphøre og det planlegges et innbyggertorg i Malm i samarbeid med frivilligheten, lokalisert på samfunnshuset. Medarbeiderne ved HR og fellestjenester vil da bli samlet i Steinkjer rådhus. Dette for å få en effektiv drift, et forsvarlig arbeidsmiljø, og forsvarlig gjennomføring av de lovpålagte oppgavene.

Interkommunalt samarbeid

Flere av de interkommunale samarbeidene knyttet til administrative oppgaver er budsjettetert under fagstabene og fellesutgiftene. Dette gjelder bl.a. Innherred anskaffelse, Inn-Trøndelag regnskap og lønn og Digitale Innherred (DIKO) som alle tre er organisert under fagstab økonomi og finans.

I gjeldende økonomiplan var det forutsatt en økning med et årsverk ved *Innherred anskaffelse* fra 2025 som ga en økt årlig kostnad lik kr 250 000 for Steinkjer kommune fra dette året. Styret for det kommunale oppgavefellesskapet har imidlertid vedtatt opprettelsen av stillingen fra høsten 2023, og sammenlignet med gjeldende økonomiplan gir dette en merkostnad lik kr 350 000 i 2024 og kr 100 000 i de øvrige årene i kommende planperiode.

Når det gjelder *Inn-Trøndelag regnskap og lønn* var det i gjeldende økonomiplan innarbeidet et effektiviseringskrav lik kr 460 000 fra 2024 knyttet til nedbemanning som følge av flere digitale løft de senere årene. Styret for Inn-Trøndelag regnskap og lønn har vedtatt å utsette denne nedbemanningen til 2026 som følge av de bemanningsutfordringene tjenesten står overfor. I tillegg så er det innarbeidet en reduksjon i salg av tjenester til ulike drifts- og investeringsprosjekter ved kontoret. Totalt gir dette en merutgift for Steinkjer kommune lik kr 720 000 tom 2025 og 260 000 i 2026 og 2027 som er innarbeidet i kommunens budsjettforslag for kommende planperiode.

Digitale Innherred KO ble opprettet fra 2023 og er et oppgavesamarbeid mellom kommunene Snåsa, Steinkjer, Inderøy, Verdal og Levanger med Levanger som kontorkommune. Det var i 2023 forutsatt at budsjettet i oppstartsåret skulle være på nivå med det totale utgiftene kommunene hadde i året før opprettelsen av samarbeidet med tillegg av prosjektkostnader i forbindelse med etableringen. En del av arbeidet første år skulle være å lage en plan for drift av samarbeidet, samt skissere en fremtidig løsning for drift av kommunenes dataløsninger. Det er vurdert og foreslått en tjenesteutsetting av driften av kommunenes dataløsninger. For begge de to tidligere IKT-enheten gjelder:

- Svakheter i dagens infrastruktur
- Kapasitet- og kompetanserisiko

I tillegg til dette en sterk føring om å «frigjøre kapasitet til i større grad å støtte sektorenes “tjeneste- og digitale- transformasjon”.

I budsjett 2024 til 2027 er det en økning i utgiftene for Steinkjer kommune knyttet til kjøp av tjenester med 1,9 mill kroner i 2024 økende til 3,0 mill kroner i 2027. Årsaken til dette er i hovedsak at en god del av de løpende utgiftene driftsutgiftene økes som følge av etablering av skyløsninger i stedet for egne løsninger, noe som vil redusere de årlige investeringskostnadene fremover. Dette vil gi løsninger som på flere områder vil være både mere effektive og sikrere, ikke minst knyttet til tjenestens bemannings- og rekrutteringssituasjon. Økningen er også en konsekvens av at en har skjøvet på investeringer i infrastruktur i flere år i påvente av det utvidede interkommunal samarbeidet.

Husleie Steinkjerbygg KF - finanskostnader formålsbygg

Steinkjer kommune bærer den økonomiske risikoen når det gjelder finanskostnadene knyttet til husleie formålsbygg overfor Steinkjerbygg KF. Det har vært en betydelig renteøkning i 2022 og 2023, men renteøkningen ser nå ut til å flate litt ut. Tar en utgangspunkt i forwardrenten etter siste renteregulering i oktober 2023 og fremskriver de kvartalsvise rentereguleringene som følge av dette tom 4. kvartal 2027, vil en ha en årlig økning i husleien sammenlignet med gjeldende økonomiplan 2023 - 2026 lik 9,8 mill kroner i 2024 redusert til 5,1 mill kroner i 2027. Reduksjonen fra 2024 til 2027 har sammenheng med nedbetaling av lån gjennom avdrag hos Steinkjerbygg KF, samt en liten prognosert rentenedgang i slutten av planperioden.

Pris og lønnskompensasjon

Steinkjer kommune har i flere år kompensert etatene for den pris- og deflatorvekst som ligger i forslag til statsbudsjett for påfølgende år. Dette samme gjelder lønnsveksten, men her er etatene bare unntaksvis kompensert helt eller delvis når det gjelder variabel lønn, noe som betyr en reell reduksjon

av rammene til etatene. Dette kan ha betydning for noen av de avvikene som prognoseres i enkelte av etatene og da spesielt innenfor etat helse og velferd.

Ved fremleggelsen av statsbudsjett 2024 er det innarbeidet en deflatorvekst lik 4,3 % i 2024, og en lønnsvekst lik 4,9 %. Kommunene er i de frie inntektene kompensert fullt ut for dette. Kommunedirektøren har i sitt forslag til budsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027 kun foreslått en delvis, og relativt begrenset kompensasjon av deflatorveksten i 2023 ut i etatene. Dette utgjør en reell innsparing i størrelsesorden 9 mill kroner, og vil gi de aller fleste enheter og etater et reelt lavere driftsbudsjett i 2024 sammenlignet med 2023. Dette er absolutt ikke heldig, når en kjenner til at en også tidligere ikke har kompensert for den faktiske deflatorveksten, og at disse budsjettene fra før av oppleves relativt stramme. Årsaken til den lavere kompensasjonen, er i sin helhet begrunnet i den økonomiske situasjonen kommunen står i.

Når det gjelder lønnskompensasjon så er det også denne gang lagt inn full kompensasjon av helårsvirkningen lønnsoppgjør 2023 for fast lønn og sosiale utgifter. I tillegg er det avsatt i størrelsesorden 36 mill kroner til lønnsoppgjør 2024 (fra 01.05) for fast lønn og sosiale utgifter. Med unntak av kr 2 mill kroner til etat helse og velferd knyttet til variabel lønn, er det ikke kompensert etatene for økning i variable lønnskostnader som følge av lønnsoppgjørene. Dette gir en reell reduksjon i disse budsjettene som etater og enheter selv må håndtere innenfor sine budsjetter.

Pensjon

Den store lønns- og prisveksten som har vært i 2022 og 2023 vil gi en direkte større konsekvens på de årlige pensjonsutgiftene både i 2023 og påfølgende år. Dette gjelder ikke minst knyttet til reguleringspremien (den årlige reguleringen av pensjonsforpliktelsene som følge av lønns- og trygdeoppgjør), men også de ordinære pensjonsberegningene. De foreløpige beregninger av neste års pensjonskostnader gir en netto økning i størrelsesorden 17 mill kroner som er fordelt på de ulike etatene. Dette forutsetter at en også videre bruker årlig 5 mill kroner av kommunens premiefond til dekning av premie, og dermed reduserer premieavviket noe.

Næring- og næringsutvikling

Steinkjer kommune ønsker å gjennomføre en økt satsing på næringsarbeid og næringsutvikling. Det pågår nå en prosess som innebærer en videreutvikling av arbeidsmodellen innenfor dette feltet. Modellen utvikles i nært samarbeid med styret og daglig leder i Steinkjer næringssselskap. Ved å utvikle nye samhandlingsmodeller i virkemiddelapparatet samt forsterke innsatsen, ønsker man å øke trykket og fokuset på næringsutvikling i kommunen.

Utgangspunktet for en fornyet og økt satsing på dette feltet er temaplan næring og de konkrete tiltakene som er beskrevet der. Administrasjonen er i samarbeid med virkemiddelapparatet klare til å sette i gang arbeidet med tiltakene i temaplanen basert på den økonomiske tildelingen som ble gjort i forbindelse med NTE utbyttet for 2022. Administrasjonen ser også for seg at en økt fremtidig satsing på næringsutvikling vil skje basert på tildelinger av økonomiske bidrag fra NTE utbyttet i årene som kommer. Det kommunale driftsbudsjettet vil dermed kunne belastes i noe mindre grad enn tidligere.

Sammendrag budsjett

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	232 673	232 673	232 673	232 673
Sum Vedtak forrige periode	-9 424	-10 564	-13 526	-12 626
Sum Budsjettendring i år	-9 146	-9 146	-9 146	-9 146
Sum Lønns- og prisvekst	401	401	401	401
Konsekvensjustert budsjett	-18 169	-19 309	-22 271	-21 371
Konsekvensjustert ramme	214 504	213 364	210 402	211 302
Innsparingstiltak				
HR og fellestjenester - vakanse 30 % stilling	-225	0	0	0
Sum Innsparingstiltak	-225	0	0	0
Nye tiltak				
Brann Midt IKS - endring tilskudd inkl overføring av 110-sentralen til Midt Norge 110-sentralen	-723	-723	-723	-723
DIKO - endring driftsutgifter Steinkjer kommune	1 851	3 435	3 221	3 007
HR og fellestjenester - kjøp av tjenester IKA Trøndelag - ordning av arkivmaterieell gml Verran kommune	0	600	900	400
HR og fellestjenester - økt årlig leie IKA Trøndelag pga økt fjernarkivering	100	100	100	100
HR og fellestjenester - økte utgifter politisk virksomhet	150	150	150	150
Husleie formålsbygg Steinkjerbygg KF - økte utgifter finansandel	9 811	7 968	6 681	5 120
Innherred anskaffelse - endrede utgifter	375	125	125	125
Innherred regionråd - endrede utgifter	440	440	440	440
Inn-Trøndelag regnskap og lønn - økte utgifter	720	720	240	240
Kommunale begravelser	100	100	100	100
Konsek IKS - endrede utgifter jfr vedtak kontrollutvalget sak 41/23	19	31	44	56
Lærlingeordningen - pensjonskostnader lærlinger	1 210	1 210	1 210	1 210
Lønnsoppgjør 2023 - bruk av avsatte midler helårsvirkning (01.01 - 30.04)	-22 200	-22 200	-22 200	-22 200
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 3.4.1	132	132	132	132
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 4	748	748	748	748
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 5	500	500	500	500
Lønnsoppgjør 2023 - lederoppgjør 01.01.23	132	132	132	132
Lønnsoppgjør 2024 - avsatt pott fast lønn inkl sosiale utgifter 01.05 - 31.12	36 065	36 065	36 065	36 065
Midt Norge 110 - sentralen - endrede utgifter overtakelse av 110 fra Brann Midt IKS	2 160	2 160	2 160	2 160
Pensjonskostnader - endrede utgifter	725	725	725	725
Revisjon Midt SA - prisjustering	50	80	165	175
Steinkjer kirkelige fellesråd inkl gravplassforvaltningen - endret tilskudd	1 215	1 215	1 215	1 215
Sum Nye tiltak	33 580	33 713	32 130	29 877
Nye tiltak og realendringer budsjett	33 355	33 713	32 130	29 877
Ramme 2024-2027	247 859	247 077	242 532	241 179

Nye tiltak

Brann Midt IKS - endring tilskudd inkl overføring av 110-sentralen til Midt Norge 110-sentralen

Tilskuddet til Brann Midt IKS er redusert med kr 723 000. Dette har sammenheng med overføringen av 100-sentralen til Midt-Norge 110-sentralen IKS.

Ser en på det samlede tilskuddet til Brann Midt IKS og Midt-Norge 110-sentralen IKS, utgjør dette en økning lik kr 1 437 000 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023. Dette er på samme nivå som deflatorvekst 2024 korrigert for høyere deflator i 2023 enn først anslått.

DIKO - endring driftsutgifter Steinkjer kommune

I budsjett 2024 til 2027 er det en økning i utgiftene for Steinkjer kommune knyttet til kjøp av tjenester fra DIKO med 1,9 mill kroner i 2024 økende til 3,0 mill kroner i 2027. Årsaken til dette er i hovedsak at en god del av de løpende utgiftene driftsutgiftene økes som følge av etablering av skyløsninger i stedet for egne løsninger, noe som vil redusere de årlige investeringskostnadene fremover. Dette vil gi løsninger som på flere områder vil være både mere effektive og sikrere, ikke minst knyttet til tjenestens bemannings- og rekrutteringssituasjon.

Ved etableringen av tjenesten ble det fra 2024 vedtatt en fordelingsnøkkel på 20 % fast og 80 % etter folketall ved fordeling av utgiftene ved DIKO mellom kommunene. Denne endringen har begrenset økningen i utgifter for Steinkjer kommune.

HR og fellestjenester - kjøp av tjenester IKA Trøndelag - ordning av arkivmaterieil gml Verran kommune

Kommunen har fremdeles et stort etterslep med ordning (rydding og katalogisering) av historiske papirarkiv fra «gamle» Steinkjer og Verran kommune. Arkivene er fra perioden 1964 – 2019 og er estimert til over 1000 hyllemeter uordnet arkiv. En hyllemeter er 1 meter med arkivbokser (ca. 8 bokser). Dette er en omfattende oppgave i kostnadsstørrelse ca. 8 000 000,- eks. mva. Under kommunereformen deponerte kommunen ca. 800 hyllemeter ordnet arkiv.

Etter betydelig nedbemanning over de siste årene har ikke enheten ressurser til å utføre dette lovpålagte arbeidet. En har derfor inngått en avtale med IKA-Trøndelag om at de tar arbeidet med ordning av papirarkivet i Malm.

Arkivområdet har vært gjennom en stor digital transformasjon de siste årene, der arbeidsoppgavene er endret fra manuell behandling av papirpost til kontroll/behandling av digitalpost i mange kanaler. Dette har ført til behov for bedre digital kompetanse, systemforståelse og økt kjennskap til lov og forskrift.

Innenfor arkivområdet er det fremdeles stort fokus på mulige effektiviseringstiltak. Et eksempel er å ta i bruk robotteknologi for å kunne utføre rutinepregede kontroll- og regelstyrte arkivoppgaver på en smart og effektiv måte.

HR og fellestjenester - økt årlig leie IKA Trøndelag pga økt fjernarkivering

Årlige utgifter til IKA Trøndelag IKS regnes ut fra hyllemeter arkiv kommunen til enhver tid har deponert. Ved deponering av arkivet fra gml Verran kommune i sin helhet vil antall hyllemeter, og utgifter til kjøp av tjenester fra IKA Trøndelag øke. Dette gjør at det er behov for å øke disse utgiftene.

HR og fellestjenester - økte utgifter politisk virksomhet

Budsjettet til politisk område har vært justert ned de siste årene, og Steinkjer har lave kostnader til politisk område når en ser på KOSTRA-tall for sammenlignbare kommuner. Det er imidlertid behov for å justere opp beløpet med kr 150 000 for å få en økonomisk ramme i tråd med den politiske organiseringen.

Husleie formålsbygg Steinkjerbygg KF - økte utgifter finansandel

Husleie formålsbygg Steinkjerbygg KF er økt som følge av økte renteutgifter.

Innherred anskaffelse - endrede utgifter

I gjeldende økonomiplan ble det vedtatt en utvidelse av bemanningen ved Innherred anskaffelse med 100 % stilling fra 01.01.25. Styret for tjenesten vedtok imidlertid i 2023 en forsering av denne stillingen til høsten 2023, noe som gjør at det er nødvendig å legge inn et økt beløp fra 2024 lik kr 250 000. Øvrig økning i perioden er knyttet til deflatorjustering av dagens tilskudd.

Innherred regionråd - endrede utgifter

I forslag til budsjett 2024 for Innherred regionråd er det innarbeidet en økning av tilskuddene fra kommunen. Økningen skyldes i hovedsak to forhold; innlemming av tilskudd til Trøndelag Europakontor i Innherred regionråd vedtatt i 2023, og lavere ekstern finansiering gjennom eksterne prosjektmidler.

For Steinkjer kommune betyr dette en økning lik kr 440 000 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2023, men økningen sammenlignet med revidert budsjett 2023 hvor Europakontoret er innarbeidet er kr 109 000.

Inn-Trøndelag regnskap og lønn - økte utgifter

I de årlige overføringene til kommunesamarbeidet Inn-Trøndelag regnskap og lønn, var det i gjeldende økonomiplan innarbeidet et effektiviseringskrav lik kr 460 000 fra 2024 knyttet til nedbemanning som følge av flere digitale løft de senere årene. Styret for Inn-Trøndelag regnskap og lønn har vedtatt å utsette denne nedbemanningen til 2026 som følge av de bemanningsutfordringene tjenesten står overfor. I tillegg så er det innarbeidet en reduksjon i salg av tjenester til ulike drifts- og investeringsprosjekter ved kontoret. Totalt gir dette en merutgift for Steinkjer kommune lik kr 720 000 tom 2025 og 260 000 i 2026 og 2027 som er innarbeidet i kommunens budsjettforslag for kommende planperiode.

Kommunale begravelser

I gravferdslovens er det nedfelt en bestemmelse knyttet til at dersom ingen sørger for gravferd, skal denne besørges av kommunen hvor avdøde hadde bopel ved dødsfallet. Kommunen kan kreve utgiftene dekket av dødsboet. Det har de siste årene vært en økende andel av begravelser der kommunen sørger for gravferden, og i flere av disse tilfellene er det ikke tilstrekkelig midler å hente fra boet. Dette gjør at en i budsjettet velger å avsette et beløp lik kr 100 000 til slike formål. Det er under utarbeidelse en egen prosedyre knyttet til kommunal gravferd som regulerer dette.

Lærlingeordningen - pensjonskostnader lærlinger

Fra 1. januar 2020 ble lærlinger omfattet den offentlige pensjonsordningen. Medlemskapet gjelder verdiskapningstiden, altså den tiden du er lærling og mottar lønn. I Steinkjer kommune har innført pensjon for lærlinger, noe som er innarbeidet i budsjettet via budsjettjusteringer i året. Det er imidlertid nødvendig å innarbeide dette fast i kommunens ordinære og opprinnelige budsjett.

Midt Norge 110 - sentralen - endrede utgifter overtakelse av 110 fra Brann Midt IKS

Steinkjer kommune vedtok å gå inn i Midt-Norge 110-sentralen IKS i 2023. I 2024 er det fra selskapet forutsatt et eierbidrag for kommunene lik kr 90,- pr innbygger. Dette er en reduksjon med kr 3,- pr innbygger sammenlignet med 2023.

Steinkjer kirkelige fellesråd inkl gravplassforvaltningen - endret tilskudd

Steinkjer kirkelige fellesråd mottar i 2023 et samlet driftstilskudd fra kommunen lik kr 15 000 000 til drift av fellesrådet inkl gravplassforvaltningen. I gjeldende økonomiplan ble det innarbeidet et økt tilskudd

Økonomiplan for 2024-2027

knyttet til økt vaktmesterressurs med kr 250 000 i 2023 økende til kr 500 000 fra 2024, noe som også er forutsatt videreført i forslaget for kommende planperiode.

I søknad om tilskudd 2024 fra Steinkjer kirkelige fellesråd inkl gravplassforvaltningen, er det samlede beløpet kr 16 620 000 i 2024, økende til kr 17 114 000 i 2027. Dette er inklusive anslått lønns- og prisvekst i 2024.

Kommunedirektøren foreslår i sitt forslag til årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024 - 2027 et årlig tilskudd på kr 16 465 000 i planperioden inkl midlene til vaktmester.

Årsaken til et noe lavere tilskudd enn søknad og full deflatorjustering skyldes den samlede økonomiske situasjonen til kommunen. Noe som innebærer at det også forutsettes at fellesråd og gravplassforvaltningen ser på mulig effektivisering og utgiftsreduksjoner i planperioden.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Eksterne kunder ITRL - flytting av database	600	0	0	0	600
Gravplassforvaltning	800	800	250	250	2 100
Kirkelig Fellesråd	700	700	700	700	2 800
Navnede minnelunder	1 000	250	250	250	1 750
Økonomi og personal - utvikling av styringssystemer	750	750	750	750	3 000
Sum investeringsprosjekter	3 850	2 500	1 950	1 950	10 250

Gravplassforvaltning

Det er i gjeldende økonomiplan satt av et årlig beløp på lik linje som tidligere år til Steinkjer kirkelige fellesråd.

Utgangspunktet for beløpene er innmeldte behov for mindre investeringer fra Steinkjer kirkelige fellesråd. Midlene øremerkes ikke spesielle tiltak, men gir Fellesrådet selv muligheten til å prioritere innenfor de innmeldte behovene.

I år er beløpet delt på to investeringsprosjekter, Steinkjer kirkelige fellesråd og gravplassforvaltning.

Kirkelig Fellesråd

Det er i gjeldende økonomiplan satt av et årlig beløp på lik linje som tidligere år til Steinkjer kirkelige fellesråd.

Utgangspunktet for beløpene er innmeldte behov for mindre investeringer fra Steinkjer kirkelige fellesråd. Midlene øremerkes ikke spesielle tiltak, men gir Fellesrådet selv muligheten til å prioritere innenfor de innmeldte behovene.

I år er beløpet delt på to investeringsprosjekter, Steinkjer kirkelige fellesråd og gravplassforvaltning.

Navnede minnelunder

Behovet for navnet minnelund har siden 2017 vært etterspurt fra kommunens innbyggere på flere av gravplassene i Steinkjer kommune. Steinkjer kirkelige fellesråd fikk i 2022 1,2 mill til å etablere en

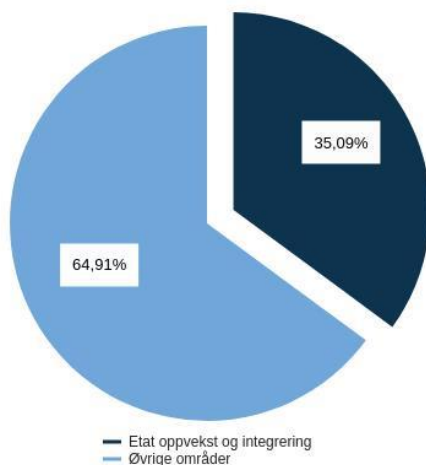
Økonomiplan for 2024-2027

navnet minnelund på Egge gravplass. Videre ble det i årsbudsjett 2023 bevilget ytterligere 1 mill kroner, og 1 mill kroner i 2024 i gjeldende økonomiplan.

Det er stor etterspørsel på dette området fra flere gravplasser, og i forslaget til økonomiplan 2024 - 2027 er 1 mill kroner i 2024 videreført, og det er innarbeidet et årlig beløp lik kr 250 000 i de resterende årene 2025 - 2027.

Etat oppvekst og inkludering

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Budsjett		Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter					
Lønn	536 146	561 575	550 568	543 367	537 091
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	51 229	50 329	53 379	53 379	53 379
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	216 823	225 249	214 509	210 909	214 509
Overføringsutgifter	27 731	26 127	27 627	27 627	27 627
Finansutgifter	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	831 929	863 280	846 083	835 282	832 606
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	-24 188	-23 033	-19 708	-19 708	-19 708
Refusjoner	-61 969	-62 099	-62 099	-62 099	-62 099
Overføringsinntekter	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-86 157	-85 132	-81 807	-81 807	-81 807
Sum	745 772	778 148	764 276	753 475	750 799

Beskrivelse av dagens virksomhet

Etat oppvekst og inkludering er organisert i sektorene barnehage, skole og forebygging. Etaten omfatter til sammen 26 tjenesteenheter; 14 grunnskoler (11 barneskoler, 2 ungdomsskoler og en skole med både barnetrinn og ungdomstrinn), 7 kommunale barnehager, voksenopplæring, PPT (Pedagogisk Psykologisk Tjeneste), Barn- og familie, Barnevern, Avlastning barn- og unge og Integrering.

Det er en privatskole i kommunen (Steinkjer Montessoriskole). Her har kommunen et ansvar i forhold til spesialundervisning og skoleskys. Kommunen har tilsyns- og veiledningsansvar for 19 private barnehager.

Utfordringer og strategi

Etat oppvekst og inkludering favner de fleste tjenester som yter tjenester til barn- og unge og deres familier. Det å legge til rette for gode oppvekstvilkår for barn og unge er blant de viktigste oppgavene i samfunnet. Gode oppvekstvilkår legger grunnlaget for en god helse gjennom livet, og god helse i befolkningen er av stor samfunnsøkonomisk betydning.

Steinkjer kommune yter gode tjenester til barn, unge og deres familier. Hovedbildet er at barn/elever trives og lærer, det er godt samarbeid med foresatte og ansatte trives på jobb. Samtidig er det flere områder som utfordrer og er kostnadsdrivende. De største utfordringene er knyttet til barn og unge med **særskilte behov**. Med særskilte behov menes i denne sammenhengen både fysisk og psykisk funksjonsnedsettelse man er født med, og store utfordringer/vansker som oppstår i løpet av oppveksten. Utgiftene til spesialpedagogisk hjelp i barnehage, spesialundervisning i skolen og til barn med helserelaterede utfordringer er økende. Andelen barn som har behov for bistand fra en voksen i store deler av tiden de er i barnehagen eller på skolen, er for høy.

Flere av utfordringene i kommunen kommer fram i oppvekstprofilen/oppvekstbarometeret for Steinkjer, som blant annet viser at mange familier i kommunen har lav inntekt og/eller som får stønad til livsopphold, samt at kommunen har en større tetthet i befolkningen med psykiske vansker enn landsgjennomsnittet. Videre er det bekymringsfullt at andelen elever som ikke trives og opplever mobbing er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet. Framstillingen i oppvekstbarometeret tilsier at det er flere områder det er nødvendig å undersøke nærmere, for å kunne treffe nødvendige tiltak.

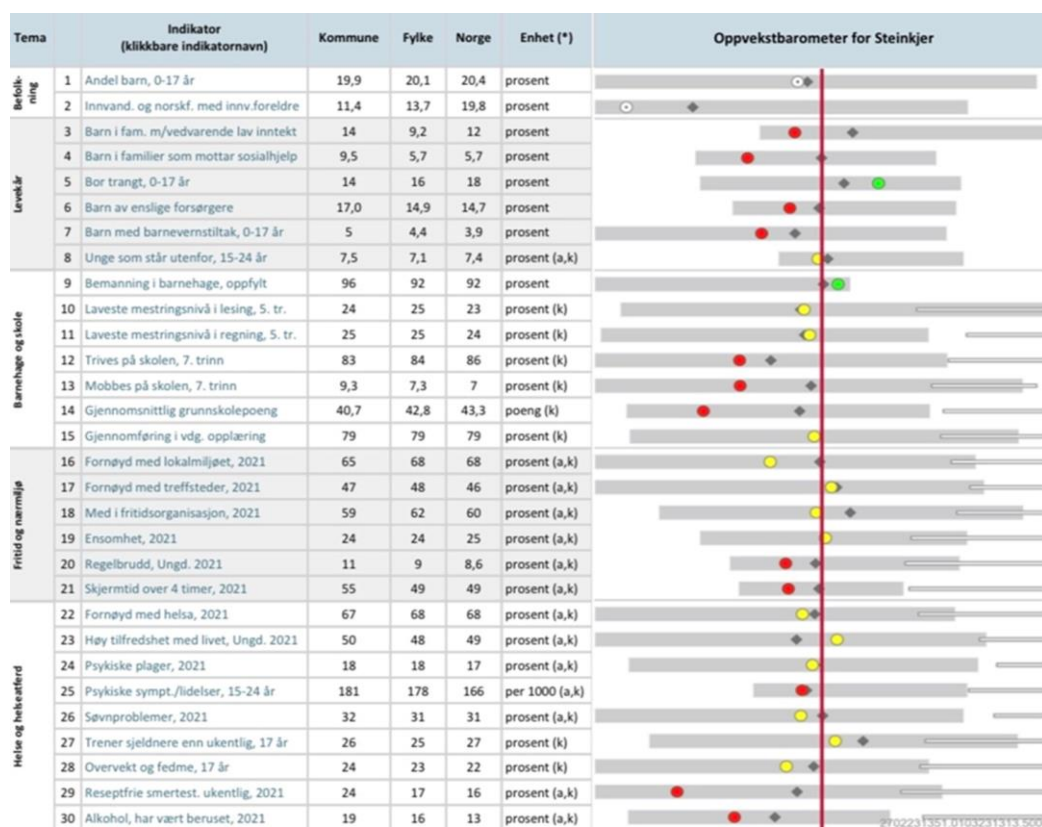

Fig., Oppvekstprofil/oppvekstbarometer for Steinkjer (Folkehelseinstituttet)

«En trygg og god oppvekst i Steinkjer - for alle»

«En trygg og god oppvekst i Steinkjer – for alle» er en prosess og oppvekststrategi som skal være fundamentet for framtidig organisering og tjenesteyting i oppvekstetaten. Her står både samfunnsplan, inkluderingsstrategi og oppvekstreform sentralt. Gjennom prosjektet «Bedre tverrfaglig innsats» (BTI) er det gjennomført kartlegginger for å få en oversikt over alle tjenester og tilbud. Prosjektet skal bidra til å utvikle et helhetlig system og en modell for å fange opp og følge opp utsatte barn og unge i kommunen, samt styrke kommunens utviklingsarbeid og forebyggende arbeid i møte med barn og unge. Videre skal satsingen også bidra til tverretattlig kompetanseheving og en felles arbeidsstruktur for kommunens arbeid med målgruppen. Modellen skal samle og synliggjøre hvordan Steinkjer kommune jobber med identifikasjon og oppfølging gjennom tverrfaglige planer, vedtak, strukturer og rutiner - samt synliggjøre verktøy som kan/skal brukes i dette arbeidet. Ovennevnte samsvarer med oppvekstreformen, der det er et krav om en egen plan for det forebyggende arbeidet. Områder som har blitt tillagt stor vekt så langt er tverrfaglighet, team som jobber lavt i tiltakskjeden og foreldresamarbeid. Det er gjennomført prosesser med vekt på forankring og innovasjon i hele oppvekstorganisasjonen. Det hele skal munne ut i et spisset tjenestetilbud, der det blir endringer når det gjelder organisering av tilbud. De største organisatoriske endringene kommer i barnevern, der ressurser til veiledning og oppfølging av familier vil bli organisatorisk plassert lavere i tiltakskjeden.

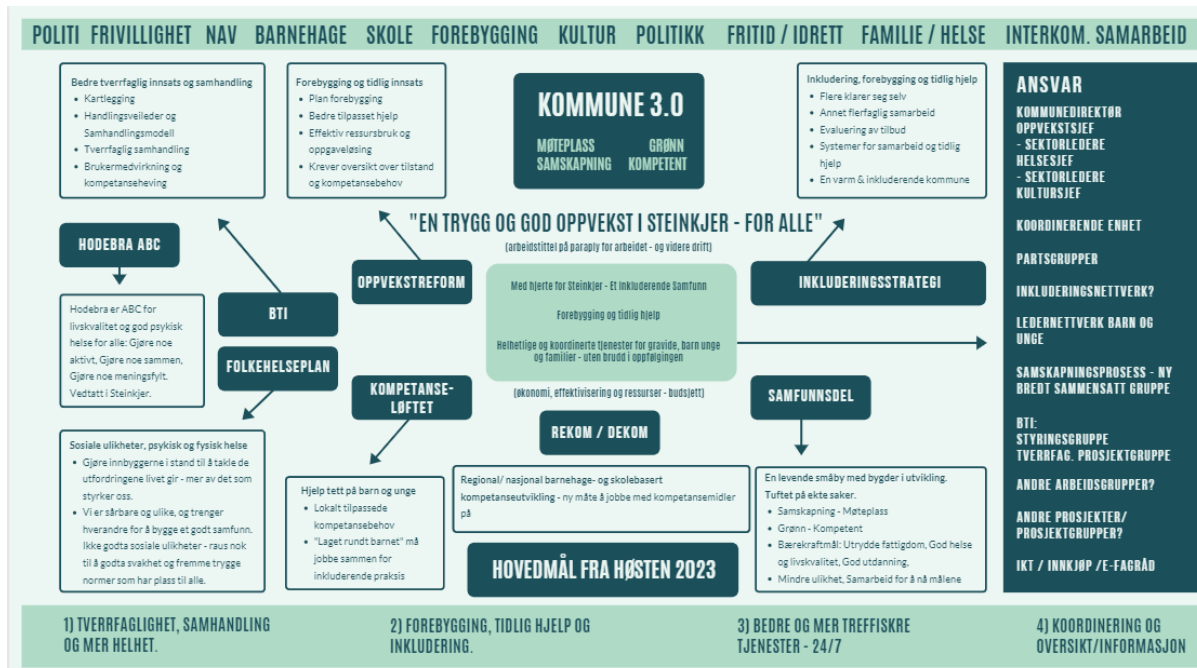

Fig., «En trygg og god oppvekst i Steinkjer - for alle»

I arbeidet med «En trygg og god oppvekst i Steinkjer - for alle» er det avgjørende at barn/elever og foreldre/foresatte blir involvert på en god måte, og at deres stemme blir vektlagt når prioriteringer gjøres og tjenestetilbud videreutvikles. Tilbakemeldinger fra elevene så langt i prosessene har vært at trivsel, venner, gode lærere som lytter til elevene og varierte læringsaktiviteter er spesielt viktig.

I Steinkjer vil arbeidet med og oppfølgingen av inkluderingsstrategien være helt sentral for hvordan kommunen skal jobbe for inkludering. Dette gjelder for barn i barnehagen, elever i skolen, foreldre/foresatte i arbeidsliv, de som er utenfor arbeidslivet, og på litt overordnet plan - alle innbyggere i kommunen skal føle at de er inkludert i Steinkjer-samfunnet. Steinkjer skal bli en enda varmere og enda mer inkluderende kommune.

Inkluderingsstrategien samsvarer med styringssignalene i oppvekstreformen, der mulighetene og incentivene kommunene har til å sette i gang forebyggende tiltak tidlig skal styrkes. Oppvekstreformen har følgende hovedmålsettinger:

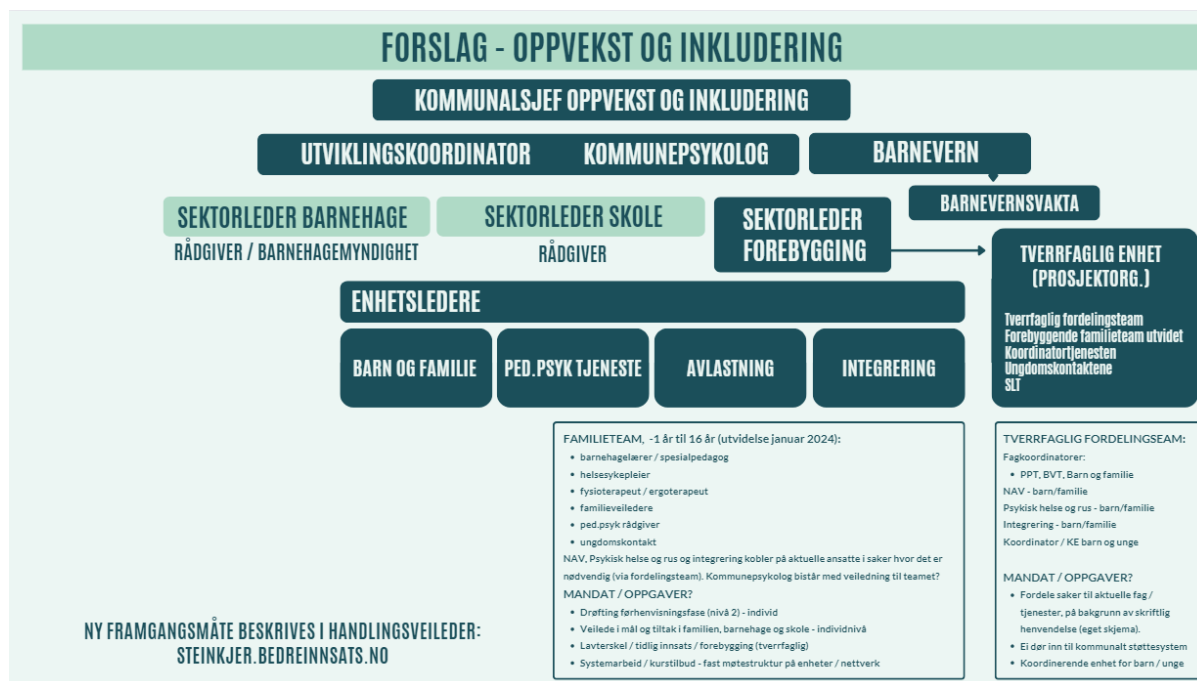
- Kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging
- Hjelpen skal bli bedre tilpasset barn og familiers behov
- Rettsikkerheten til barn og familier skal bli godt ivaretatt
- Ressursbruken og oppgaveløsningen barnevernet skal bli mer effektiv

Reformen inneholder både kvalitetstiltak og endringer i ansvarsforhold mellom stat og kommune. Kommunene har fått et større faglig og økonomisk ansvar for barnevernet, noe som utfordrer kommunen da dette har ført til en vesentlig kostnadsøkning. Tiltakene skal settes inn lavere i tiltakskjeden, noe som krever klare prioriteringer med en vridning av ressursbruk og videreutvikling av dagens tjenestetilbud. Oppvekstreformen omfatter tjenestetilbudet i hele oppvekst og inkludering, ikke bare barnevern. Når det gjelder prioriteringer, har det i prosessene utkrystallisert seg 3 hovedområder som er relevant for hele etat oppvekst og inkludering:

- Foreldresamarbeid i et folkehelseperspektiv - med "ABC Hodebra"
- Videreutvikling og utvidelse av forebyggende familieteam, med omprioritering av ressurser slik at tiltak kan settes inn lavere i tiltakskjeden
- Forsterket enhet/alternativ opplæringsarena

I august 2023 hadde etaten oppstart for arbeidet med BTI-modellen. Videre vil det bli opplæring for ansatte som skal benytte verktøyene, ledersamlinger og samlinger med en utvidet tverrfaglig målgruppe. En samlet framstilling av arbeidet med Steinkjer kommune sin oppvekststrategi "En trygg og god oppvekst i Steinkjer - for alle" vil bli presentert i første kvartal 2024 - i form av en egen politisk sak, som svarer ut forventningene til forebyggende plan i oppvekstreformen.

Mange barn- og unge har som nevnt ulike vansker i hverdagen, ut over de utfordringene alle møter i oppveksten. Tidlig og tverrfaglig innsats i heimen, i barnehage/skole og fritidsarenaer er avgjørende for å bidra til positiv utvikling. God ledelse og partssamarbeid som medvirker til godt arbeids- og fagmiljø er også sentralt i arbeidet med å drive økonomisk og kvalitetsmessig godt. I tillegg er dette avgjørende i arbeidet med rekruttering av nye medarbeidere i et konkurranseutsatt marked. Videre har etat oppvekst og inkludering et samarbeid med forsknings- og utviklingsmiljøet Joint Action Analytics fra Århus, som bidrar med støtte til ledelse og organisasjonsutvikling - i et kommune 3.0 perspektiv. Erfaringene så langt er veldig positive.

Organisasjonskartet ovenfor viser hvordan etaten er tenkt organisert fra 01.01.2024 - 01.08.2024. Kartet viser at barnevern og barnevernsvakta følger i direktelinje fra kommunalsjef, mens resterende enheter fortsatt er plassert som før. Barnevernet jobber internt med en ny organisasjonsmodell, i nært samarbeid med statlig veiledningsteam. Man ser allerede resultater av det gode, målrettede arbeidet i barnevern - spesielt gjennom at fristbruddene i undersøkelsessaker er redusert til et minimum i løpet av 2023. Barnevernstjenesten vil bli nærmere presentert for kommunestyret i forbindelse med årlig rapportering til kommunestyret. Videre organiseres en ny "Tverrfaglig enhet" som et toårig prosjekt under sektor forebygging. Her plasseres fordelingsteam, forebyggende familieteam, koordinatortjenesten, ungdomskontakt og SLT. Fra 01.08.2024 foreslås sektorlederstillingen i sektor forebygging spart inn. Dette betyr at ansvaret for enhetene og prosjektene i sektor forebygging må fordeles i etaten/sektorene - noe som blir et arbeid våren 2024.

I det følgende presenteres utfordringer og strategi nærmere for hver sektor.

Sektor barnehage

Barnehagen driver en pedagogisk virksomhet og er et universelt tilbud til alle barn. Her skal man blant annet legge til rette for livsmestring, trivsel, lek, læring og vennskap. Personalet skal gi god omsorg, se hvert barn og imøtekomme deres behov og i samarbeid med barnets hjem bidra til et godt grunnlag for å lykkes videre i livet.

Med dagens organisering av sektoren er nærmere 99% av kostnadene ved drift av sektoren i Steinkjer bundet opp i lov- og avtaleverk. Rammene for drift av de kommunale barnehagene må likevel samlet sett, kunne sies å legge til rette for en effektiv og forsvarlig drift innenfor rammene gitt i lov- og avtaleverk. Følgende forhold trekkes frem i denne sammenheng:

- Lovkrav i forbindelse med bemanningsnormer oppfylles.
- Nivået på driftstilskudd private barnehager sammenlignet med andre bykommuner i gamle Nord-Trøndelag viser at kommunale barnehager i Steinkjer drives økonomisk effektivt.

Økonomiplan for 2024-2027

- Effektiv forvaltning av bemanningsressurs i forhold til bemanningsnormens minstekrav. Kommunale barnehager rapporterte med 5,9 barn per årsverk i 2022. Tallet er 5,5 i privat sektor og 5,8 i samme kostragruppe.
- Andelen ansatte med pedagogisk utdanning og annen barnefaglig utdanning er 7% høyere enn samme kostragruppe. Forskjellen kan forklares med at mange kommuner ikke klarer å oppfylle pedagognormen. Steinkjer kommune oppfyller lovkravet.
- Andelen barne- og ungdomsarbeidere er 7,2% høyere i Steinkjerbarnehagene sammenlignet med kostragruppen.
- Nesten alle av kommunens barnehager er bygd for barnehageformål. I 6 av 7 kommunale barnehager er de fysiske rammene meget gode.
- Dyktige barnehageledere og dedikerte og engasjerte medarbeidere.

Følgende områder vurderes til å ha et forbedringspotensial:

- For høyt sykefravær og knapphet på vikarer utfordrer bemanningsnormen og kvaliteten på barnehagetilbudet.
- Deler av bygningsmassen ved Steinkjersannan barnehage (militærbrakk) er ikke bygd til barnehageformål. Kostnadene til strøm og renhold er mye høyere enn andre barnehager. Betydelig større miljøavtrykket og et lavere jobbnærvær.
- Mangel på barnehageplasser i og rundt Steinkjer by. En kombinasjon av sentralisert bosetting, nedleggelse av private barnehageplasser, fulle kommunale barnehager og ikke utnyttet leke og oppholdsareal i privat del av sektoren, har ført til at det nå er krevende å tilby alle som ønsker en barnehageplass i og rundt Steinkjer by en barnehageplass.

Utfordringsbilde

Økonomisk effektivitet

Tall fra KOSTRA viser Steinkjer kommunes ressursbruk på barnehager per innbygger. Her er en sammenligning med flere kommuner i samme kostragruppe:

	2019	2020	2021	2022
Steinkjer	8 432	8 710	8 945	9 447
Halden	8 316	8 039	8 420	8 600
Kongsvinger	7 166	7 015	7 159	7 754
Ringsaker	8 353	8 768	9 170	9 604
Elverum	8 464	8 508	8 882	8 290
Levanger	10121	10089	10477	10 887
Kostragruppe 09	9 127	9 297	9 580	9 797

Tabellen viser at ressursbruken på barnehage over år ligger under gjennomsnittet i kostragruppen. Tallene viser at kommunen ikke driver egne barnehager på et unormalt høyt eller lavt nivå. Det vil være lokale prioriteringer og forhold på ulike områder som påvirker kostnadsnivået. Det kan derfor være svært krevende å sammenligne seg med enkeltkommuner for å finne områder en kan spare kostnader på, ved å sammenligne kostratall.

Eksempler på områder og lokale prioriteringer som hever kostnadsnivået i Steinkjer sammenlignet med samme kommunegruppe kan være:

1. Høyere andel pedagoger i Steinkjerbarnehagene, med økt lønnskostnad som effekt. Andelen er 7% høyere i Steinkjer sammenlignet med kostragruppen.
2. Høyere andel ansatte med utdanningen som barne- og ungdomsarbeider, med økt lønnskostnad som effekt. Andelen er 7,2% høyere i 2022 enn i samme kostragruppe.
3. Overtagelse av private barnehager de senere årene har ført til flere med lederlønninger jobber i kommunale barnehager (rettigheter ifbm virksomhetsoverdragelser).
4. Styrket bemanning i Follafooss i 2021 og 2022 med 0,4 årsverk. Liten enhet som krever noe styrking for å unngå at ansatte blir stående alene med mange barn på morgen og ettermiddag.
5. Steinkjersannan barnehage fungerer som kommunens mottaksbarnehage. Barn går derfor her oftere inn og ut av barnehagetilbudet. Dette kan gi små perioder med noe høyere bemanningsfaktor enn absolutt minstenorm.
6. Kostnader med forvaltning, drift og vedlikehold (FDV) i Steinkjersannan barnehage er for høy. Tallet i kroner er 1,5 til 2.0 millioner høyere kostnad for kommunen hvert år, sammenlignet med drift i et bygg bygd til barnehageformål.

Alle forhold ovenfor gir doble kostnadsøkninger da nivået på kommunalt driftstilskudd til private barnehager også påvirkes.

Punkt 6 kan være lettest å gjøre noe med, som igjen kan påvirke punkt 5. Utfordringene knyttet til disse forholdene søkes løst i sammenheng med utfordringene knyttet til økende mangel på barnehageplasser i sentrum av Steinkjer by. Kommunedirektøren omtaler denne tematikken litt senere i dette dokumentet.

Forhold og områder som synes å dra kostnadsnivået ned er:

1. Bemanningsfaktoren er i praksis på minstenorm. Lovkravet er maks 6 barn per årsverk. I 2022 lå kommunale barnehager på 5,9 barn per årsverk.
2. Sykefraværsregnskapet går i pluss. Regnskapene viser at inntekt på sykelønnsrefusjoner er høyere enn utgiftene til sykevikarer. Strenge prioriteringer ifht innleie ved fravær kombinert med mangel på vikarer er årsakene til dette.
3. Effektiv drift i nybygde barnehagelokaler.
4. Når vi gjør en sammenligning med andre kommuner med utgangspunkt i antall barn med barnehageplass, er det færre ressurser til ledelse og administrasjon av sektoren i Steinkjer, enn i alle andre bykommuner i gamle Nord-Trøndelag.

Satser for kommunalt driftstilskudd private barnehager 2023

Satsene for driftstilskudd private barnehager er et uttrykk for kostnadsnivået i kommunens egne barnehager. En sammenligning av satser, i kroner, gir et godt bilde på hvor økonomisk effektiv sektoren drives i Steinkjer sammenlignet med andre.

Kommune	Sats små barn	Sats store barn
Steinkjer	248 418	122 268
Stjørdal	254 967	124 470
Levanger	250 275	122 989
Verdal	250 980	122 687
Namsos	267 374	133 619

Kilde: barnehagemonitor.no

Tallene i tabellen er en klar indikasjon på at Steinkjer driver sine barnehager til en lavere kostnad enn sammenligningskommunene, og understøtter tallene hentet fra KOSTRA (ressursbruk barnehage per innbygger)

Om Steinkjer kommune hadde samme satser, altså drift på samme nivå, som Stjørdal, ville dette medført en ekstrakostnad for Steinkjer kommune på ca 4,8 millioner kroner.

Oppsummering økonomisk effektiv drift:

Rammene for drift av sektoren er samlet sett forsvarlige. Tall og sammenligninger ovenfor viser at barnehagesektoren i Steinkjer kommune drives økonomisk effektivt og styres med færre ressurser enn gjennomsnittet. Konklusjonen fra sektorledelsen er likevel at rammene for å kunne levere forsvarlige tjenester er til stede. Med dagens organisering av sektoren er som nevnt nærmere 99% av kostnadene ved drift av sektoren i Steinkjer bundet opp i lov- og avtaleverk.

Barnetallsutvikling og kapasitet i sentrum av kommunen

Siden Steinkjer og Verran dannet ny kommune i 2020 har utviklingen ifht barn med barnehageplass vært slik (tall er per 15 desember hvert år. Tall for 2023 er en kvalifisert prognose):

År	Antall barn
2020	1 133
2021	1 122
2022	1 104
2023	1 090

Barn med barnehageplass samlet for Steinkjer og Verran i 2016, var 1244. Det er altså 150 færre barn med barnehageplass i 2023 sammenlignet med for 8 år siden. Framskrivninger viser at trenden fortsetter. Likevel ser man at behovet for barnehageplasser i og rundt Steinkjer by øker. Dette har flere forklaringer:

1. Sentralisering av bosetting over år, inkludert flyktninger.
2. Nedleggelse av barnehagetilbud i privat del av sektoren. En av familiebarnehagene la ned sin drift fra og med inneværende barnehageår. Studentbarnehagen har varslet en avvikling fra og med barnehageåret 2024/2025.
3. De kommunale barnehagene har i praksis ikke ledig kapasitet etter at nye barn har startet på høsthalvåret. Kommunen har ikke styring over kapasiteten utover etablering av barnehageplasser eid av kommunen selv.

Utviklingen over tid viser altså at presset på barnehageplasser har blitt større i og rundt Steinkjer by. Situasjonen i grendene viser, med noen unntak, motsatt trend. Fra og med barnehageåret 2024/25 blir det enda færre barnehageplasser tilgjengelig. Eier av Studentbarnehagen har varslet avvikling av sin drift. Folk som, av ulike grunner, blir bosatt eller ønsker å bosette seg i kommunen vil få mindre tilgang på barnehageplasser i sentrum.

Steinkjer har lang erfaring med å ta imot flyktninger og asylsøkere. Det er svært ønskelig at disse kommer raskt inn i opplæring gjennom introduksjonsprogrammet. Tilgjengelige barnehageplasser er da helt sentralt. Det er et nasjonalt mål om økt barnehagedeltakelse for minoritetsspråklige barn og tidlig start på integreringsløpet for foreldrene. Om en barnehageplass ikke er tilgjengelig er det oftest mor som blir hjemme og ikke kommer seg i aktivitet, noe som vil kunne være uheldig for familien,

integreringsarbeidet og på sikt - kommuneøkonomien. Integrering, bosetting og kapasitet på barnehageplasser må henge sammen.

En kombinasjon av sentralisert bosetting og nedlegging av private barnehageplasser har blitt krevende å håndtere. Får man i tillegg et vedtak om løpende opptak, en garanti om barnehageplass når barnet fyller 1 år, vil det med dagens kapasitet i sentrum bli praktisk umulig å kunne oppfylle lokalpolitiske mål om barnehageplasser for alle nært der folk bor.

Kommunen, som er pliktig til å skaffe alle med rett til barnehageplass en barnehageplass, har ikke full styring med tilbud og etterspørsel slik sektoren er. Det er ingen garanti mot at flere private barnehageplasser kan bli avvirket i fremtiden.

Det finnes ledig leke- og oppholdsarealer i enkelte private barnehager, men en utvidelse av dagens drift i aktuelle barnehager er opp til den enkelte private barnehage å bestemme selv. Det kan selvsagt være flere gode grunner til at barnehager ikke ønsker å utnytte hele sitt godkjente areal.

Om kommunen skal kunne styre kapasitetsutviklingen, kan dette skje ved å bygge ut eksisterende barnehager eller bygge helt ny(e) barnehage(r), eller begge deler. Dette spørsmålet er også svært aktuelt med tanke på en løsning for Steinkjersannan barnehage, som i dag er kommunens største barnehage.

Skal Steinkjer være attraktiv for tilflytting er det viktig med tilgjengelige barnehageplasser. Kommunedirektøren mener det haster med å finne løsninger for en bedre tilpasning av tilbud og etterspørsel etter barnehageplasser i sentrum.

Kommunedirektøren ønsker derfor å utrede hvordan kommunen kan møte fremtidens utfordringer med kapasitet i sektoren og legge frem en sak for politikken. I denne sammenheng er det naturlig å vurdere løsninger knyttet til Steinkjersannan barnehage, inkludert eventuelle sambruksløsninger. Dette for å oppnå effektiv bruk av investeringsmidler ved å kunne løse andre udekkede behov.

Samlokalisering av skole- og barnehage tilbud.

Kommunestyret har tidligere vedtatt å etablere et oppvekstsenter i Follafoss.

Det er avsatt kroner 13,3 millioner til gjennomføring av prosjektet. Markedet svarte på prosjektet og det manglet kroner 16 millioner på å få gjennomført samlokaliseringen innenfor en driftsmessig nøktern ramme. Politikken ønsket ikke å bevilge mer penger i 2022, men opprettholdt vedtaket om samlokalisering.

Høsten 2023 er man igjen i gang med å se på om et betydelig nedskalert prosjekt kan la seg gjennomføre innenfor vedtatt budsjett ramme. Endelig avklaring på om prosjektet kan realiseres innenfor rammen vil være første kvartal 2024.

Som alternativ til en samlokalisering i Follafoss har kommunedirektøren sett på muligheten for å samlokalisere barnehage tilbudet i Malm og Follafoss.

Vest i kommunen er kommunen eneste barnehageeier etter at Follafoss barnehage ble virksomhetsoverdratt i 2021. Her er kapasitetssituasjonen en helt annen enn i og rundt Steinkjer by. Fra og med høsten 2024 vil det være ledig om lag 50 barnehageplasser i Malm og Follafoss. Her har kommunen mulighet til å styre og tilpasse tilbud og etterspørsel. Kommunedirektøren har med bakgrunn i økonomi og kapasitet vurdert om barnehage tilbudet i gamle Verran kan samlokaliseres. Årlig

innsparingseffekt er beregnet til å være om lag kr 2 millioner. Etter en helhetsvurdering anbefales ikke dette tiltaket.

Sykefravær, bemanningsnorm og utfordring med mangelfull tilgang på vikarer/kompetanse

Høyt sykefravær kombinert med mangel på kompetente vikarer vurderes å være en av de største truslene mot utvikling av kvaliteten i barnehagetilbudet. Høyt nærvær vil være en viktig rammefaktor for å kunne levere god kvalitet i tilbudet og for å sikre en reell oppfyllelse av bemanningsnormer. 5 av 7 kommunale barnehager har over noe tid levert et jobbnærvær på et høyere nivå enn historisk.

Det er behov for å stabilisere nærværet på et enda høyere nivå før en kan si at nivået er en positiv faktor for kvaliteten i tilbudet til barna og det jobbes videre med tiltak for å lykkes. Ett av disse tiltakene handler om aktivt møte den økende mangelen på arbeidskraft.

Historisk er fraværet i sektoren lik 18-20 årsverk hvert år. For å kunne levere forsvarlige og gode tjenester må mesteparten av disse erstattes med vikarer. Vikarer har en løs og usikker tilknytning til arbeidsmarkedet. Alle er opptatt av trygghet for egen framtid og velger arbeid ut fra dette, noe som høyst er forståelig. Konsekvensen er at sektorer med høgt fravær opplever stor utskifting i vikarstaben. Dette bidrar til stor ustabilitet og har negative effekter for drift, arbeidsmiljø og kvalitet i tilbudet.

Kommunedirektøren ønsker derfor å komme med en sak til politikken med forslag på tiltak, som aktivt møter utfordringene sektoren har i denne sammenheng.

Oppsummering verbaltiltak

Kommunedirektøren ønsker å utrede hvordan kommunen kan møte fremtidens utfordringer med kapasitet i sektoren, og legge frem en sak for politikken. I denne sammenheng er det naturlig å vurdere løsninger knyttet til Steinkjersannan barnehage, inkludert eventuelle sambruksløsninger. Dette for å oppnå effektiv bruk av investeringsmidler ved å kunne løse andre udekkede behov.

1. Kommunedirektøren ønsker å komme med en sak til politikken med forslag på tiltak, som aktivt møter vikarutfordringene i sektoren.

Sektor skole

Sektor skole jobber etter opplæringsloven. Fra og med 1.8.2024 vil vi få ny opplæringslov. Det er derfor på sin plass å vise til det gjeldende formål med opplæringa

Opplæringslovens § 1-1. Formålet med opplæringa

Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring.

Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.

Opplæringa skal bidra til å utvide kjennskapen til og forståinga av den nasjonale kulturarven og vår felles internasjonale kulturtradisjon.

Opplæringa skal gi innsikt i kulturelt mangfald og vise respekt for den einkilde si overtyding. Ho skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

Elevane og lærlingane skal utvikle kunnskap, dugleik og holdningar for å kunne meistre liva sine og for å kunne delta i arbeid og fellesskap i samfunnet. Dei skal få utfalde skaparglede, engasjement og utforskartrøng.

Elevane og lærlingane skal lære å tenkje kritisk og handle etisk og miljøbevisst. Dei skal ha medansvar og rett til medverknad.

Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst. Alle former for diskriminering skal motarbeidas

Utfordringsbilde

Danning og lærelyst utfordres

Steinkjer kommune sine elever har over tid svake læringsresultater. Sektoren snur dette gjennom mer systematisk arbeid og færre fokusområder. Vi ser allerede forbedringer på resultatsiden, men det er likevel en vei å gå. Samfunnsutviklingen gir nye utfordringer og det er ingen hemmelighet at man opplever en annen adferd og danning hos elevene nå enn tidligere. Selv om de aller fleste elevene er godt dannet, opplever man nå i større grad krevende oppførsel og dermed flere elever med behov for skreddersøm enn tidligere. I tillegg øker antall elever med særskilte behov innenfor helsespekteret. Ansatte opplever en mer krevende arbeidshverdag og ansatte oppgir å bruke mer tid på arbeide med danning enn undervisning i fag. Lærelysten er lavere enn nasjonen ellers, og motivasjonen for skole og skolearbeid er synkende. Elevundersøkelsen bekrefter dette. Svakere lærelyst og dannelse viser at det er nødvendig å tenke nytt i Steinkjerskolen. Lærelysten må forbedres og dannelsen forsterkes opp mot samfunnets forventninger.

Kunnskap, holdninger og mestring

I 2024 gjennomfører alle skolene «Ståstedsanalysen» (www.udir.no). Da blir data analysert, ståsted avklart og tiltak utviklet. «Ståstedsanalysen» vil gi nødvendig grunnlag for å stake ny kurs innenfor kompetanse- og organisasjonsutvikling i skolen. Dette arbeidet vil gi elevene økt mestring og være med på å styrke lærelyst og danning. Allerede vet man en del om områder vi må bli bedre på, noe vi har skissert i økonomidokumentet sommeren 2023. Bakgrunnen for at man må vente til 2024 for å gjennomføre en slik undersøkelse er at streik og corona har gitt et manglende datagrunnlag vi kan analysere. Dette opparbeider vi i 2023 og er klar for analyse i 2024

Skaperglede, engasjement og utforskertrang

Praktisk undervisning er et område Steinkjer kommune kan utvikle en bredere praksis på. Praktisk undervisning øker behovet for tilrettelegging, krever en høyere tetthet og annen kompetanse av ansatte. Samtidig gir det skaperglede, engasjement og muligheter for utforskning for elevene. Ansatte må utfordres i å benytte mer praktisk og ny metodikk i undervisningen, for eksempel stasjonsundervisning, men de må også støttes i gjennomføringen. En omstilling mot en mer rettet

praktisk grunnskole vil kunne gi økt inkludering, motivasjon og læring. Man legger da opp til en undervisning som minsker forskjellene og er mer tilpasset elevmassen i Steinkjer kommune. Dette vet vi da 68% av elevene på Innherred seg til yrkesfaglig utdanning på videregående skole og at nyere forskning viser at det er behov for mer praktisk undervisning og opplæring i ungdomsskolen slik at skolen minsker forskjellene. I tillegg viser Oppvekstprofilen at Steinkjerelevne har større behov for en undervisning/opplæring som minsker forskjellene. Gjennom samarbeidet med Ungt Entreprenørskap Trøndelag (UET) har skolene tilgang til metodikk og program for å legge til rette for skaperglede, utforskertrang og engasjement. Data fra Ungt Entreprenørskap Trøndelag viser at skolene har blitt flinkere til å benytte avtalen, men at det fortsatt ligger et potensiale i bruken. Steinkjer kommune har oppgradert arealer til praktisk undervisning på Steinkjer ungdomsskole. Det bemerkes at **Egge ungdomsskole** trenger et stort løft på arealsiden med en bedre utnyttelse av den gamle svømmehallen tilrettelagt for praktisk undervisning.

		Antall søkere	Andel søkere
Innherred	Studieforberedende	309	32 %
	Yrkesfaglig	657	68 %
	Sum	966	100 %

Fordeling av søkere til videregående utdanning. Kilde Trøndelag fylkeskommune

Flere elever oppgir at de **mobbes og mistrives** i Steinkjer kommune. Målinger gjennom UDIR sin elevundersøkelse viser dette. Det gjøres en innsats for å bedre dette gjennom målrettet og langsiktig arbeid. Samtidig har slikt arbeid tatt en større del av kapasiteten til ansatte i skolene, og man er avhengig godt samarbeid og medansvar av foreldre/foresatte, lag og foreninger for å bedre problematikken. Det proaktive arbeidet er viktig, slik at man forhindrer at elever opplever en utrygg skoledag. Gjennom prioriterte ressurser har skoleeier en bedre støttefunksjon for skolene nå enn tidligere.

Lesing skal Steinkjerelevne være gode i og det skal være et høyt fokus på kvaliteten i opplæringen og progresjonen i lesing og leseferdigheter. Skolene samarbeider godt gjennom lesenettverket for lærere og rektorer, hvor man sammen deler erfaringer og praksis slik at alle skolene utvikler seg på området. Sektoren er spesielt opptatt av utviklingen på mellomtrinnet, hvor Steinkjer over tid har hatt svake resultater. Skolene har godt samarbeid med Steinkjer kommunale bibliotek om litteratur og tilgang på litteratur.

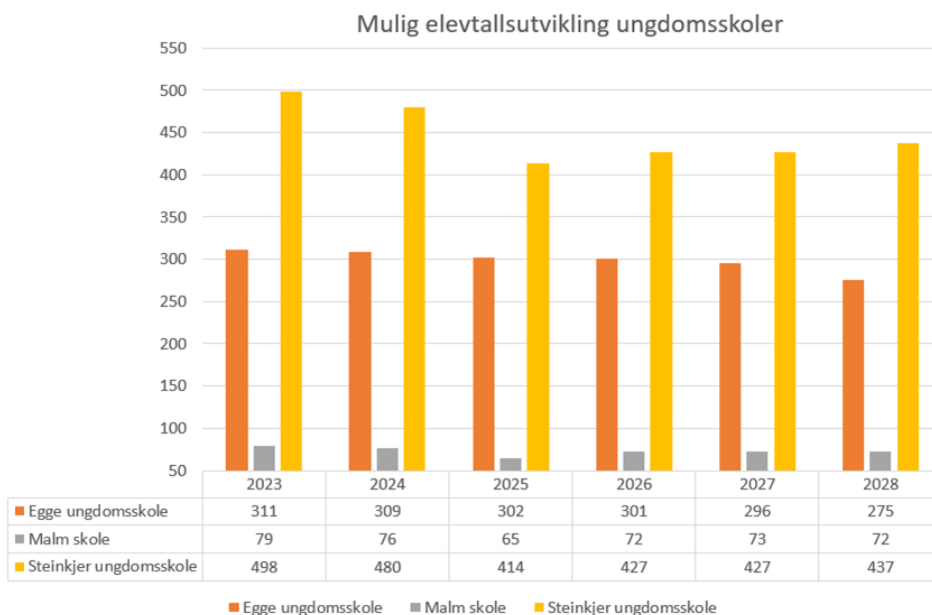
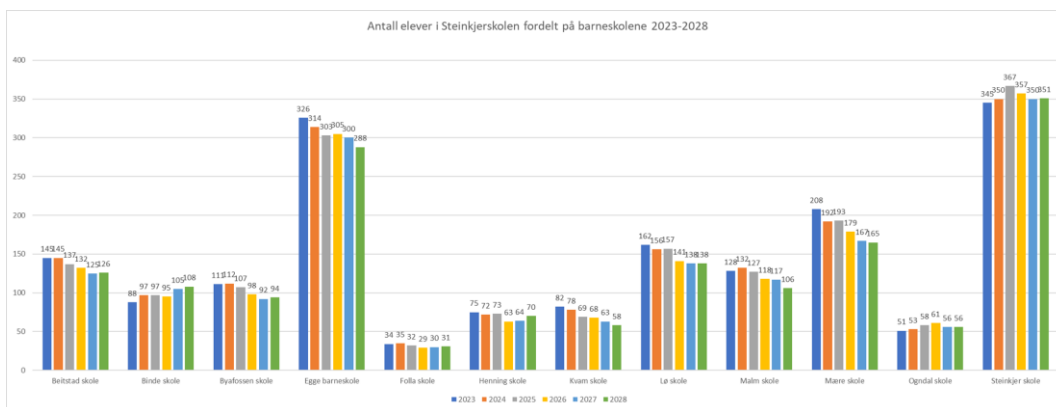
18% er økningen i elever med vedtak om **spesialundervisning** fra 2022 til 2023 i Steinkjer. Økningen er stor på ungdomsskolene og på småtrinnet. Flere elever kommer over fra barnehage til skole med behov for spesialundervisning. 10,2 % av elevene i de offentlige grunnskolene har i inneværende skoleår vedtak om spesialundervisning. Det er en økning fra 8,6% i fjor. Økningen kan være et tegn på at opplæringen ikke har vært tilrettelagt godt nok, men samtidig har man flere elever med store omfattende hjelpebehov med en til en oppdekning. Mye av spesialundervisningen i Steinkjer er relatert til helseutfordringer.

Skolene opplever at det er flere elever med **behov for helsehjelp** i form av medisiner, behandling og oppfølging. Fysiske og psykiske helseutfordringer gir ulike behov for skreddersøm i hverdagen. Antallet elever med særskilte behov er i sterk vekst. Sektoren har ikke nok ansatte til alle skoler med kompetanse for å møte behovet. Ressurser til å følge opp elevene med behov for helsehjelp tas nå i større grad fra det ordinære skoletilbudet og man må leie inn eller ansette personell med nødvendig kompetanse. Samtidig som man ser en økning i antall elever med særskilte behov har man redusert antall timer til elever med særskilte behov gjennom ressursfordelingen til skolene. Dette gjøres for å balansere budsjettet, noe som medfører en svekkelse av det ordinære tilbudet. Flere av de største skolene melder at det er krevende å få årets budsjett til å gå opp. Dette går utover tilretteleggingen til

Økonomiplan for 2024-2027

flertallet av elevene. Sektoren vil i løpet av kommende år synliggjøre ressursbruken bedre, slik at man har bedre oversikt over omfanget. Sektoren er bekymret for utviklingen i omfang og alvorlighet, men Steinkjereleven har større behov enn gjennomsnittet (oppvekstprofil) og det må dermed frigjøres ressurser slik at man kan gi et bedre ordinært tilbud og i tillegg styrke særskilte behov. En god Steinkjerskole vil man forsterke om man omstiller ressursbruken og bruker mer ressurser på å gi Steinkjereleven det den trenger - og ikke slik som nå der man ligger på et tilnærmet minimum sett opp mot norm.

Flere mindre skoler gir flere små profesjonsfelleskap og enkelte skoler har så få ansatte at arbeidsmiljøet utfordres. Flere ansatte ønsker seg over til større enheter for å få flere kolleger og dermed tilhøre et større profesjonsfelleskap. Dette skaper mindre stabilitet på de minste skolene. I tillegg er det tidvis svært krevende å få tak i vikarer og det har vært nært at sektoren har måttet stenge skoler grunnet manglende bemanning. Tilbakevendende fokus på endring i skolestruktur utfordrer arbeidsmiljøet og kan medvirke til å øke utfordringene med rekruttering. Antall søkere på ledige lærerstillinger i kommunen er dramatisk redusert de senere år. Sektoren erfarer at redusert tilgang på personer med rett kompetanse allerede påvirker driften av skolene og elevene negativt. Dette er en utfordring vi vil merke mer av fremover og Steinkjer kommune bør tilpasse driften for å møte fremtiden. Flere av skolene har hatt og får en stor nedgang i antall elever. Steinkjer kommune har et lavt antall elever på skolene sett opp mot andre kommuner.

Økonomiplan for 2024-2027

Elevtallsframskriving basert på faktisk elevtall 2023 og framskrevet elevtall skolestart 2024-2028 hentet fra folkeregisteret. Tallene har ikke hensyntatt for nye elever i privatskole.

Antall elever

Elevtallet i skolene reduseres med over **10 %** fram mot 2027-2028 og dette vi medføre reduksjon i årsverk parallelt med elevtallsnedgangen. En forespeilet elevtallsnedgang vil gi store reduksjoner i bemanning på enkelte av skolene. Man kan beregne at 10 elever gir en reduksjon på ca. et årsverk undervisningsstilling. Handlingsrommet økonomisk for omstilling er krevende, da det er lite rom for å frigi ressurser til å teste ut nye arbeidsmetoder og samtidig levere et forsvarlig normalt tilbud.

Elevtallsprognosen i skolebruksplan 1 viste et høyere anslag på elevtall enn det vi har nå. Denne viser at vi ligger ca 50 elever under prognoserte tall. Dette inkludert 50 fordrevne fra Ukraina.

Steinkjer kommune har laget en framskriving av elevtall basert på faktiske elevtall 01.10.23 i våre skoler og antall barn, fordelt på fødselsår - bosatt i skolekretsene. Man kan forvente en reduksjon på ca. 300-350 elever på skolene i Steinkjer. Om man tar høyde for at potensielt 130 elever vil gå på privatskoler vil dette gi en mulig reduksjon på de offentlige skolene på 350-400 elever. Dette gir sektor skole reduserte inntekter og sektoren må dermed justere driften.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Andel elever skolestart 2028 i forhold til skolestart 2023	Differanse barneskole 2023-2028
Beitstad skole	145	145	137	132	125	126	86,90 %	-19
Binde skole	88	97	97	95	105	108	122,73 %	20
Byafossen skole	111	112	107	98	92	94	84,68 %	-17
Egge barneskole	326	314	303	305	300	288	88,34 %	-38
Folla skole	34	35	32	29	30	31	91,18 %	-3
Henning skole	75	72	73	63	64	70	93,33 %	-5
Kvam skole	82	78	69	68	63	58	70,73 %	-24
Lø skole	162	156	157	141	138	138	85,19 %	-24
Malm skole	128	132	127	118	117	106	82,81 %	-22
Mære skole	208	192	193	179	167	165	79,33 %	-43
Ogndal skole	51	53	58	61	56	56	109,80 %	5
Steinkjer skole	345	350	367	357	350	351	101,74 %	6
Sum	1755	1736	1720	1646	1607	1591	90,66 %	-164

Tallene er uten privatskole

Inkludert privatskole	Elevtallsnedgang i forhold til 2023		
	Barnetrinn	Ungdomstrinn	Sum alle skoler
2024	25	24	49
2025	48	121	169
2026	136	115	251
2027	181	119	300
2028	212	130	342

Tallene inkluderer privatskole

Om elevtallet i privatskoler holdes stabilt på 130 elever, vil antall elever i offentlig skole bli ca 400 elever lavere i 2028 enn i 2023.

Gjennomsnitt barnetall

Gjennomsnitt barnetall i Steinkjer fordelt på årstrinn i skolen og barnehagealder	
8.-10.	308,7
5.-7.	277,7
1.-4.	250,0
Kull født 2022-2018	225,2

Utviklingen bekrefter den fremskrevne nedgangen i antall elever i Steinkjerskolen.

Prosjektet en god Steinkjerskole gir ringvirkninger på alle skolene

Innspill kommet frem gjennom kvalitetsarbeid i skolene om behov for å samle kompetanse og elever med store omfattende hjelpebehov på egne enheter møtes gjennom prosjektet «En god Steinkjerskole». Det er politisk vedtatt to piloter for å utvikle forsterkede enheter for elever med behov innenfor autismspekterdiagnoser og for elever med behov for spesielt tilrettelagt opplæring. Slike kompetansesenter og forsterkede enheter vil kunne møte behovene enkeltelever har, både som base, men også gi bistand i form av kompetanse til alle skolene og etaten.

I tillegg har man gjennom prosjektet « En god Steinkjerskole» iverksatt en egen oppfølgingsordning for skoler med konkrete behov for bistand knyttet til resultater. Prosjektet er knyttet opp mot kommunens kvalitetssystem og noen skoler er allerede under oppfølging. Gjennom dette arbeidet vil skoler med svake resultater på årets nasjonale prøver i **lesing på 5.trinn få direkte støtte** i oppfølgingen av etterarbeidet. Dette vil også gi effekter for andre skoler.

Sektoren opplever at det er større behov for undervisning av elever fra Steinkjer i andre kommuner (**omsorgsovertakelser**), slik at vi forventer å kjøpe flere skoleplasser i andre kommuner. Flere av elevene har store behov for særskilte pedagogiske og helsemessige tilpasninger i skoledagen. Disse kostnadene går av sektorens budsjett og reduserer ressursene på kommunens egne skoler.

Gratis SFO for 1. og 2.trinn gir god effekt på antallet barn i SFO. Alle SFOene har økt antall barn og det oppleves svært positivt for inkludering og dannelse. Flere SFOer har koblet seg opp mot både frivillig lag og foreninger og Steinkjer kommunale kulturskole for samarbeid om tilbud. Det utarbeides nå et utkast til nye vedtekter på SFO og dette vil komme til politisk behandling i løpet av vinteren.

For øvrig har sektor skole et meget godt samarbeid med kommunens private skole, Steinkjer Montessoriskole. Denne skolen er et positivt supplement til de offentlige skolene med sin sentrale beliggenhet på Nordsileiret.

Steinkjer kommune må bygge system ut fra elevenes behov og det vil være mer behov for skreddersøm og tilrettelegging for å sikre god inkludering. Dette fordrer kapasitet og opprettholdelse av sosiale relasjoner over tid, noe man får ved å ha flere elever på hver skole.

Steinkjer voksenopplæring har en økning i antall elever grunnet mottak av flyktninger og deres rettigheter knyttet til norskopplæring. Arealkapasiteten må økes og man har blant annet opprettet tilbud på Malm og ser nå etter supplerende areal til Steinkjerhallen. Antall ansatte øker også i takt med behovet, slik at overtallighet fra grunnskolen har blitt løst gjennom overflytting til voksenopplæringen. Bidraget Steinkjer voksenopplæring gir til inkludering i samfunnet er stort, ved å kvalifisere voksne til videre skolegang eller arbeid. Samtidig har også her flere et større og lengre behov for opplæring en va rettighetene tilsier.

Klimaregnskap

Steinkjerskolene har en teoretisk kapasitet til ca. 3800 elever, jf. skolebruksplan 1. Dette gir per tiden en overkapasitet på 1200 elevplasser. Det er store forskjeller i hvor god plass den enkelte elev har på skolene. Minst kapasitet har Steinkjer ungdomsskole, og mest kapasitet har Folla skole. Folla skole har et oppgitt areal, fra Steinkjerbygg, på ca 1500kvm, noe som gir 45kvm per elev.

Potensialet for å redusere energiforbruket i sektoren er høyt, men dette vil kreve at man reduserer antall skoler. Skolenedleggelse vil medføre skysstbehov, men man vurderer at antallet elever med behov for skysst også vil reduseres i takt med elevtallsnedgangen. Slik at en økning i behov for skoleskysst i form av færre skoler vil justeres ned av færre elever. I tillegg er det muligheter for å redusere antall elever med skysst i ved at elever i gangavstand gis muligheten til å gå på skolen.

Positive trekk

Samtidig med at man belyser utfordringsbildet er det viktig å fremheve at det gjøres veldig mye godt arbeid i sektoren. De aller fleste elevene har gode og trygge skoledager. Vi har en økende andel som gjennomfører videregående utdanning på normert tid. Det er elevpcer eller læringsbrett til alle elevene. I tillegg har vi flere nybygde skoler og få avvik på bygg.

Vi har også arrangert gode kompetansehevende tiltak gjennom Se eleven innenfra, Robust ungdom, kompetanse for kvalitet, fagdag i lesing og flere i gode tiltak i tillegg til dette. Steinkjer kommune har godt kvalifiserte ansatte.

I tillegg har sektoren rigget flere nye mottakstilbud for flyktninger, og vi har kapasitet til å ta imot flere. Det er i tillegg etablert et desentralisert voksenopplæringstilbud på Malm gjennom Steinkjer voksenopplæring.

Skolene i Steinkjer samarbeider godt med næringsliv og vi trekker fram innovasjonsavtalen med Malimo hvor ansatte i Steinkjer kommune er med på å utvikle Malimo sine digitale løsninger. Dette har allerede gitt positiv effekt gjennom flere arbeidsplasser i Steinkjer.

Strategi, herunder mulighetsrom, prosjekter og satsinger - og tiltak for å møte utfordringene

Sektoren skisserer to retninger i å møte elevtallsnedgangen og endrede økonomiske forutsetninger. Begge retningene beskrives nedenfor:

- Redusere antall skoler
- Reduksjon i antall ansatte fordelt etter elevtallsreduksjon

Forsterke Steinkjerskolen gjennom sterkere fagmiljø, sterkere lag rundt eleven og mer stabilitet gjennom å ha solide enheter med god bemanning med muligheten til fleksibilitet. **Sektoren ber om snarlige grep for å redusere antall skoler** og å lage robuste felleskap. Her ligger det et stort potensiale både innenfor økonomisk- og pedagogisk handlingsrom, like muligheter og en mer stabil kvalitet. Sektoren mener at satsningen på mange og dermed flere små skoler medfører en fortykning av ressurser. Laget rundt leder, lærer og elev kan med større enheter bli bedre. Dette vil igjen styrke elevenes læringsmiljø og det ordinære tilbudet til alle elevene. Vi vet i tillegg at Steinkjer kommune, i fremtiden, ikke vil klare å rekruttere nok og god nok kompetanse på alle skolene. Utfordringene vi ser knyttet til små enheter vil forsterkes med ytterligere elevtallsnedgang og man bør derfor redusere antall skoler for å styrke læringsfellesskapene og profesjonsfellesskapene i skolen. Dette vil gjøre det lettere å rekruttere, styrke laget rundt lærer og elev og gi alle elevene i Steinkjer i sum en styrket skolegang med økt variasjon, muligheter og utvikling. Det vil her være sentralt å lytte til elever og ansatte sine behov. En nasjonal utfordring med få lærere må i Steinkjer møtes av å holde behovet lavt og utnytte kapasiteten på en bedre måte. Sektoren er tydelig på at en riktig vei for kvaliteten i Steinkjerskolen er å få større og mer robuste skoler. Endring av skolestruktur er modningsprosesser og en naturlig tilpasning i forhold til elevtall og samfunnsutvikling. Sektoren mener at vi er ved et veiskille og at kommunen har et ansvar for å sette elevene i fokus.

Reduksjon i antall årsverk på skolene i tråd med elevtallsnedgang

Ressursfordelingen til skolene i Steinkjer kommune baserer seg i stor grad på elevtall. Ved å redusere tildelte ressurser til skolene basert på nedgang i elevtall gir et økonomisk handlingsrom, dog lavere enn ved justering av struktur. Rundt regnet tildeles det i gjennomsnitt 9,9% undervisningspersonell til hver elev. Dette inkluderer rektor, inspektører og lærere.

Elevtallsreduksjonen vil fordele seg på de fleste skolene og reduksjon i antall årsverk følger i stor grad denne. Denne reduksjonen vil gi færre lærere, assistenter og andre ansatte i de fleste skolene, i tillegg til at elevtallsnedgangen vil påvirke lederressursen. Skolene er tydelige på at dette forslaget ikke er ønsket, da det vil medføre en utvanning av ressurser. Det vil medføre mer fådeling i skolene og gi små og sårbare profesjonsfelleskap. Elevtallstabellene over viser at enkelte skoler vil ha en nedgang på over 20 elever, og dette tilsvarer over 2 årsverk pedagogisk personale i skolene, om man gjennomfører et jevnt nedtrekk. Dette vil gi utfordringer med små profesjonsfelleskap og få ansatte på skolene.

Beregningene viser nå at Mære skole vil reduseres med ca 4 årsverk og Kvam over 2 årsverk i fra 2023 til 2028.

Sektor skole mener man må endre skolestruktur

Skolene i Steinkjer jobber for å gi best mulig tilbud til elevene. Beregninger viser at man kan redusere antall skoler og i stor grad beholde dagens driftsnivå på de gjenværende skolene. De 5 minste skolene i Steinkjer kommune har et elevtall i 2023 tilsvarende 330. I 2027 viser beregninger at Steinkjer kommune vil ha en nedgang i elevtall på ca 300 elever. Ved å slå sammen skoler kan man møte elevtallsnedgangen på en god og effektiv måte. Endringene vil i stor grad gi rom for å beholde dagens bemanning per elev og gi mer stabile profesjonsfelleskap. Endring av skolestruktur vil sett opp mot en elevtallsbasert reduksjon i antall årsverk, kunne gi en stabilitet for den enkelte elev og i tillegg et økt handlingsrom og fleksibilitet for skolene. Flere elever på skolene gjør klassene, muligheten for vennskap og økt læringstrykk større. Behov for skoleskyss vil øke med endringer i struktur. Sektoren opplever et slikt tiltak framtidrettet og forutsigbart for kommunens innbyggere. Tiltaket kan også gi økt grunnbemanning i undervisningen og dermed rom for å bedre leseopplæring og **redusere spesialundervisningen**. Det vil i tillegg gi nye muligheter for Steinkjereleven gjennom et tilbud tilpasset sine behov og rom for å møte det økende behovet for helsehjelp i skolen. Skolene og klassene vil selv med endring i skolestruktur ikke nødvendigvis bli store i nasjonal skala. Steinkjer kommune må bygge system ut fra elevenes behov og det vil være mer behov for skreddersøm og tilrettelegging for å sikre god inkludering. Dette fordrer kapasitet og opprettholdelse av sosiale relasjoner over tid. Endring av skolestruktur vil også kunne gi redusere klimaavtrykket gjennom oppvarming av overflødig areal i skolene. En endring av skolestruktur vil kreve et godt forarbeid og ytterligere politisk behandling/vedtak.

Økt satsning på **praktisk undervisning** er både på mellom- og ungdomstrinn er særs nødvendig, men dette krever fasiliteter og kapasitet på skolene. Steinkjer ungdomsskole har fått midler til å gjøre ferdig sin garasje til arbeidslivsfag og praktisk opplæring. Sektoren ser også behovet for å benytte det gamle bassenget på Egge ungdomsskole til et praktisk opplæringsareal, men dette er et større og mer kostbart prosjekt, men et prosjekt kommunen bør prioritere og har behov for. Tettere samarbeid med næringsliv, lag og foreninger, som Malimo, Bolystgruppene og Ungt Entreprenørskap Trøndelag er riktige veier å gå for å øke lærelysten.

Fortsatt trykk på **“Se eleven innenfra”, Robust ungdom og lesenettnettverk** vil være gode bidragsytere til en trygg og god oppvekst i Steinkjer – for alle.

Støttetjenestene sin rolle i skolene er svært viktig. Skolesekretærene utfører arbeidsoppgaver knyttet til administrasjon i skolen og er en sentral brikke i skoledriften og laget rundt lærer og elev. Det er de senere år foretatt flere omorganiseringer av skolesekretærer og en ny omorganisering foretas fra 1.1.2024. Man har redusert antall årsverk totalt og på alle enheter. Ansatte jobber i små stillinger på flere enheter, men de er sentrale for flyt i driften. Reduksjon av skolesekretærer vil medføre at oppgavene må løses av ansatte man har behov for på andre områder, for eksempel undervisning. Miljøterapeutene gjør daglig et sentralt arbeid for å bedre skoledagen for mange elever i Steinkjerskolen. Dette er en uvurderlig ressurs med annen fagkompetanse enn lærere.

En god Steinkjerskole er et politisk initiert prosjekt og tar tak i fremtidsbildene i "En trygg og god oppvekst i Steinkjer - for alle". Her vil flere delprosjekter rette seg mot å løse utfordringene.

1. Sektoren jobber med forsterket enhet innenfor autisme og adferd. Disse vil piloteres høsten/våren skoleåret 23-24
2. Økt trykk på kvalitetsutvikling gjennom tettere oppfølging av skoler med behov

-Ressurs i PPT for å bedre systematisk læringsmiljøarbeid og støtte i komplekse læringsmiljø saker har gitt en god oppfølging av skolen

-Tilsetting av rådgiver skole har gitt økt kapasitet til oppfølging av skolene og man følger elever med skolegang i andre kommuner

Framtiden ser lys ut for Steinkjerskolen, men det er viktig med de rette grepene for å møte fremtiden og gi elevene den beste opplæring vi kan - slik at alle får realisert sitt potensiale for læring og utvikling.

Sektor forebygging

Tidlig tverrfaglig og tverrsektoriell innsats i forebygging er et mål for alle tjenestene i sektoren. Dette forutsetter at alle instanser som møter barn, ungdom og foreldre tidlig, intervensjoner og melder behov til andre ved behov.

Oppvekst og inkludering har hatt et stort arbeid rundt Steinkjer kommune sin helhetlige oppvekststrategi, En trygg og god oppvekst i Steinkjer - for alle. Den beskriver i hovedsak kommunens arbeid for å oppfylle krav og forventninger i BTI (Bedre tverrfaglig innsats og samhandling) og Oppvekstreformen.

BTI(S) – Bedre tverrfaglig innsats(samhandling)

Målsetting: Kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats uten at det blir brudd i oppfølgingen. Målgruppen er gravide, barn, unge og foreldre det er knyttet undring eller bekymring til.

Ett av målene er å iverksette relevante innsatser tidligst mulig overfor målgruppen, for å unngå uheldig skjevutvikling. Tidlig innsats, samordning og medvirkning.

BTI består av:

- Samhandlingsmodell på fire nivåer
- Handlingsveileder
- Verktøy, som f.eks.: samtykke, veileder til samtale med barn og foreldre o.a.
- Koordinering av forløpet, der én aktør, *stafettholderen*, er ansvarlig for at den tverrfaglige samhandlingen dokumenteres i *stafettloggen*, som knytter brukeren, innsatsene, tjenestene og nivåene sammen
- Ansattes kompetanse, både om BTI og det faglige innholdet i arbeidet med tidlig innsats, samordning og medvirkning.

Sektoren favner tjenester fra tidlig forebygging til voksen ungdom og deres familier.

- Svangerskapsomsorgen (2 årsv jordmor) og helsestasjonen 0-5 år (4,75 årsv (5ansatte) helsesykepleiere, 0,75 årsvverk lege (2 ansatte) jobber tidlig inn med alle barn og foreldre, og har fokus på å støtte og styrke barn og foreldre i normalutviklingen og avdekking av utviklingsavvik tidlig. Generelt er det mange både vordende og blitte foreldre, som trenger ekstra oppfølging. I 2022 hadde helsestasjonen 4467 konsultasjoner etter fast program, pluss 1208 ekstra-konsultasjoner. Denne ekstra oppfølgingen er i hovedsak relatert til barnets utvikling, foreldrenes egen psykiske helse, bekymringer rundt familiens økonomiske situasjon og samspill foreldre imellom. Tjenesten har hatt styrkingsprosjekter relatert til foreldrestøttende tiltak i helsestasjonen i 3 år. Fokus har vært både på vordene og blitt foreldre. I dette har det vært 1 årsvverk praktiskfamiliestøtte, som har avhjulpet med praktiske oppgaver på lavterskelnivå. Dette har avhjulpet mange familier og bidratt til mer overskudd og balanse i forhold til barna.
- Skolehelsetjenesten i barne-, ungdoms og videregående skole (Barneskole; 6,55 årsvverk helsesykepleier fordelt på 13 skoler (inkl. de todelte skolene), ungdomsskole; 1, 55 årsvverk helsesykepleier, videregående skole; 1,05 årsvverk helsesykepleier, Lege tilknyttet via Hfu, helsestasjon for ungdom (Hfu); 0,3 helsesykepleier og 0,1 lege) har fokus på helsefremming og forebyggende arbeid direkte inn mot barnet/ ungdommen og i samarbeid med foreldre og skolens personell. Jobber mye med barn og ungdom med sammensatte behov.
- Forebyggende familieteam (0-5 år) (2,9 årsvverk, fordelt på 5 ulike fagligheter), er en tverrfaglig tjeneste som kommer inn med oppfølging og tiltak i samarbeid med foreldrene. Lavterskeltilbud hvor foreldre kan henvende seg direkte eller via andre tjenester som helsestasjon og barnehage. Flere foreldre er gjengangere i forhold til veiledning relatert til barnas atferd i løpet av oppveksten. Forebyggende familieteam er godt innarbeid, og har gode resultat for aldersgruppen 0 – 5 år. Det har vært prøvd ut et liknende team ved 4 skoler (forebyggende familieteam 6-12 år), 3 ansatte totalt 1,2 årsvverk. Dette teamet går inn og jobber tett på heimen og i overgangen til skolen, som et lavterskeltilbud. Begge de forebyggende teamene bidrar til færre henvisninger til både PPT og barnevern. Teamene har avsatte ressurser til tverrfaglig tilnærming, og er sammensatt med helsesykepleier, fysioterapeut, spesialpedagog /ped.psyk.rådgiver og barnevernspedagog. Man ser et behov for å styrke dette tilbudet om det skal bli et reelt tilbud for alle barn og foreldre i barneskolene og evt. også ungdomsskolene.
- Fysio – og ergoterapitjenesten for barn og unge (4,05 årsv. fysioterapeut og 0,7 ergoterapeut (6 ansatte)) kartlegger og tilrettelegger barn og unges omgivelser, driver habilitering, rehabilitering, opptrening, behandling og helsefremmende og forebyggende arbeid. Tjenesten har som mål å bevare eller bedre barn og unges funksjonsevne, aktivitetsmestring, og slik gi barnet/ ungdommen mulighet for deltagelse og bevegelsesglede. Alle henvisninger går direkte til tjenesten og blir kategorisert etter prioriteringsnøkkel. Tjenesten er svært aktuell og aktiv i det tverrfaglige arbeidet med barn med sammensatte vansker og utfordringer.
- Migrasjonshelseteam har hatt en stor økning av oppgaver og ansatte. Det har fram til nå vært greit å få rekruttert kompetente ansatte, noen utfordringer i det siste. Tett samarbeid med enhet integrering, asylmottak og voksenopplæringen.
- PPT er vertskommune for et interkommunalt samarbeid mellom Steinkjer, Inderøy og Snåsa. Totalt 12,8 årsvverk (17 ansatte), hvor 2,9 årsvverk går til Inderøy og 1,6 årsvverk til Snåsa. 0,8 årsvverk jobber kun med rådgiving ifht 9a-saker, for alle tre kommuner.
  - 0,6 årsvverk er knyttet opp mot prosjektet Tett på. Et prosjekt der PP-rådgiver har 20% tilstedeværelse i utvalgte skoler og BHG (Byafossen skole og BHG + Mære skole og BHG). Byafossen skole og BHG deler nå 20 %). 40 % prosjektmidler, 20 % driftsmidler.
  - PPT Steinkjer har aktive 413 saker, 77 nye henvisninger og 7 re henvisninger. 45 av disse var henvist for å få en sakkyndig vurdering av behovet for spesialundervisning/ spesialpedagogisk hjelp.

Økonomiplan for 2024-2027

Hovedårsak til henvisning i de sakene vi har hatt stående som oppfølgingssaker i år:	
sosio/emosjonelle vansker	100
språk	71
atferd	41
konsentrasjon	36
lese- og skrivevansker (	31
spesifikke fagvansker	30

- PPT skal i tillegg til å jobbe med enkeltbarn, bistå og støtte skoler og barnehager i utviklingsarbeid og organisasjonsutvikling. Dette gjøres gjennom arbeid på systemnivå og deltakelse i ulike REKOM og DEKOM-satsinger, samt kompetanseløftets fellessatsing på inkluderende praksis.
- Avlastning barn og unge (13,56 årsverk/27 ansatte) ivaretar foreldres/pårørende og andre med særlig tyngende omsorgsoppgaver rett til tiltak for å lette omsorgsbyrden. I dag er det 20 barn som har innvilget vedtak på avlastning i avlastningsboligen, da i ulikt omfang. I tillegg er det et barn som bor i egen leilighet i boligen fast. 16 barn/ungdom har innvilget hjemme avlastning og 7 har Inn På Tunet som avlastnings form.

Tjenesten har utforinger med å holde på ansatte. Pr 02.10 er 4 stillinger vakante. Personalgruppen har meddelt ledelsen i etaten stor bekymring for situasjonen relatert til barna/ ungdommene, foreldre og de ansatte. Det skal på kort sikt jobbes med organiseringen i boligen, kompetanse og bemanning i forhold til brukergruppen. På lang sikt; boligens egnethet som arena for brukergruppen. Det er for tiden et trykk på barneboliger fra barnevern, noe som tjenestene skal samarbeide om for å finne gode og hensiktsmessige løsninger.

- Enhet integrering (14,6 årsverk/ 16 ansatte) ivaretar de flyktninger som kommer med bolig, utstyr, veileder i det å komme til, bo og forstå Norge, skolegang og arbeid. Den store tilstrømningen av flyktninger fra Ukraina har fordret en total økning med nesten 10 årsverk i enheten.

	Bosatte flyktninger (ukrainsk/andre)	0-5år	6-12 år	13- 15 år	16 – 19år	18 – 55 år	56 år +
2022	185						
2023	250	43(28/15)	63(40/23)	24 (17/7)	14(12/2)	205(172/33)	40(40/0)

Det er gjort mye for at det skulle bli en god bosetting i kommunen, både i forhold til ledige boliger og ledige plasser i barnehage og skoler. For å lykkes med inkludering og integrering av flyktningene i Steinkjersamfunnet, må hele kommunen engasjeres. Integreringsarbeidet krever innsats fra flere tjenester og samarbeidet med migrasjonshelse, Steinkjer voksenopplæring, NAV Inn-Trøndelag, barnehager og skoler er viktige. Frivilligheten har vært en viktig medspiller og bidragsyter. Det totale arbeid fordrer et bredt samarbeid og det har vært faste møter for å holde informasjonsflyten oppe i kommunen. Dette har vært vellykket.

Økonomiplan for 2024-2027

I den økte aktiviteten har ikke de økonomiske rammene vært den største utfordringen, men å rekruttere ansatte. Dette er ikke bare relatert til flyktningestrømmen, men også i ordinær drift.

I sektor forebygging er det flere utviklingsprosjekter som er prosjektfinansiert, delvis eller helt av eksterne midler. Dette er svært positivt for en økt satsing og utvikling, men kan utfordres når det skal inn i vanlig drift.

Koordinator tjenesten har som mål å koordinere og samkjøre tjenestetilbudet til barn og unge med behov for langvarige og koordinerte tjenester. Tjenesten har i dag 2 faste årsverk og 3 årsverk (6 ansatte) i prosjekt som går ut 01.08.24. Koordinator og IP er en lovfestet rettighet siden 2001. I 2022 kom retten til barnekoordinator. *Familie med barn (0-18år) med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, hvor barnet vil ha behov for langvarige og sammensatte eller koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester.* Dette er sterkere enn rettigheten for å få koordinator. Dette medfører at kommunen må ha personer som ivaretar dette spesifikt. Utprøving av ulike modeller for koordinator gjennom en årrekke, tilsier at praksisen med spesielle koordinatore avhjelper familiene og styrker samarbeidet rundt barna og familiene. Dette tiltaket bør styrkes ut over de to faste stillingen, uten at det er funnet rom for det i budsjett/økonomiplanforslaget.

Kjernetall pr september 2023:

- 183 barn og unge i porteføljen, dette gir et snitt på 36,6 pr årsverk
- De tre dominerende problemområdene er: Autisme, AD/HD – atferd og skolefravær
- 30 – 35 barn har med innvandrerbakgrunn. Det har vært en stadig økning i koordinering rundt innvandrerbarn. Dette kan i flere av sakene være en mer krevende koordinering på grunn av språkvansker, forståelse av systemet, kulturforskjeller osv.

Det er en økning med utfordringer relatert til skolefravær og atferd. Dette er sammensatte og komplekse saker, som er tidkrevende.

Det er en suksess at koordinator kommer utenfra, da barn og familier opplever dem som en nøytral person, som har fokus på dem. Det gir mulighet til å bygge relasjon som er positivt i forhold til familien og tjenesteapparatet for øvrig.

Ungdomskontaktene er et prosjekt som har vært i fire år og som går ut i 2023. 3 årsverk, pluss ett fra Krux har vært tett på ungdommene. Noen ungdommer har hatt oppfølging av psykiatrisk sykepleier, mens andre har hatt samtaler med miljøterapeutene. De har vært tilgjengelige på ungdommenes egne arena, både på dagtid og på faste kvelder i uka. Videre har de også satt i gang aktiviteter rettet mot målgruppen i ferier.

Det foreslås at man oppretter en stilling som er fordelt som 50 % ungdomskontakt og 50 % SLT nå som prosjektet med ungdomskontakter opphører. Kommunen samarbeider med Krux, og vil se på mulighetene for å sammen erstatte noen av arbeidsoppgavene som ungdomskontaktene har gjort i prosjektperioden. Dette er også viktig for å ha tiltak å sette inn ut fra hendelser i ungdomsmiljøet og forebygging av kriminell utvikling.

- Politikontakt og kriminalforebyggende kontakt med politiet.

Steinkjer kommune har forpliktet seg til et samarbeid med politiet gjennom samarbeidsavtalen med politiråd. Politirådet er politiets og kommunens formaliserte samarbeidsforum for det lokale kriminalitetsforebyggende arbeidet, samordning av beredskapsplaner og for arbeid med samfunnssikkerhet, på strategisk nivå.

En del av dette er arbeidet gjøres via SLT, som har en trenivås organisering

Det styrende nivået: Styringsgruppen / politiråd (inkluderer all kriminell aktivitet i kommunen)

Består av: Lokale toppledere fra kommunen, politiet og eventuelt fylkeskommunen.

Det koordinerende nivået: Koordineringsgruppen

Består av: Virksomhets-/enhets-/mellomledere fra kommune, fylkeskommune og politi

Det utførende nivået: Det praktiske nivået

Består av: Alle som arbeider direkte med barn og unge i SLT-nettverkets deltakere i kommune, politi og eller frivillig sektor.

Arbeidet med det kriminalforebyggende arbeidet bør i enda større grad forankres i kommunens toppledelse, for å se helheten og ha myndighet til iverksetting av tiltak ut fra informasjon og hendelser. Dette arbeidet skal ha en sterk lokal forankring, men det er viktig å se Steinkjer som en del av det store hele. Til tider er dette både nasjonalt og internasjonalt.

- FACT ung er en arbeidsform hvor kommune og spesialisthelsetjeneste jobber tett sammen i et felles team som gir behandling og oppfølging til barn og unge i alderen 12- 25 år med psykiske plager og problematisk rusmiddelbruk, og deres familier. Dette skal være et samarbeid med BUP og Snåsa kommune. Steinkjer kommune er initiativtaker og har fått bevilget midler fra for å få på plass et tverrfaglig oppsøkende FACT ung-team. Tilskuddet skal bidra til en omstilling, for endring av arbeidsmetoder rettet mot målgruppen. Målet er også å styrke helsetilbudet til barn og unge som er i kontakt med barnevernet, da de er en gruppe som har økt risiko for å ha og for å utvikle psykiske plager og eventuelle rusproblemer. Utfordring er å samle de stillinger fra Steinkjer som skal «omstilles» i dette arbeidet.

Det er en økende uro for barn og unge som ikke har det bra. Ulike levekårsproblem og utenforskap påvirker barn og unges mulighet for å mestre eget liv som voksen. Det **fordrer** at kommunen har gode tiltak som settes inn på lavere nivå, og avhjelper barn og unge og styrker foreldrene. Et tidlig tverrfaglig/tverretatlig samarbeid kan gi oss et økonomisk og faglig handlingsrom som er til det beste for barna og familiene. Samordnet innsats rundt barn og unge må prioriteres og styrkes. Ny organisering med styrkede tilbud og tiltak på et lavere nivå, vil gi bedre tiltak til de som trenger det på et tidligere nivå. Vi må utvikle bærekraftige modeller for samordnet og effektiv innsats på laveste nivå. Å styrke laget rundt både barna, ungdommen og familiene er viktig, da kan kommunen i større grad lykkes med en helhetlig innsats.

Det er mange gode eksempler på godt tverrfaglig samarbeid. Men det er behov for at samarbeidet og tiltakene videreutvikles, slik at barn, ungdom og familiene kan få «skreddersydd» hjelp og støtte tidlig. Det for å minimere de som trenger mer omfattende og kostnadskrevenne tiltak. Dette relatert til oppvekstreformen og BTI. For å imøtekomme en tydeligere og bredere tverrfaglig tilnærming i omstillingen kommunen må gjøre relatert til Oppvekstreformen, vil sektoren som nevnt tidligere samle tverrfaglige forsterkende tiltak i en ny prosjektorganisasjon. Dette vil i første omgang omfatte forebyggende familieteam (0-5 år) og forebyggende familieteam 6-12 år, familieveiledere, koordinatorene, ungdomskontakt, SLT og styrkende satsninger/ prosjekt.

Oppsummering økonomisk utfordringsbilde

Oppvekst og inkludering har to hovedutfordringer. For det første er det et stort og økende antall barn, unge og familier som trenger hjelp, støtte og tjenester ut over ordinert tilbud. Den økonomiske utfordringen har blitt forsterket gjennom økte kostnader som en følge av omstillingskravene i oppvekstreformen, med økte kostnader knyttet til tiltak gjennom barnevernet. Målsettingene i oppvekstreformen med å forebygge atferdsvansker og omsorgsovertakelser er riktige og nødvendige - ved at det jobbes mer forebyggende og lavere i tiltakskjeden. Samtidig er det økonomisk krevende å jobbe mer forebyggende samtidig som kostnadene i rød sone øker og budsjettene blir strammere. Svaret på utfordringene er å jobbe helhetlig, strukturert og målrettet med utgangspunkt i oppvekststrategien "En trygg og god oppvekst i Steinkjer - for alle", med et vidt perspektiv som favner hele kommunen.

Den andre hovedutfordringen er demografi, der det blir færre unge og flere eldre i årene framover. Isolert sett betyr dette at etat oppvekst og inkludering må tilpasse driften til et lavere kostnadsnivå - med en sektorforskyvning til etat helse og velferd. De endrede forutsetningene fordrer strukturelle og organisatoriske grep ut over forslagene i budsjett 2024 økonomiplan 2024 - 2027 - hvis en sektorforskyvning av midler skal være mulig. Samtidig må det understrekes at etaten hele tiden jobber for å få mest mulig og best mulig tjenester fra hver krone som investeres - der færre barn, unge og familier som trenger hjelp, støtte og tjenester ut over ordinært tilbud er den sentrale nøkkelfaktor økonomisk og menneskelig.

Sammendrag budsjett

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	745 772	745 772	745 772	745 772
Sum Vedtak forrige periode	-3 860	-12 416	-15 216	-15 216
Sum Budsjettendring i år	8 722	8 722	8 722	8 722
Sum Lønns- og prisvekst	5 429	5 429	5 429	5 429
Konsekvensjustert budsjett	10 291	1 735	-1 065	-1 065
Konsekvensjustert ramme	756 063	747 507	744 707	744 707
Innsparingstiltak				
Avvikling av kommunalt lønnet foreldrerepresentant	-50	-50	-50	-50
Endring antall årsverk barnevern	-560	-1 390	-1 791	-2 267
Endring antall årsverk PPT	-650	0	0	0
Endring i antall årsverk barn og familie - nedgang i barnetall	-1 200	-800	-1 600	-2 400
Endring i ressurser til lovpålagt leksehjelp	-500	-1 200	-1 200	-1 200
Lærlingetilskudd	-350	-780	-780	-780
Miljøterapeuter - Reduksjon av 3,9 (av 7,9) stillinger	-1 359	-2 800	-2 800	-2 800
Nedtrekk inkluderingsstrategien 2024	-800	0	0	0
Ordning med redusert foreldrebetaling barnehage, reduksjon i kommunale kostnader	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Reduksjon i årsverk pga færre barn med behov for barnehageplass	-1 550	-2 300	-2 300	-2 300
Reduksjon årsverk i skole sett opp mot elevtallsnedgang	0	-6 000	-12 000	-17 000

Økonomiplan for 2024-2027

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Redusert behov for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne.	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sektor skole - Justering mot lærernorm	-6 800	-7 800	-7 800	-7 800
Sektorleder forebygging - avvikling og omfordeling av arbeidsoppgaver	-500	-1 200	-1 200	-1 200
Sum Innsparingstiltak	-16 319	-26 320	-33 521	-39 797
Nye tiltak				
Endring av årsverk enhet avlastning barn og unge	1 000	1 000	1 000	1 000
Endring årsverk Lø barnehage pga økt inntak av barn	480	480	480	480
Godtgjøring fosterhjem og besøkshjem - helårsvirkning nye satser 01.07.23	1 321	1 321	1 321	1 321
Lønnsoppgjør 2022 - teknisk justering avsetning helårsvirkning pedagogisk ersonell og "16-åringer"	-10 650	-10 650	-10 650	-10 650
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 3.4.1	66	66	66	66
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 3.4.2	1 785	1 785	1 785	1 785
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 4	24 202	24 202	24 202	24 202
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 5	256	256	256	256
Lønnsoppgjør 2023 - lederoppgjør 01.01.23	66	66	66	66
Oppvekst - kommunale tilskudd private barnehager - økte kostnader	2 500	1 000	200	200
Oppvekst - SLT-koordinator/ungdomskontakt	850	850	850	850
Oppvekstreform - økte kostnader i barnevern	3 200	3 200	3 200	3 200
Pensjonskostnader - endrede utgifter	2 673	2 673	2 673	2 673
Redusere antall rapporteringstidspunkt antall barn i private barnehager - reversering	5 200	5 200	5 200	5 200
Redusert maksbeløp foredrebetaling barnehage	5 155	11 340	11 340	11 340
Sektor skole - økte lisenskostnader	300	300	300	300
Utbedringer Steinkjer og Egge ungdomsskole, økte husleiekostnader - utsettelse oppstart med 2 år	0	0	0	3 600
Sum Nye tiltak	38 404	43 089	42 289	45 889
Nye tiltak og realendringer budsjett	22 085	16 769	8 768	6 092
Ramme 2024-2027	778 148	764 276	753 475	750 799

Innsparingstiltak

Avvikling av kommunalt lønnet foreldrerepresentant

Tiltaket innebærer at man avslutter ordningen med lønnet verv for kommunal foreldrerepresentant i sektor skole. Dette vil gå over til å bli et frivillig verv. Dette vil kunne gi utfordringer med manglende deltagelse i møter på dagtid, noe man må søke løst gjennom organisering.

Endring antall årsverk barnevern

Reduksjon pga redusert barnetall.

Reduksjonen tilsvarer en gradvis reduksjon opp mot 4 årsverk i 2027. Dette vil redusere mulighetsrommet for ekstra oppfølging og økt delaktighet i det tverrfaglige samarbeidet som det er forventninger og ifølge Oppvekstreformen. Ressurser skal ut ifra denne, flyttes ned i tiltakskjeden, for å komme tidligere inn med tiltak. Dette utfordres, da det i en overgang må gjøres begge deler. Både på en ny måte og som det er løst tidligere.

Nedtrekk tilsvarende 1 stilling fra 2024, 2 stillinger fra 2025, 3 stillinger fra 2026 og 4 stillinger fra 2027.

Økonomiplan for 2024-2027

- For 2024 utgjør dette et totalt nedtrekk på 730 000 - 560 000 for Steinkjer, 130 000 for Inderøy, 40 000 for Snåsa.
- For 2025 utgjør dette et totalt nedtrekk på 1,47 millioner - 1,136 mill for Steinkjer, 264 000 for Inderøy, 70 000 for Snåsa
- For 2026 og 2027 utgjør dette et totalt nedtrekk på 2, 2 millioner- 1,7 mill for Steinkjer, 400 000 for Inderøy, 100 000 for Snåsa.

Endring antall årsverk PPT

Nedtrekk på 1 stilling i 2024.

En vakanse vil redusere mulighetsrom for økt delaktighet i det tverrfaglige samarbeidet som er forventet ifølge Oppvekstreformen. Ressurser skal ut ifra denne flyttes ned i tiltakskjeden for å komme tidligere inn med tiltak. Dette utfordres da ressursene i dag oppleves som knappe.

Gir en total innsparing på kr 950 000. Gir et nedtrekk på kr 650 000 for Steinkjer, kr 200 000 for Inderøy, og kr 100 000 for Snåsa.

Endring i antall årsverk barn og familie - nedgang i barnetall

Reduksjon pga redusert barnetall, i tillegg til ekstra vakanse tilsvarende kr 400 000 i 2024. Det forventes at det er 10 % færre elever i skole i 2028 sammenlignet med 2023. Nedtrekk på et årsverk 2024 og 2025, 2 årsverk i 2026 og 3 årsverk i 2027 (totalt 3 årsverk).

Følger: Reduksjonen vil tilsvare ca. 3 årsverk i 2027. Dette vil redusere mulighetsrommet for ekstra oppfølging og økt delaktighet i det tverrfaglige samarbeidet som er forventet ifølge Oppvekstreformen. Det er ønskelig med flere av faglighetene inn i det tverrfaglige arbeidet som skal utvikles, noe som utfordres sett opp mot opprinnelig mandat og behov blant barn og foreldre.

Endring i ressurser til lovpålagt leksehjelp

Nedtrekk på 2 (av 4,2) årsverk fra høsten 2024. Ressursene til leksehjelp fordeles etter elevtall, slik at en reduksjon vil gjøres jevnt på alle enheter. Skolene må i større grad samarbeide med bolystgrupper og frivilligheten om å gjennomføre leksehjelp på skolen. Leksehjelp er i skolens regi, men man har stor frihet i organiseringen. Ved bruk av frivillighet kan skolene redusere ressursbruken til leksehjelp. Det er i tillegg mulig å organisere deler av leksehjelpen i SFO på 1.- og 2.trinn hvor man allerede har alle elevene grunnet gratis SFO, og dette kan bidra til å redusere ressursbehovet. Leksehjelp i Steinkjer organiseres på barneskoler.

Lærlingetilskudd

Tiltaket betyr at ordningen med at kommunen delfinansierer lærlingeløp i private barnehager avvikles. Ordningen er ikke lovpålagt. Full effekt i budsjettssammenheng oppnås først i 2025. Siste kommunale utbetaling til private barnehager med i lærlingeordningen foretas høsten 2024 og gjelder for barnehageåret 2024/25.

Miljøterapeuter - Reduksjon av 3,9 (av 7,9) stillinger

Reduksjon av miljøterapeutressursen i skolene. De 4 største skolene (Steinkjer U, Egge U, Steinkjer skole og Egge barneskole) opprettholder en 100% stilling for å støtte opp læringsmiljøarbeidet og oppfølging av grupper og enkeltelever.

Tiltaket innebærer en reduksjon på flere enheter og kan gi utfordringer på disse enhetene med oppfølging av læringsmiljø og elever. Tiltaket vil gi økt arbeidsmengde på skolens andre ansatte gjennom at viktige arbeidsoppgaver må overflyttes til andre ansatte eller faller helt bort. Tiltaket er utfordrende sett i lys av samfunnsutfordringene blant barn og unge i Steinkjer og landet for øvrig.

Nedtrekk inkluderingsstrategien 2024

Tiltaket betyr et nedtrekk på kr 800 000,- i 2024, og at nivået fra 2023 videreføres. Midlene i 2023 på 700 000,- er i stor grad benyttet til bemanning på Huze, og dette foreslås videreført også i 2024. Nedtrekket er absolutt ikke ønskelig, da avsatte midler kunne vært benyttet til gode formål og satsinger med inkludering i fokus.

Ordning med redusert foreldrebetaling barnehage, reduksjon i kommunale kostnader

Foreldre skal ikke betale mer enn maksprisen for en barnehageplass. I tillegg til ordningen med søskenmoderasjon er det også moderasjonsordninger for familier/husholdninger med lav inntekt. Historiske utgifter ligger til grunn for tallene i økonomiplanen for 2023-2026. Regnskapet for 2023 viser at kommunale kostnader med ordningene går ned med om lag 1 million kroner ifht budsjett. Regjeringen har redusert maksprisen for betaling av en barnehageplass, samtidig har innslagspunktene for ordningene gått litt opp. Det vurderes derfor til å være realistisk å nedjustere budsjettposten for hele den kommende økonomiplanperioden. Det er mulig kostnadene kommunen har med ordningen går ytterligere ned fra og med barnehageåret 2024/2025. Regjeringen har foreslått å redusere maksprisen med ytterligere kr 1000,-. Det er usikkert hvor mye dette vil påvirke utgiftsnivået i økonomiplanperioden.

Reduksjon i årsverk pga færre barn med behov for barnehageplass

Etterspørselen etter barnehageplasser i gamle Verran går ned. Lave fødselstall og nedgang i innbyggertall synes å være hovedårsakene her. Fra og med barnehageåret 2024/2025 kan bemanningen i Malmen barnehage reduseres med 2 årsverk. I tillegg kan vakante stillinger tas ut av budsjett, noe som utgjør kr 1.0 mill. Samlet nedtrekk i 2024 blir kr 1.55 mill.

Reduksjon årsverk i skole sett opp mot elevtallsnedgang

Tiltaket vil i stor grad redusere lærerstillinger og assistent/fagarbeiderstillinger, men vil også kunne gi effekt i lederressursene på skolene. Tiltaket fordeler reduksjonen i ressurser til skoler med nedgang i elever og vil være helt i ytterkant av hva som er forsvarlig. Størrelsen av tiltaket må justeres ved behov for mer ressurser. Ved skolestart 2025 vil dette i stor grad berøre ungdomsskolene, da reduksjonen i antall elever vil være stor på ungdomsskolene. Fremover vil tiltaket være avhengig av nedgang i elevtall. Tiltaket er i utgangspunktet ikke å foretrekke da noen skoler vil oppleve å ha få ansatte og et lite profesjonsmiljø. Sektor skole mener at dette vil utfordre kompetanse, handlingsrom og effektivitet i skolene. Disse faktorene henger tett sammen med kvalitet. En elev i Steinkjer kommune har ca. 9,9% stilling med undervisningspersonell tildelt over rammetildelingen, dette er høyere enn andre kommuner. Bakgrunnen forklares i stor grad ved at Steinkjer har færre elever per skole enn andre sammenlignbare kommuner.

Redusert behov for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne.

Da det blir færre barn i førskolealder i Steinkjer kommune vurderes det som sannsynlig at kostnadene knyttet til barn med rettigheter ifht tilrettelegging/styrking og spesialpedagogisk hjelp går noe ned. Denne vurderingen styrkes av at det ligger an til lavere ressursbruk knyttet til dette området ved barnehagestart høsten 2023, sammenlignet med barnehagestart de senere årene.

Sektor skole - Justering mot lærernorm

Tiltaket innebærer at reduksjonen i lærerstillinger fra høst 2023 videreføres. Gir lavere lærertetthet, men det vil sannsynligvis ikke gi utfordringer i forhold til lærernorm da denne i stor grad vil være lik 2023. Tiltaket med reduksjon i årsverk sett opp mot elevtall kommer i tillegg til dette tiltaket. Skolene gir tilbakemelding om at rammene til årsverk oppleves knappe og at reduksjonen utfordrer både kvalitet i opplæringstilbudet og i læringsmiljøet.

Sektorleder forebygging - avvikling og omfordeling av arbeidsoppgaver

Stillingen som sektorleder forebygging tas bort fra 01.08.24. Dette betyr at arbeidsoppgavene omfordeles gjennom en ny organisering der kommunalsjef og sektorledere på barnehage/skole får utvidet sitt ansvarsområde. Tiltaket er krevende, da ledelse er særdeles viktig - både i drift og utviklingsarbeid. I tillegg til at sektorleder forebygging er nærmeste overordnede til enhetslederne i sektoren, ligger det også betydelige oppgaver i tillegg - eksempelvis samarbeid/kontakt med politiet.

Nye tiltak

Endring av årsverk enhet avlastning barn og unge

Økt behov da det er mange nye barn som har startet og som står i kø. Legges inn en økning tilsvarende 2 årsverk fra 2024.

Endring årsverk Lø barnehage pga økt inntak av barn

Lø barnehage gir nå flere barn et barnehagetilbud enn budsjettet. Retten til barnehageplass oppfylles. Dette krever en økt stillingsandel på 0,74 årsverk. Kostnaden med dette plikter kommunen å ta uavhengig av om barn går i offentlig eller privat barnehage. Tiltaket må sees i sammenheng med reduserte overføringer av kommunalt driftstilskudd til private barnehager.

Oppvekst - kommunale tilskudd private barnehager - økte kostnader

I økonomiplanen for 2023-2026 ble det, i tråd med kjente fødselstall, lagt inn en forventning om reduksjon i antall barn i private barnehager. Ett år senere viser utviklingen at denne forventningen ikke lenger er like realistisk. Økt lønns- og prisvekst og en kombinasjon av økt grad av benyttelse av barnehageplasser og at flere barnefamilier flytter til kommunen enn som flytter ut, er sannsynlige forklaringer. Årsutgiftene for 2023 viser at forventet økningen i tilskudd kan reduseres med kr 1 mill i 2024. Dette gir likevel en økning i tilskudd til private barnehager på kr 2,5 mill, ifht gjeldende økonomiplan. Demografiutviklingen (antall barnefamilier), fødselstall, flyktingestrøm, benyttelse av barnehagetilbud og lønns- og prisvekst utover i 2024, vil gi oss bedre svar på hvordan kostnadsnivået utvikler seg utover i økonomiplanperioden. Tiltaket må også sees i sammenheng med økning av stillingsandel på 0,74 årsverk ved Lø barnehage.

Oppvekst - SLT-koordinator/ungdomskontakt

Steinkjer kommune har i dag 3 ungdomskontakter gjennom et prosjekt som utløper ved årsskiftet 2023/24. Koordinering av SLT har blitt løst overordnet gjennom sektorleder forebygging. I den nye stillingen er det tenkt en 50/50 deling mellom ungdomskontakt og SLT. Stillingen blir organisatorisk lagt til en ny prosjektorganisert «Tverrfaglig enhet» slik at man blir en del av et lag som jobber sammen på det forebyggende området. Stillingen er lyst ut, og ansettelse vil skje med forbehold om budsjettvedtak.

Oppvekstreform - økte kostnader i barnevern

Tiltaket betyr at kostnader som følge av økte egenandeler for omsorgsplasseringer og andre kjøp av tjenester i stor grad kompenseres i budsjett/økonomiplan. Det er likevel lagt opp til en innsparing sett opp imot nivået i 2023, noe som betyr en forventning om færre nye saker og flere kostnadsreducerende tiltak.

Redusere antall rapporteringstidspunkt antall barn i private barnehager - reversering

I påvente av nasjonale avklaringer rundt sakskomplekset og med bakgrunn i nye vurderinger av de samlede negative konsekvenser ved å redusere antall rapporteringstidspunkter, anbefaler kommunedirektøren å videreføre Steinkjer kommunes etablerte rapporteringsordning med 4 telledatoer, som grunnlag for kommunalt driftstilskudd for private barnehager. De økonomiske konsekvensene av denne konklusjonen innarbeides i budsjett- og økonomiplan for 2024-2027.

Sektor skole - økte lisenskostnader

Økte lisenskostnader legges inn i budsjett/økonomiplan. Økte kostnader til nettressurser og systemer skolene og sektoren benytter i det daglige arbeidet. Sektoren har over tid redusert antall tilganger, men man ser likevel at kostnadene øker på de enkelte system og tilganger.

Utbedringer Steinkjer og Egge ungdomsskole, økte husleiekostnader - utsettelse oppstart med 2 år

De vedtatte utbedringene ved ungdomsskolene utsettes med 2 år, slik at arbeidet ferdigstilles i 2026. Det er beklagelig at nødvendige utbedringstiltak blir utsatt. Samtidig er det slik at den økonomiske situasjonen tilsier at alle investeringer som ikke vurderes som absolutt nødvendig å gjennomføre som planlagt, må utsettes.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
IKT og kontorstøttetjenesten - IKT skole/barnehage	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Oppvekst - inventar og utstyr fagrom	500	500	500	500	2 000
Oppvekst - inventar og utstyr skoler	500	500	500	500	2 000
Sum	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000

IKT og kontorstøttetjenesten - IKT skole/barnehage

I gjeldende økonomiplan er det avsatt 2,0 mill. kroner årlig til investeringer i IKT i skole og barnehage. Beløpet knyttes til investeringer opp mot de enkelte skoler og barnehager, og disponeringen skjer i tråd med utarbeidet IKT- plan ved etaten.

Kommunestyret bevilget i 2016 3 mill. kroner til innkjøp av datatekniskutstyr til elever på 8. klassetrinn. Dette er videreført i årene etter, og i gjeldende økonomiplan 2023 - 2026 er dette videreført i hele økonomiplanperioden.

Begge de ovennevnte prosjektene er videreført i gjeldende økonomiplan, men de er nå slått sammen til et prosjekt med årlig 5 mill kroner i perioden.

Oppvekst - inventar og utstyr fagrom

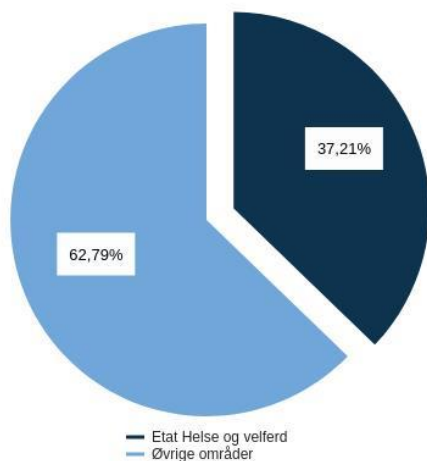
Det er behov for betydelig utvikling av ulike fagrom ved flere av skolene. Dette gjelder blant annet rom som benyttes til kroppsøving (gymsal), kunst og håndverk, mat og helse (skolekjøkken), naturfag og musikk. Det er utarbeidet en egen investeringsplan for bruk av midlene.

Oppvekst - inventar og utstyr skoler

Kartlegginger viser at skolene har stort behov for nytt inventar og utstyr. Dette gjelder blant annet pult og stoler til elevene, arbeidsplasser for ansatte samt inventar og utstyr til klasserom og fellesrom/fellesareal. Det er utarbeidet en plan for investeringene som både må være av en slik art og omfang at der er investeringsprosjekter og ikke ordinær drift.

Etat Helse og velferd

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett

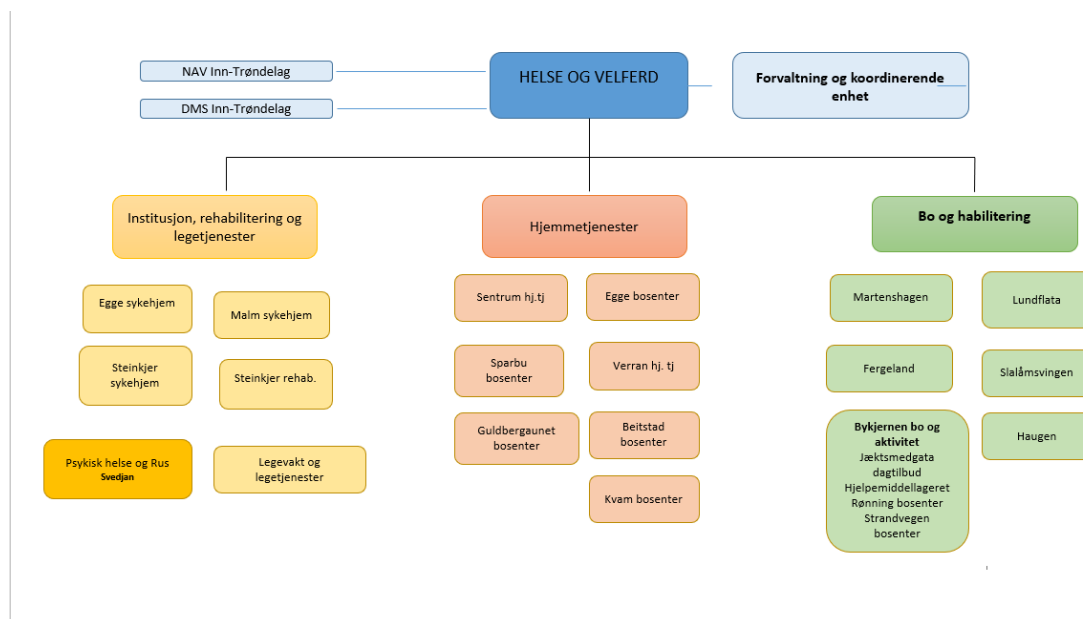
Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Budsjett		Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter					
Lønn	593 152	629 639	624 133	617 883	617 883
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	51 963	54 686	56 449	56 407	56 387
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	138 651	178 786	178 003	169 286	167 120
Overføringsutgifter	35 471	52 047	52 047	52 047	52 047
Finansutgifter	400	400	400	400	400
Sum Driftsutgifter	819 637	915 558	911 032	896 023	893 837
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	-54 319	-57 319	-57 419	-57 419	-57 419
Refusjoner	-100 012	-124 431	-124 531	-124 531	-124 531
Overføringsinntekter	-10 250	-10 250	-10 250	-10 250	-10 250
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-100	-100	-100	-100	-100
Sum Driftsinntekter	-164 681	-192 100	-192 300	-192 300	-192 300
Sum	654 956	723 458	718 732	703 723	701 537

Beskrivelse av dagens virksomhet

Organisasjonskart per oktober 2023

Etat helse og velferd består av tre sektorer, herunder hjemmetjenester, bo og habilitering, samt rehabilitering, sykehjem og legetjenester. I tillegg til NAV, forvaltningskontoret og koordinerende enhet og Distriktmedisinsk senter (DMS) som er underlagt etatens fellesområde. Over tusen ansatte har sitt arbeidsforhold i etaten. Fra og med 2024 reduseres antall sektorer fra tre til to, jf. gjeldende økonomiplan. Bakgrunnen for endringen er blant annet at antallet enheter reduseres som følge av avvikling av bosentrene og felles ledelse i andre enheter.

Omstilling

Etat helse og velferd har effektivisert gjennom blant annet å redusere lederstillinger, stab og støttefunksjoner på kommunalsjef helse og velferd sitt område, hvor tidligere fire årsverk lederstillinger på kommunalsjefnivået i de gamle kommunene nå ivaretas av en funksjon (kommunalsjef helse og velferd), samt en reduksjon på til sammen 1,5 årsverk innenfor stabsfunksjoner og i tillegg flere enhetslederstillinger. Helt konkret innebærer dette at etaten har redusert antallet ledere og stabs-/støttefunksjoner med over 19 årsverk siden 2020. Det er ingen merkantile funksjoner i etaten.

Sektorledernivået har ansvar for helhetlig og strategisk planlegging i samarbeid med kommunalsjef helse og velferd, overordnet ansvar for økonomi, fag og HMS (helse, miljø og sikkerhet) innenfor den enkelte sektor, samt personalansvar for enhetslederne og fag-/støttefunksjoner som organisatorisk knyttes til sektoren. Sektorlederne skal sikre samhandling på tvers av sektorer, enhetsnivå samt mellom etatene. I tidligere Steinkjer kommune hadde avdeling omsorg likt antall nivåer, men enhetslederne (seksjonsledere) var ikke delegert økonomiansvar. Dette ansvaret lå til enhetslederne som var organisert i tre enheter under omsorgssjef. Det vil si at man ikke har innført et nytt nivå i etaten, men delegasjonen og ansvarsområdene er endret.

Enhetsledere har fag-, økonomi og personalansvar for ansatte innenfor de respektive enheter. De skal bidra til samhandling på tvers av fag og enheter for å sikre kvalitet og faglig forsvarlige tjenester, kulturbygging, organisering og ledelse som understøtter helhetlig fag- og ressursbruk. I tillegg har

enhetsledere innenfor etat helse og velferd delegert ansvaret for økonomirapportering, som igjen tydeliggjør sammenheng mellom daglig drift og økonomi.

Kommunal tjenesteyting

Samhandlingsreformen som ble innført i 2012, har hatt som intensjon at innbyggerne skal få mer behandling og pleie der de bor. Pasientbildet har endret seg som følge av denne utviklingen og mange pasienter har mer sammensatte helseutfordringer og tjenestebehov enn tidligere. Omsorgstjenestene har derfor blitt utfordret på fagkompetanse, personalressurs og dels fasiliteter. I tillegg er ikke kommunene fullt ut kompensert for faktisk utgiftsvekst som følge av oppgaveoverføringer fra stat til kommune gjennom nye reformer.

Medisinske fremskritt gjør det mulig å gi bedre og mer effektiv behandling. Flere liv redde, samt at en økende andel som i dag er avhengige av sykehusopphold for behandling kan unngå dette, og sykehusopphold kortes ned. Dette bidrar blant annet til økt behov for rehabilitering og helse- og omsorgsoppfølging utenfor spesialisthelsetjenesten (de kommunale tjenestene), og driver dermed opp behovet for bemanning og spesialkompetanse i kommunene. For å tilpasse seg må kommunene spesialisere institusjonene, og styrke tjenestene lenger ned i omsorgstrappen. Dette krever kapasitet, men også annen kompetanse.

Perspektivmeldingen som ble lagt fram i 2021 viser mange av utfordringene samfunnet står overfor de neste tiårene. Omtrent én av tre må jobbe i helse og omsorg i 2060, og allerede i 2035 trengs 110 000 flere årsverk innenfor denne sektoren. Befolkningen eldes, som gir flere pensjonister, færre skattebetalere og vi vet at oljeinntektene vil synke i takt med at krav om en grønnere økonomi vil bli sterkere. Helseutgiftene i Norge (372 milliarder kr) utgjorde 17,6 % av de totale offentlige utgiftene i 2019 og har i snitt økt med ca. 1,5 % per år de siste fem årene. Framskrivninger viser at gapet mellom tilgjengelige ressurser og ressursbehovet i helsetjenesten vil fortsette å øke.

Befolkningens helsebehov vil fremover bli større enn det helsetjenesten kan dekke. Endringer i den demografiske utviklingen med større andel eldre og lavere andel yrkesaktive, flere multisyke, mental sykdom, migrasjon, klimaendringer, den teknologiske utviklingen med avanserte, dyre behandlingsformer og økte forventninger til persontilpasset helsehjelp er noen av faktorene som spiller inn. Beslutninger som treffes i dag, må ivareta fremtidens generasjoner. *«Vi er avhengige av å snu trenden og utvikle en bærekraftig helsetjeneste som også i fremtiden kan gi likeverdige helse- og levekår og høy kvalitet i helse- og omsorgstjenestene» «Perspektivmeldingen».*

«En ny virkelighet krever langsiktighet og bevisste prioriteringer»

God helse fremmes først og fremst utenfor helsesystemet og i andre sektorer. Utdanning, skoler, arbeidsplasser, barnehager, kulturtilbud, kosthold og fysisk aktivitet, levekår og sosiale forhold er alle faktorer som er viktige for folkehelsen og for en bærekraftig helsetjeneste. Målet om en bærekraftig helsetjeneste må derfor forankres bredt og flere aktører må aktiviseres i helsefremmende aktiviteter.

Brukerbildet

De siste årene har pågangen og behov for tjenester innenfor helse og omsorg økt vesentlig. Veksten i utgiftene kan ikke bare forklares med demografi (økning i antall eldre). Vekst i de yngre gruppene og deres behov for bistand, flere kostnadskrevenne tjenester (ressurskrevenne tjenester), økende andel demente, økende antall brukere med ordningen knyttet til brukerstyrt personlig assistent (BPA) omsorgsstønad, samt økende omfang av sosialhjelpsutbetalinger, er medvirkende årsaker. Lav tilgang på

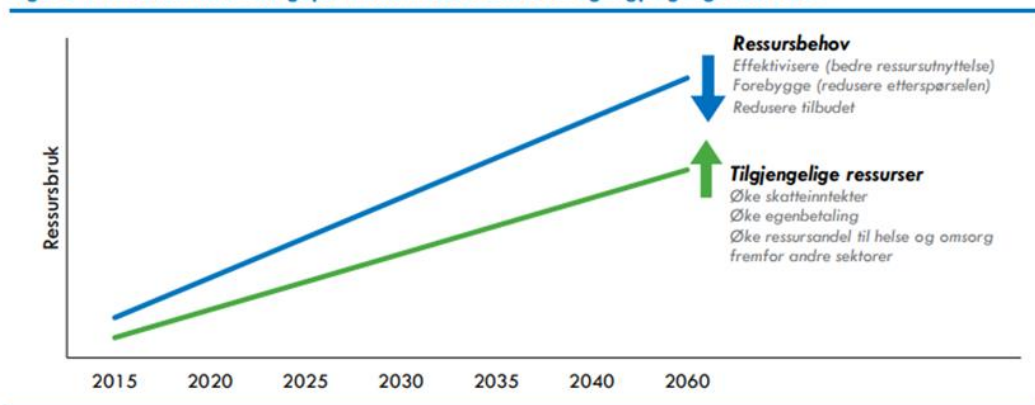
arbeidskraft bidrar til kostnadskrevende løsninger gjennom bruk av vikarbyrå (sykepleiere og helsepersonell), overtid egne ansatte mv.

Utfordringer og strategi

Det leveres gode helse- og omsorgstjenester i Steinkjer kommune. Kompetente ansatte sørger for nødvendig helsehjelp og ivaretagelse av forsvarlighetskravet. Steinkjer kommune har lavere utgifter på mange områder innenfor omsorgsområdet enn mange av sammenlignbare kommuner. Imidlertid utfordres de økonomiske rammene og de kommunale budsjettene grunnet økte utgifter knyttet til demografi og tjenestebehov generelt.

Befolkningsframskrivninger indikerer at Steinkjer kommune vil få nært en dobling i antall eldre fram mot 2040 og parallelt med det reduseres andelen yrkesaktive vesentlig. Den største utfordringen dette gir for helse- og omsorgstjenesten er at det med dagens organisering og innretning av tjenestene ikke vil være nok personell med tilstrekkelig kompetanse i årene framover. Dette er en utfordring som kommune ikke kan bevilge seg ut av. Det må legges til rette for arbeidsmetoder som er mindre ressurskrevende, men fortsatt er forsvarlig. Våre innbyggere skal være trygg på at de får bistand når det trenger det, men terskelen for å få tjenester vil bli høyere. Situasjonen krever prioriteringer, som vil oppleves som krevende.

Figur 0-1: Hvordan redusere gapet mellom ressursbehovet og tilgjengelige ressurser?

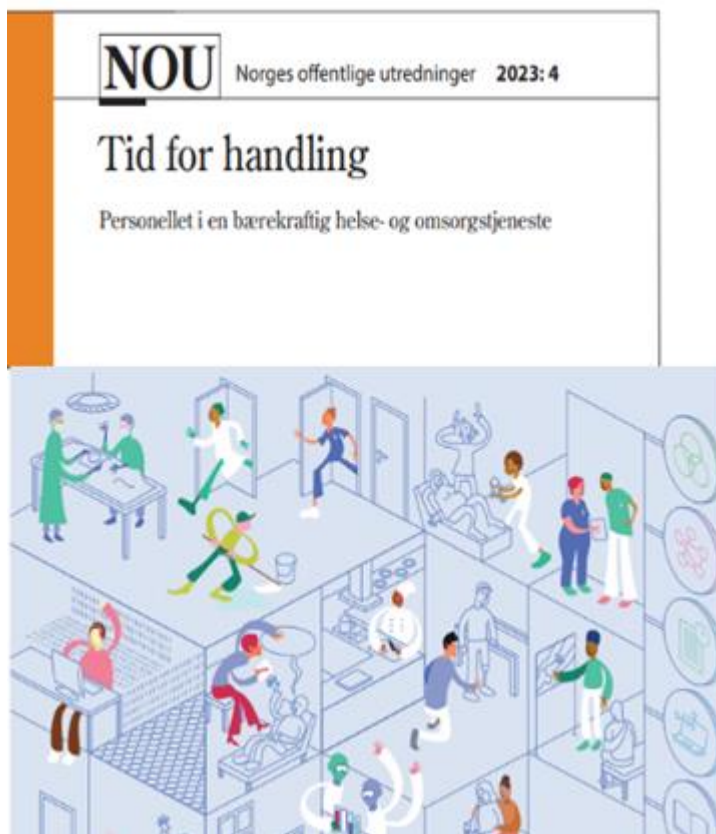
Illustrasjon Oslo Economics

NOU 2023: Tid for handling

- Personellet i en bærekraftig helse og omsorgstjeneste.

Utredningen slår fast at det har blitt et merkbart større press på personellet i helse- og omsorgstjenestene de siste årene og Norge står i likhet med andre land overfor store utfordringer med tilgang på personell. Situasjonen blir enda strammere mot 2024. Helse- og omsorgstjenestene i Steinkjer kommune står allerede i en svært krevende bemanningssituasjon. Det er merkbart vanskeligere å rekruttere og beholde både leger, sykepleiere og helsepersonell generelt.

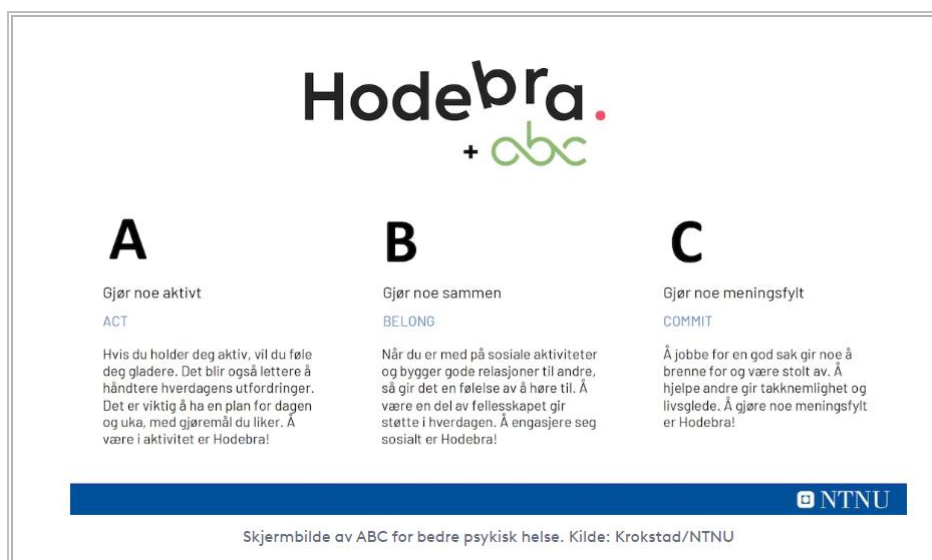
Kommunene kan verken bemanne eller finansiere seg ut av utfordringene. Det er ikke tilgjengelig kompetent arbeidskraft til å bemanne veksten. På bakgrunn av situasjonen må måten tjenestene gis på endres, og man må investere i løsninger som bidrar til det.

Forventninger i befolkningen til tjenester innenfor helse – og omsorgsområdet øker, og det er derfor svært viktig at man både politisk og administrativt kommuniserer til våre innbyggere om de begrensningene som møter oss. I realiteten betyr det at terskelen for å få tjenester vil bli høyere, og man må i større grad enn i dag ta ansvaret for egen helse.

Hodebra

Steinkjer kommune er en “hodebra kommune”. Dette innebærer blant annet at man må jobbe med å bygge og formidle kunnskap om faktorer som fremmer psykisk helse. De viktigste folkehelseutfordringene i dag er knyttet til mental helse. Det er store sosiale helseforskjeller i befolkningen, og en ser en stor økning av psykisk stress blant ungdom og unge voksne. Mange er ensomme. Steinkjer kommune skal jobbe for å implementere metodikken i hele kommunen, men også i kommunen som arbeidsplass (øke nærvær/ forebygge fravær). Dette er et svært viktig arbeid, som igjen kan redusere utenforskapet.

Økonomi

Det er gjort en betydelig innsats for å få ned utgiftene innenfor helseetaten. Blant annet ved å redusere aktiviteten. Flere tilbud og årsverk er avvirket, men en har så langt unngått kutt i grunnbemanningen (årsverk er avvirket som følge av at tilbud er endret/ avvirket). Utfordringen er at parallelt med at etaten reduserer aktiviteten på noen områder, så vokser behovet på andre. Bakgrunnen for det er blant annet økte behov for tjenester og nye ressurskrevende brukere. Dette er nye tiltak knyttet opp mot blant annet:

- Økning i utbetalinger, økonomisk sosialhjelp
- Økt bruk av vikarbyrå
- Økt bruk av eksternt kjøp (private/ ideelle aktører). Kommunen kjøper tjenester lik 75 mill. kr i 2023, i tillegg til utgifter knyttet til vikarbyrå.
- Økning i utgifter knyttet til variabel lønn
- Nye ressurskrevende brukere
- Økning i kostnader knyttet til å rekruttere/ beholde leger og annet helsepersonell
- Overligger sykehus/ DMS

KS demografi-modell fra 2022 viser et økt årlig behov for 11 - 16 mill innenfor pleie og helse bare som følge av befolkningsendringer i kommende planperiode 2024 - 2027. I tillegg kommer så kostnader til nye unge brukere, lønnskostnader, økonomisk sosialhjelp mv.

Økonomistyringen innenfor helseetaten er krevende på grunn av mange utforutsette hendelser og nye behov. Veksten i tjenestebehov og lovmessige rettigheter til visse helsetjenester, bidrar til økte utgifter. Lovverket er svært styrende, og det er ikke et alternativ å ikke tildele lovpålagte tjenester fordi budsjettetrammen er brukt opp, men det må foretas løpende vurderinger knyttet til nivået på tjenestene som gis sett opp mot forsvarlighet.

Framtidig innretning av helse og omsorgstjenestene «Endring og utvikling»

Steinkjer kommune sin strategi innenfor helse - og omsorgsområdet må hensynta den demografiske utviklingen. Ansvaret for helsehjelp ligger hos kommunen, men det må legges til rette for at den enkelte av våre innbyggere tar et større ansvar for egen helse, blir mest mulig selvhjulpne og får bistand til å

mestre egen hverdag. Fra å motta passive tjenester til å være aktiv deltaker i eget liv. Kommunen skal være sentral i å legge til rette for helsefremmende aktiviteter, gjennom flere forebyggende tiltak.

Kommunedirektøren la i mars 2020, mai 2022 og september 2022 frem sak til politisk behandling om innretning av framtidens helse- og omsorgstilbud i Steinkjer kommune (Masterplanen og Steinkjer 2025).

Anbefalingene strekker seg fram mot 2040, og skisserer både korte- og langsiktige tiltak. I planene vises det blant annet til nasjonale oversikter over befolkningsutvikling med en stor økning av antallet eldre og demente, samt veksten i behovet i yngregruppen. Det vises i tillegg til en vesentlig nedgang i andelen yrkesaktive og

nasjonale/ lokale rekrutteringsutfordringer, betydningen av å jobbe forebyggende, effekten av bruk av velferdsteknologi, samt frivilligheten sin betydning for det samlede omsorgstilbudet.

Det har vært/ er viktig å understreke betydningen av aktivitet i hele mestringstrappen jf. figur under, som innebærer at målrettet innsats i tidlig fase vil påvirke og også være avgjørende for utviklingen av økt tjenestebehov. Uavhengig av bruk av frivillighet, forebyggende arbeid, endrede arbeidsmetoder, en hevet terskel for å få tjenester, samt bruk av teknologi mv, så vil behovet for heldøgns omsorgsplasser øke, med bakgrunn i demografien. En viktig strategi er derfor at antallet sykehjemsplasser må økes framover.

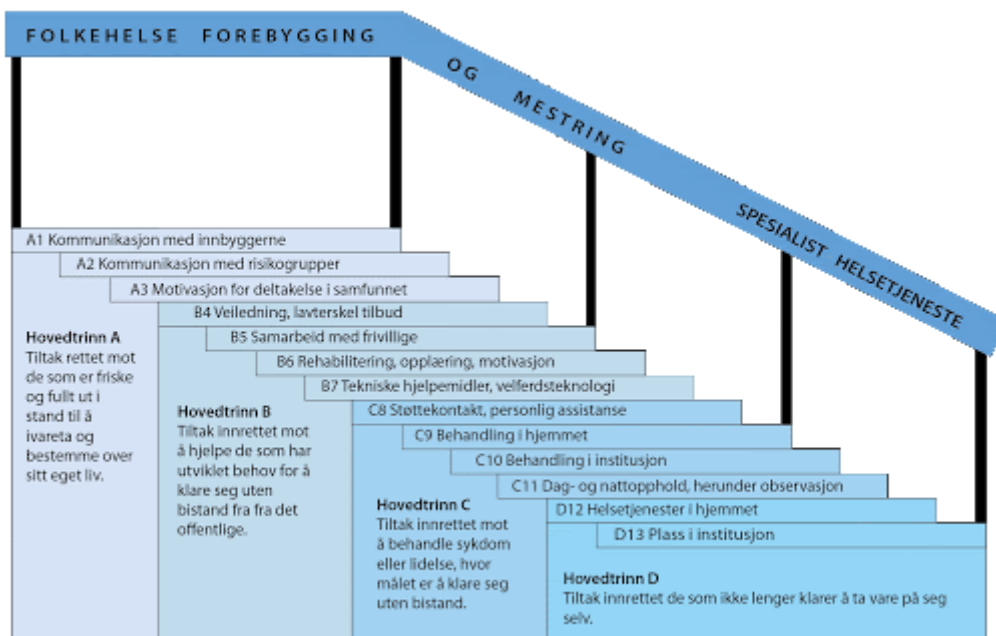

Fig: Mestringstrappen

Strategien om fortsatt satsning på hjemmebasert omsorg står fast, men de økonomiske ressursene må i større grad enn de har gjort tidligere følge med. En videre satsing på hjemmebasert omsorg vil kunne redusere behovet for sykehjem og omsorgsboliger med heldøgnsomsorg, noe som i utgangspunktet medfører behov for færre institusjonsplasser, men siden det blir flere eldre vil dette igjen bidra til økt

behov for flere institusjonsplasser fram mot 2040. I dag foregår tildeling av sykehjem og-/ eller HDO plass på en slik måte at den som har det største behovet for slik plass, tildeles plass der den først er tilgjengelig. I praksis innebærer det at våre innbyggere nødvendigvis ikke får plass på HDO/ sykehjem der de bor. Denne praksisen vil videreføres.

Kommunestyret vedtok høsten 2023 en avvikling av dagens bosentre (HDO, - Steinkjer bosenter, Teigen, Kvam, Beitstad og Sparbu/ Hamrum). Det første bosenteret ble avviklet sommeren 2023, og arbeidet med avviklingen av Teigen bosenter er påstartet. Steinkjerbygg og etat helse og velferd har jf. politisk bestilling påstartet et utredningsarbeid (Mulighetsstudie) knyttet til å øke kapasiteten innenfor sykehjemsdriften (øke antall plasser). Parallelt med dette er de første trygghetsboligene etablert, og det pågår arbeid for å etablere flere.

Bakgrunnen for avviklingen av dagens bosentre er tidligere belyst gjennom blant annet masterplanen, økonomidokument og i Steinkjer 2025, som igjen dannet beslutningsgrunnlaget for politisk behandling.

Oppsummert:

- HDO-tilbud med en nattvakt med helsefagarbeiderkompetanse er ikke bærekraftig, verken i dag eller i framtiden. Det er en økende tendens at ansatte som arbeider alene på natt opplever utrygghet og stort ansvar. Helsekontroll for nattvakter gjennomført av bedriftshelsetjenesten viser at denne belastningen for flere utgjør en helseisiko. Marginal nattressurs kombinert med at stadig flere beboere har behov for assistert evakuering ved evt. brann er på flere bosenter dokumentert som en risiko i forbindelse med brannverntilsyn.
- Kompetanse og rekrutteringshensyn
- Samdriftsfordeler og høyere effektivitet i nyere bygg, samt FDV kostnader. Det er i tillegg viktig å ha med i vurderingene at eksisterende bygningsmasse på en rekke av dagens HDO/ sykehjemslokasjoner må renoveres betydelig evt. erstattes med nye bygg ved evt. videre drift i dagens lokaler.

En HDO-struktur med flere små lokasjoner spredt i hele kommunen vil ut fra både en faglig og økonomisk vurdering bidra til å forsterke en organisering som er lite bærekraftig for å møte framtidens rekrutteringsutfordringer og brukerbehov. Det er derfor behov for institusjonsplasser (sykehjems plasser, somatiske plasser og ikke minst skjermede plasser for demente) med bemanning med høy kompetanse hele døgnet og daglig tilgjengelig lege, som kan gi spesialisert behandling innenfor lovverket og også til personer uten samtykkekompetanse. Lov til bruk av tvang for tilbakeholdelse (for eksempel stå opp og forlate bygningen om natten mv). Det er bare sykehjem/ institusjoner som har lov til å holde personer tilbake i slike situasjoner og da innenfor svært strenge retningslinjer.

Hjemmetjenestene skal organiseres slik at de på en effektiv måte kan gi forsvarlige tjenester til våre innbyggere. De siste to årene har etat helse og velferd derfor jobbet med mange ulike delprosjekter som blant annet omhandler organisering, nye turnusordninger, spesialisering av oppgaver, digitalisering, ambulerende team, under hovedprosjektet «En bærekraftig hjemmetjeneste».

Øvrige sektorer i etaten jobber med spennende og innovative utviklingsprosjekt, ulike arbeidstidsordninger, som nettopp har som mål å sikre forsvarlige tjenester og effektiv drift i årene framover. Dette i tillegg til arbeid knyttet til tiltak som kan øke nærværet og økt samarbeid med frivilligheten.

Behovet for å etablere økt kapasitet med dagtilbud/ aktivitetstjeneste er essensielt. En forutsetning for at kommunen skal lykkes i sin overordnede strategi om at våre innbyggere skal bo hjemme så lenge som mulig, er at disse tiltakene prioriteres og styrkes. Dersom dette ikke skjer, vil det bli svært krevende å

avvikle heldøgns omsorgsplasser (HDO). Dagtilbudet til hjemmeboende med demens er en lovpålagt tjeneste jf. helse - og omsorgstjenesteloven § 3-2.

Når folk skal gis muligheten til å bo hjemme så lenge som mulig, innebærer det at omsorgstjenestene i Steinkjer kommune fortsatt vil ha en desentralisert struktur, og at våre innbyggere primært skal få hjelp der de bor. Denne strategien er i tråd med nasjonale føringer.

Vedtatt strategi om å avvikle flere av dagens heldøgnsomsorgsboliger forutsetter en hjemmetjeneste som er sterk nok til å møte utfordringene. Tjenestene styrkes og organiseres på en annen måte enn i dag. I tillegg må tjenester som kan «bygge laget» rundt de hjemmeboende styrkes. Dette blant annet gjennom:

- Flere dag-/ mestringsstilbud
- Flere avlastnings- / rehabiliterings- / korttidsplasser
- Etablere sosiale arenaer for derigjennom å redusere ensomhet og gi trygghet
- Etablere mestringssteam for oppsøkende virksomhet til hjemmeboende
- Tiltak knyttet til den enkelte sin trygghet og egenmestring
- Ny teknologi som kan forenkle kommunikasjon og måten tjenestene leveres

Økning i ressurs knyttet til friskliv understøtter strategien, og er et viktig grep.

For å lykkes med omstillingen må også måten tjenestene gis på endres. Dette gjøres blant annet ved å styrke hjemmetjenesten budsjettmessig, samt endring av hvordan tjenestene skal gis. Dette i kombinasjon med hjemmetjenesten sin hovedoppgave som er å gi kommunens innbyggere forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Jf. lovverk jobbes det etter følgende fire hovedområder:

- Yte kvalitativt gode tjenester i henhold til vedtak, med systematisk evaluering og justering av vedtak ut fra den enkelte pasients ressurser og behov. Med fokus på egenmestring og tiltak som bidrar til trygghet og mestring der den enkelte bor, i dialog med den enkelte – hva er viktig for deg
- Understøtte kommunens strategi om at flest mulig innbyggere skal få mulighet til å leve selvstendige liv og bo hjemme så lenge som mulig, med aktiv tilrettelegging for bruk av velferdsteknologi og digitale løsninger
- Legge til rette for at ansatte medvirker i tjenesteutviklingen og omstillingsarbeidet, rett kompetanse på rett plass og øke attraktiviteten som arbeidsplass for å lette rekrutteringen
- Bygge en organisatorisk bærekraftig hjemmetjeneste som støtter opp under måloppnåelse på alle områder

Utviklingsprosjektet «sammen om en bærekraftig hjemmetjeneste» startet i desember 2019, der det overordnede målet er å ruste hjemmetjenesten til å møte dagens og framtidens utfordringer, og sikre en bærekraftig hjemmetjeneste. Dette innbefatter at hjemmetjenesten allerede har gjennomført delprosjekter som er implementert i driften, og sektoren jobber aktivt med flere.

- Organisering av nattpatruljen
- Samhandling mellom hjemmetjenester – hjemmesykepleie og hjemmehjelp
- Ambulant sykepleieteam
- Digitalisering og velferdsteknologi
- Multidose
- Optimalisering av kjøreruter
- Pilot administrasjonsteam

- Pilot hverdagsmestring
- TOFT (tidlig oppdagelse av forverret tilstand) – gjennom NEWS score og ISBAR kommunikasjon
- Oppfølgingsteam
- Fall og fallrisiko
- Trygghetspatrolje
- Responssenter
- CarAdmin
- Trygghetsboliger
- Forventningsavklaring og dialog med innbyggerne
- Samarbeid med frivilligheten

Utviklingsarbeidet i hjemmetjenesten vil være dynamisk arbeid, og det videre arbeidet innebærer etablering og utprøving av nye tiltak til forbedringer for å imøtekomme målene for en fremtidig bærekraftig hjemmetjeneste.

Vedtatt strategi om å avvikle flere av dagens heldøgnsomsorgsboliger forutsetter en hjemmetjeneste som er sterk nok til å møte utfordringene. Tjenestene styrkes og organiseres på en annen måte enn i dag. Tjenesteapparatet må tilpasses til nye krav og økningen i antall eldre, og behov for tjenester i de yngre gruppene. Med fokus på den enkeltes trygghet og mestring. Budsjettforslaget fra helseetaten hensyntar nettopp slik styrking ved at ca halvparten av driftsbudsjettet ved den enkelte HDO, tilbakeføres til hjemmetjenesten sin "utedrift" (de hjemmebaserte tjenestene som hjemmesykepleie mv).

TØRN

Sykehjemmene i Steinkjer er med i ett KS- prosjekt med navnet **Tørn**.

«Sammen om fremtidens helse og omsorg»

En av de store samfunnsflokene fremover i kommunen er hvordan vi skal møte tjenestebehovet i helse. Tilgangen på fagfolk er og blir vanskeligere, brukernes/ pasienters/ pårørendes behov er større, demografien tilsier at det blir flere eldre som får behov for hjelp, og økonomien i kommunen strammere.

Organisering av arbeidet, med oppgavedeling, arbeidstid og planlegging, heving og bruk av kompetanse - som Tørn-prosjektet til KS handler om - er noen av virkemidlene som kan brukes for å få en bærekraftig tjenesteproduksjon i sykehjemmene i Steinkjer i fremtiden.

Det handler om å skape gode pasientopplevelser gjennom riktig kompetanse til riktig tid – og med heltidskultur i bunn. Metodikken i utviklingsarbeidet i Tørn legger til rette for bred medarbeiderinvolvering av alle faggruppene som berøres av den nye organiseringen av arbeidet. Forutsetninger for å lykkes med utviklingsarbeidet er medarbeiderinvolvering i alle prosesser og stadier, tydelig ledelse og godt samarbeid.

Målet med endringsprosessen er at det skal gi en ny oppgavedeling og:

- sikre at brukerne av tjenestene opplever kontinuitet og kvalitet i tjenestene.
- bidra til at tilgjengelig kompetanse brukes best mulig for å gi gode og trygge omsorgstjenester.

Helseetaten sitt arbeid legger vekt på å styrke hjemmetjenesten og forslagene til tiltak vil bidra til å realisere omstillingsbehovet. Jf. vedtak i kommunestyret i september 2022, er det blant annet besluttet

å endre dagens HDO-struktur. En høyere andel eldre og innbyggere med tjenestebehov, kombinert med nedgangen i andelen yrkesaktive driver fram behov for endring. Hvis man skulle dekke det framtidige behovet for helse- og omsorgstjenester kun ved økt bemanning, har SSB beregnet at antallet årsverk må øke med 35 prosent (landsbasis), frem mot 2035. Det betyr at helsesektoren alene ville legge beslag på over halvparten av den forventede vekst i landet samlede arbeidsstyrke. Et slikt scenario er realistisk, og betyr i praksis at produktiviteten må økes gjennom andre tiltak enn å ansette flere. Knapphet på kompetanse og helsepersonell gjør det nødvendig å utnytte tilgjengelige fagressurser bedre, ved for eksempel oppgavedeling og bruk av teknologi for derigjennom endre arbeidsmetoder.

Bo hjemmereformen, som skal gjøre det trygt å bo lenger hjemme

Melding St. 24(2022-23) Fellesskap og meistring- Bu trygt heime-reformen

Bakgrunnen er at eldre ønsker å greie seg selv i størst mulig grad og bo i sitt eget hjem så lenge som mulig. Det må utvikles boligløsninger som bidrar til at eldre opplever trygghet i eget hjem, sosial kontakt og kan ta del i nærmiljøet. Hjemmetjenesten har en viktig rolle i dette arbeidet.

«Et sentralt mål for regjeringen er at eldre skal få bo i egen bolig lengst mulig, dersom de kan og vil. I 2030 vil det være flere eldre enn barn i Norge. For å møte denne samfunnsendringen og samtidig legge til rette for en aktiv og trygg alderdom, legger regjeringen fram en ny eldrereform. Reformen skal bidra til et mer aldersvennlig samfunn, at flere eldre kan leve aktive liv lenger og oppleve trygghet ved å bo i eget hjem».

Trygghetsboligkonseptet i Steinkjer

Behovet for mer tilrettelagte leiligheter og trygghetsboliger har blitt løftet gjentatte ganger de siste ti årene, men utbyggingen av denne typen boliger holder ikke tritt med den demografiske utviklingen. Dette gjelder spesielt i distriktene hvor det er mangel på tilrettelagte boliger, særlig der det er liten omsetningsaktivitet i boligmarkedet, lave priser på brukte boliger og lite/ingen nybygging.

En trygghetsbolig kan ha positive effekter både for den enkelte og for kommunene. For den enkelte kan boligen bidra til et mer selvhjulpent liv, stimulere til generasjonsmøter, redusere ensomhet og opprettholde kognitive funksjoner gjennom aktiviteter. For kommunene kan trygghetsboligene bidra til mer effektiv ressursbruk, blant annet ved at boligene samles, slik at kommunene sparer reisetid for de hjemmebaserte tjenestene.

Det er mulig å etablere trygghetsboliger på flere steder i kommunen og konseptet må tilpasset lokasjonene. En kan se for seg flere muligheter knyttet til etableringer, enten ved at kommunen etablerer disse selv, i et samarbeid med privat næringsliv eller at privat næringsliv bygger boligene.

De første trygghetsboligene i Steinkjer kommune ble etablert i Skjeftelia våren 2023. Det er til sammen åtte leiligheter, som ikke er døgnkontinuerlig bemannet. Beboerne får vurdert sine hjelpebehov etter individuelle vurderinger jf. vedtak. I Stod er det påstartet et samarbeid mellom bolystgruppen, Steinkjerbygg og helseetaten knyttet til gjenbruk av tidligere Stod sykehjem, og etablering av blant annet trygghetsboliger i deler av bygget. Konseptet kan tilpasses flere steder i kommunen.

Antall omsorgsplasser

Til tross for at de fleste ønsker å bo hjemme lengst mulig, og at kommunen har en generell innretning mot mer hjemmebaserte tjenester er det behov for en økning i antall institusjonsplasser fram mot 2040.

Færre heldøgns omsorgsplasser (heretter HDO) vil bidra til økt press på eksisterende plasser, men terskelen for å få slike plasser framover vil være mye høyere enn i dag. Tjenestene som tidligere ble gitt i heldøgnsstilbud skal i hovedsak framover gis i hjemmet. Målgruppen for framtidens HDO, institusjon - og sykehjemstilbud vil også fremover være for de sykeste brukerne med høyest omsorgsbehov. Det vil si at framtidens tilbud både bygnings- og utstyrmessig, medisinskteknisk og i forhold til fagkompetanse og personell, må tilpasses denne målgruppen for å kunne gi et døgnkontinuerlig og faglig forsvarlig helsetilbud.

Behovet for plasser med sykehjem/heldøgns omsorg de neste 20 årene vil påvirkes av en rekke forhold. Det er derfor ikke åpenbart hva det reelle behovet vil være i de neste tiårene. Det vil bero på flere forhold som for eksempel helsetilstanden i befolkningen, utdanningsnivå, utenforskap, forebyggende tiltak, boligstandard, bruk av velferdsteknologi mv.

Det er krevende å forutse hvilke løsninger som er ønskelig fra innbyggerne i framtiden. I tillegg vil lovverket gi føringer på hvordan kommunene skal innrette sine tjenester. I praksis er det to måter å bedre tilgangen til sykehjemsplasser på, enten ved å etablere flere sykehjemsplasser- /omsorgsboliger med heldøgns bemanning, eller redusere behov for slike plasser gjennom bedre helsetilstand og mestringsevne, samt styrking av hjemmetjenesten slik at de kan nå flere.

Forholdet mellom langtids-/ korttids og avlastningsplasser er viktig. Korttids -/ avlastningsplasser gis til personer som for en kortere periode har behov for helse- og omsorgstjenester, eller for vurdering og utredning. Målsettingen er at man skal tilbake til eget hjem. Avlastningsopphold gir eldre muligheten til å bo hjemme lengst mulig, og samtidig ivareta pårørende som gjør viktige omsorgsoppgaver. Slike opphold kan være rullerende.

HDO og sykehjemsplass

HDO-plass eller HDO-boliger står for boliger med heldøgns omsorg. Boligen (plassen) kan være helt lik en sykehjemsplass, men forskjellen på en HDO-plass og en sykehjemsplass er blant annet at kommunen tilbyr ulike tjenester. Det skal være tilknyttet bemanning i en HDO-plass/HDO-boliger. Pasienter som har behov for en HDO-plass får et vedtak som er individuelt tilpasset sammenlignet med et vedtak om sykehjemsplass og betaler husleie(husleieloven). Det er i tillegg ulike betalingsordninger for en sykehjemsplass kontra en HDO-plass. Har man en sykehjemsplass (langtidsplass) betaler man 75 % av trygden og 85% av annen inntekt enn folketrygden fra NAV.

På en sykehjemsplass er «alt inkludert» og kommunen dekker medisinsk forbruksmateriell etc. En beboer på et sykehjem bor juridisk sett på en institusjon og har derfor krav på heldøgns sykepleie og omsorgstjenester, organisert legetjeneste, fysioterapitjeneste, tannlegetjenester mv.

En beboer i en HDO-bolig/plass bor juridisk sett hjemme og tildeles tjenester etter behov, i henhold til enkeltvedtak (får tilstrekkelig hjelp ved behov). Videre benytter beboerne egen fastlege, er økonomisk ansvarlig for sine egne livsoppholdsutgifter og betaler for hjemmetjenester på lik linje med andre mottakere. Beboerne beholder alle trygderettigheter i folketrygden mv.

Når kommunen har vedtatt å redusere antall HDO plasser og å bygge flere sykehjemsplasser har dette sammenheng med rekrutteringshensyn og kompetansebehov, men ikke minst lovverk. Økningen i antall demente medfører blant annet behov for tilbakeholdelse, noe som kun kan utøves i sykehjem.

Dekningsgrad

Antallet sykehjemsplasser og HDO i prosent av andelen av befolkningen over 80 år (Steinkjer kommune).

Tabellen under viser framskriving av behov for antall sykehjemsplasser fram mot 2048, med utgangspunkt i en dekningsgrad på 12 % +/- 1 prosent.

	Økning antall plasser, dekningsgrad				
	2028	2033	2038	2043	2048
12 %	59	97	134	161	191
1 %	78	119	159	189	221
-1 %	41	75	109	134	162

Dekningsgraden i en kommune varierer fra uke til uke, og har sammenheng med antall heldøgns omsorgsplasser en disponerer per innbygger over 80 år. Andelen over 80 år varierer. Den økende andelen demente påvirker behovet for institusjonsplasser framover (skjermede plasser). I 2022 hadde Steinkjer kommune en dekningsgrad (institusjon) på 8,5 %. Dette er en reduksjon i dekningsgraden på institusjonsnivå sammenlignet med tidligere år. Kommunen har gjennom interne grep økt antallet institusjonsplasser, men andelen eldre over 80 har økt, som igjen bidrar til redusert dekningsgrad.

Den økende andelen demente vil påvirke den generelle dekningsgraden, også for de under 80 år. Dersom man tar sikte på en dekningsgrad på 8 % så vil behovet for nye plasser utvikle seg slik:

	Økning antall plasser, dekningsgrad				
	2028	2033	2038	2043	2048
8 %	-16	9	34	52	72
1 %	3	31	59	79	102
-1 %	-35	-13	9	25	42

Det er viktig å merke seg at dekningsgraden innenfor HDO (bosentre) reduseres betraktelig i tråd med avviklingen av bosentrene. Tidligere har denne vært ca 12 %. Totalt for institusjon(sykehjem) og HDO mellom 20-24 %. Dersom dette tallet skal videreføres vil det innebære etablering av mellom 430 og 500 nye sykehjems/ HDO plasser fram mot 2048.

	Økning antall plasser, dekningsgrad				
	2028	2033	2038	2043	2048
20 %	210	273	334	380	430
1 %	229	295	359	407	460
-1 %	191	251	309	353	400

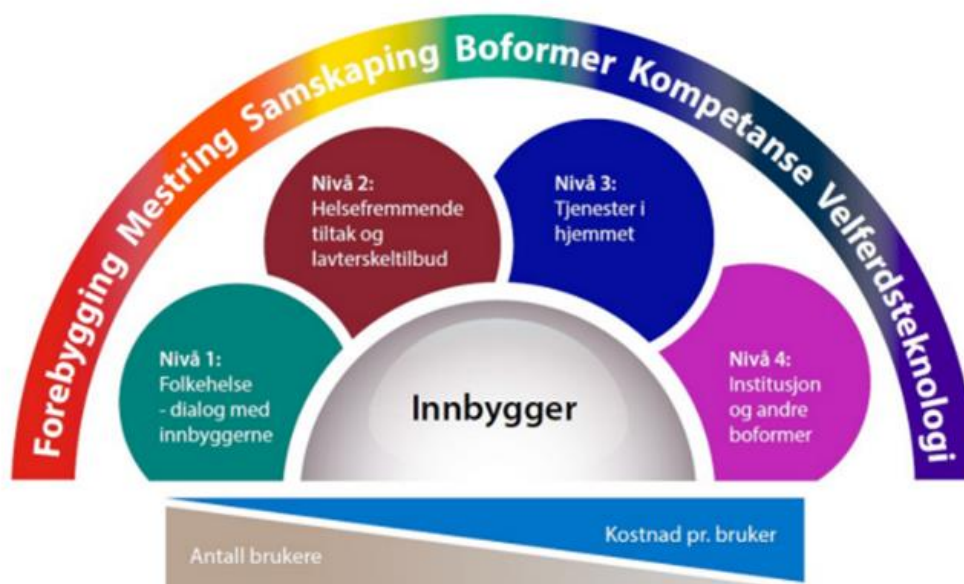
Det har i mange år vært en forventning om at antall institusjon (sykehjemsplasser) / heldøgnsomsorgsplasser (landsbasis) skal utgjøre ca 25 % av antall eldre over 80 år. I Steinkjer kommune har den samlede dekningsgraden på institusjon(sykehjemsplasser) og heldøgnsomsorgsplasser hatt et snitt på mellom 20- 24%.

Dekningsgraden er svært ulik fra kommune til kommune, - fra kommuner som omtrent ikke har sykehjems plasser til kommuner som har dekningsgrader på mellom 30 – 40 %. Det samlede botilbudet i Norge er rundt 50 % høyere enn det som er vanlig i de andre nordiske landene. Sammenlikningen gir en indikasjon på at det er mulig å etablere et tilbud med lavere dekning også i Norge.

Når HDO kapasiteten bygges ned må det foretas løpende vurderinger knyttet til behov for avlastning, som igjen medfører at antallet plasser kan variere (dvs. man kan gjøre om korttidsplasser til avlastningsopphold både i sykehjem og HDO mv). Behov for avlastning blir prioritert ved tildeling.

Helseetaten vurderer mulighetene for å øke antall plasser ved andre lokasjoner jf. strategi om å styrke tjenestene som omhandler blant annet; egenmestring/ hverdagsrehabilitering, dagtilbud, styrking av hjemmetjenesten mv.

Forebygging

(Hentet fra Lørenskog kommune)

Figuren forklarer sammenhengen mellom antall brukere på de ulike nivåene, og kostnaden per bruker. På nivå 1 og 2 når en mange brukere med en lav kostnad per bruker, mens på nivå 3 og 4 er kostnaden per bruker vesentlig høyere. Hovedmålet med Helse- og omsorgsplanen er å styre en større del av sektorens ressurser fra kostnadskrevede tjenester til fokus på folkehelse, helsefremmende arbeid og lavterskeltilbud.

I et velferdssamfunn er det samlede omsorgstilbudet et offentlig ansvar som er nedfelt i helse- og omsorgslovgivningen. Det betyr ikke at alle oppgaver skal løses av kommunen som eneste tjenesteproducent. Kommunen er ikke bare en forvaltning, men også «lokalsamfunn med familier, sosiale nettverk, organisasjoner, bedrifter og tiltak. For å skape et omsorgsfullt samfunn, er alle involvert i denne oppgaven». (Sitat fra Omsorg 2020). Det frivillige arbeidet i landet skjer i stor grad lokalt. Steinkjer kommune har en sentral rolle i å styrke samhandlingen med frivilligheten. Frivillige organisasjoner har en viktig funksjon som inkluderende møteplasser. Steinkjer kommune har flere frivillighetsentraler som spiller en viktig rolle. Gjennom aktivt samarbeid kan frivillige organisasjoner og kommunale tjenestetilbud utfylle hverandre og derigjennom styrke det lokale tilbudet og bidra til å skape et mer helhetlig tilbud. I samråd med etat helse og velferd har Eldres råd utarbeidet et konsept

som skal styrke samarbeidet mellom helse og frivilligheten. Det frivillige arbeidet skal formaliseres ytterligere.

For å sikre en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste med god kvalitet i framtiden er det nødvendig med en sterkere vektlegging av forebygging, rehabilitering, tidlig innsats, aktivisering, sosialt nettverksarbeid, veiledning av pårørende og frivillige, økt bruk av ny teknologi og nye arbeidsmetoder. I tillegg må tjenestene organiseres slik at de støtter opp under og utløser de ressurser som ligger hos brukerne selv, deres familie og sosiale nettverk og i nærmiljøet, organisasjoner og lokalsamfunnet.

Velferdsteknologi

Steinkjer kommunes demografiske utfordringer i kombinasjon med forventet rekrutteringsutfordringer medfører stort fokus på bedre ressursutnyttelse. Teknologi har potensiale for å lette hverdagen til helsepersonell, slik at de har mer tid til pasientrettet arbeid. Et av tiltakene er sensorteknologi som kan bistå helsepersonell med overvåking av pasientene/ brukerne. Digitalt tilsyn kan bidra til at den enkelte blir mer selvstendig og kan bo lengre hjemme. Dette vil avlaste presset innenfor helse og omsorgstjenestene.

Steinkjer kommune følger Helsedirektoratet sin anbefaling om å implementere velferdsteknologi på områder som er tilstrekkelig uttestet nasjonalt. Erfaringene fra andre kommuner beskriver hvordan velferdsteknologi gir økt kvalitet, spart tid og unngåtte kostnader. Samtidig poengterer Helsedirektoratet hvor viktig det er at hver enkelt kommune danner seg et bilde av de mest aktuelle utfordringene i eget miljø, for så å se om tjenesten kan effektiviseres ved bruk av teknologi.

Det må legges til rette for at omstillingstakten knyttet til bruk av velferdsteknologi er bedre slik at man kan hente ut effekter gjennom redusert behov for arbeidskraft. Strategien for helseetaten er økt satsning på velferdsteknologi, og det skjer store endringer innenfor etaten knyttet til å etablere systemer som skal ivareta gode tjenesteforløp (kartlegging av hvordan tjenestene gis før teknologi tas i bruk, vurdering av behov, tilpasninger og behov, opplæring, endringer i arbeidsmetoder, gevinstrealisering mv).

Digitalisering byr på muligheter til effektivisering av drift og arbeidsmetoder samt bedring av tjenester ved hjelp av for eksempel velferdsteknologi. Bruk av velferdsteknologi kan være et viktig bidrag til økt livskvalitet og økt mestring. Det kan forlenge muligheten for å bo lengre hjemme. Det ideelle er at bruken av teknologi introduseres så tidlig som mulig i tjenesteforløpet, men det fordrer at brukeren selv opplever at behovet er til stede.

Gevinster

Gevinst defineres som nytteverdien innovasjonen gir, gjennom:

1. **Økt kvalitet** (positive effekter som tjenestemottaker, pårørende og-/ eller ansatte opplever selv, eller økt kvalitet på tjenestene som leveres)-
2. **Spart tid** (gevinsten av å innføre endringer som reduserer tidsbruk på å levere en tjeneste. Gevinsten av spart tid realiseres først når en tjeneste kan reduseres eller fjernes helt, eller at tiden kan benyttes til å gi tjenester til flere).
3. **Unngåtte kostnader, nå og i framtiden** (er gevinster som oppstår ved at oppgaver reduseres eller nye tiltak ikke settes i verk fordi velferdsteknologi dekker behovet for oppfølging av tjenestemottaker og gir nødvendig trygghet og mestring).

Kommunen skal ha en aktiv rolle for å tilby og å legge til rette for bruk av velferdsteknologi, men kommunen bør også være tydelig på at det finnes teknologiske muligheter som den enkelte selv kan skaffe seg uten at det behøver å være en del av det kommunale tjenestetilbudet.

Helseetaten sin erfaring er at hver enkel installasjon kan ta mye tid, med mange forberedelser, prøving og feiling, utfordringer med infrastruktur, organisering og mangelfulle leveranser fra leverandører. Utprøving i drift er i mange tilfeller nødvendig for å finne ut om det passer til den enkelte brukeren sitt behov. Det finnes mye teknologi i markedet som er umoden selv om den presenteres som ferdige løsninger. Funksjoner mangler, og andre ting må utvikles videre. Det må skapes motivasjon i personalgruppen for bruk av ny teknologi som igjen gir mulighet for å ta ut gevinster.

Etat helse og velferd vurderer til enhver tid helheten i hvordan kommunale oppgaver løses og hvilke effekter og gevinster som ønskes oppnådd ved bruk av blant annet velferdsteknologi. Etat helse og velferd har inngått avtale med Værnes respons knyttet til responstjenester på digitale alarmer mv (for eksempel trygghetsalarmer). Dette grepet sammen etableringen av trygghetspatroljen, bidrar til at ansatte i hjemmetjenesten får frigjort tid. Henvendelser som ikke blir avklart hos Værnes respons ivaretar trygghetspatroljen ved oppsøkende virksomhet.

Digitale Innherred - Stillingsressurs

En forutsetning for å lykkes med digital transformasjon er å styrke etatene sine personalressurser knyttet til å ta i bruk mer teknologi. I praksis betyr dette at man må øke den interne kapasiteten og kompetansen knyttet til dette arbeidet. Det er ikke funnet rom for å etablere stilling til dette, med de konsekvenser som dette medfører.

Eksternt kjøp av sykehjemsplasser / HDO

Steinkjer kommune har i flere tiår hatt avtale med Betania Sparbu om kjøp av sykehjems-/og heldøgns omsorgsplasser. Avtalen løper inntil en av partene sier den opp. Det er to års oppsigelse for begge parter.

Denne avtalen har ikke vært revidert på mange år, og utgangspunktet for slike avtaler er fire år maksimal lengde (rammeavtaler). Innkjøpsavdelingen mener at videre kjøp av plasser må gjennom offentlig anskaffelse evt. intensjonskunjøring. Det kan gjennomføres reservertavtale om helse- og sosiale tjenester til ideelle aktører, men man må allikevel kjøre en åpen konkurranse dersom det er en kontraktsverdi over nasjonal terskel, noe det er. Helse og velferd arbeider med grunnlaget for slik anskaffelse. Dersom andre leverandører av tjenesten enn Betania Sparbu, etter gjennomført prosess blir aktuell aktør for utførelsen av oppdraget så gjelder fortsatt fristen for oppsigelse jf. gjeldende avtale. Helt konkret innebærer dette at dersom kommunen fortsatt skal videreføre eksternt kjøp så vet kommunen ikke hvem som skal gi slikt tilbud.

Fylkes Hus/ helseaksen

I forbindelse med bygging av nytt fylkeshus i sentrum kjøpte Steinkjer kommune via Steinkjerbygg det gamle fylkeshuset på Nordsileiret. Tanken bak kjøpet var todelt. På den ene siden var det et grep som bidro til at Fylkeskommunen vedtok igangsetting av nytt bygg i sentrum og befester sin tilstedeværelse og posisjon i Steinkjer som administrasjonsby i Trøndelag fylke. Den andre årsaken til kjøpet var at Steinkjer har behov for å utvide og sentralisere sykehjemskapasiteten, og det er få arealer av samme størrelse tilgjengelig sentralt i byen. Det andre området som ble vurdert å være aktuelt er skytebanen på Sannan.

Fylkeshuseiendommen har store utvidelsesmuligheter på en stor tomt, og beliggenheten ved Steinkjer sykehjem og Helse- og beredskapshuset gir muligheter til å samordne et stort helse- og omsorgstilbud på området, som også er kalt «helseaksen». Behovet for å utvide kapasiteten på sykehjemsplasser er store i årene fremover og det er store utbyggingsmuligheter på ei stor tomt her. Det er mange muligheter også i den eksisterende bygningsmassen for ombygging til trygghets- og omsorgsboliger. Hjemmesykepleien sentrum har en leieavtale på Sannan som går ut i 2027 som også kan samlokaliseres på «helseaksen».

Steinkjerbygg KF er i gang med en utredning basert på en bestilling fra kommunestyret, finansiert av selskapet som eier eiendommen (Fylkets hus AS – navn under endring), i samarbeid med helse- og velferdsetaten. Det er planlagt at utredningen skal være ferdig rundt årsskiftet 2023, der ulike muligheter, begrensninger og økonomisk kalkyle skisseres. I denne utredningen ligger også vurdering av samarbeid med private aktører for å se på utviklingen av hele området. Utredningen vil bli vurdert opp mot de alternativer som kommunen har for øvrig for utvidelse av kapasiteten inne spesielt demensomsorgen. Basert på dette vil administrasjonen legge frem en anbefaling om veien videre til politisk behandling. Kommunen har ikke økonomi til å sette i gang utvikling eller bygging i inneværende økonomiplanperiode, og det er derfor ikke lagt opp til utvidelse av antall sykehjemsplasser i fremlagte økonomiplan.

Utvidelse av boligkapasitet, mennesker med nedsatt funksjonsevne (psykisk utviklingshemming).

Det er behov for flere botilbud innenfor dette området. Slike botilbud bør være fremtidsrettede og byggene kostnadseffektive. Hvor det er lagt til rette for teknologiske innretninger som gjør at alle mestrer livene sine best mulig selv. Bofellesskapene har behov for livsløpsstandard. De fleste som flytter til et bofellesskap er tidlig i 20- årene, bor der livslangt, - og skal kunne mestre å bo i alle livsfaser der. Flere lever lengre med samtidige helseutfordringer.

Brukerne er aktive, i både uorganiserte og organiserte aktiviteter- inne som ute. Det er derfor behov for fellesareal inne, samt gode uteareal og stor lagringsplass til hjelpemidler, biler, sykler mv. Gode pasientvarslingssystem skaper trygghet for brukeren, og god oversikt for ansatte. For ansatte er det også viktig med garderobeløsninger med plass for mye klær, og dusj, - da de lever like aktivt som brukeren når de er på jobb.

Jf. statlige signaler bør bofellesskap bygges for maksimalt åtte beboere. Dette blant annet for å unngå institusjonalisering av brukergruppen. Samtidig må kommunen forholde seg til CRPD (konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne- Internasjonal menneskerettighetstraktat fra FN), og legge til rette for at brukergruppen kan motta likeverdige tjenester også utenfor et bofellesskap.

Å erstatte eksisterende bofellesskap noen av dagens bofellesskap med et nytt vil gi kommunen mulighet til å effektivisere driften. Flere av dagens bofellesskap har store utbedrings-/ renoveringsbehov, og er bygget på en slik måte at driften ikke er hensiktsmessig. Bygging av nytt bofellesskap kan ivareta dette aspektet, men det er i tillegg behov framover for å øke kapasiteten innenfor området.

Ny bygningsutforming tillater mer effektiv ressursbruk og større samtidighetseffekt. Flere tjenester vil kunne tilbys et fellesskap. Nytt bygg vil inneholde tilfredsstillende infrastruktur for å utnytte velferdsteknologi. Dette vil kunne gi en gevinst på ressursforbruket. Det er dog vanskelig å stipulere da det vil avhenge av vedtak på den enkelte beboer.

Eksterne boliger i tilknytning til bofellesskapet vil medføre at man kan utnytte personalressursene til også å tilby tjenester til hjemmeboende i nærområdet (base). Dette kan være privateide leiligheter, eller beboere i kommunale boliger som tilhører brukergruppen.

Etableringen av ett slikt konsept vil i større grad gi brukergruppen valgfrihet jf. CRPD til å bosette seg i en boligform som dem selv ønsker, samtidig som dem tilbys likeverdige tjenester som om dem var bosatt i ett bofellesskap. Det vil også være en god inkluderingsstrategi da beboer vil kunne oppleve bedre tilhørighet til lokalsamfunnet.

En slik type tjeneste vil for flere kunne være et godt alternativ til andre typer tjenester som BPA (brukerstyrt personlig assistent). BPA er lovpålagt, og alternativ tjeneste som tilbys gjennom konseptet, vil derfor være ett godt alternativ for dem som ønsker en kombinasjon av fellesskap og selvstendige tjenester.

Tjenester levert til eksterne selvstendige boliger vil bidra til redusert kø, samt at de med størst behov får plasseringen i bofellesskap i tråd med overordnet strategi om at mennesker skal klare seg lengst mulig i eget hjem.

Investering i nytt bofellesskap avhenger av om kommunen har mulighet til å investere i kommende økonomiplanperiode. Tiltaket er ikke lagt inn i tallgrunnlaget.

Helseplattformen

Helseplattformen AS skal innføre felles elektronisk pasientjournal for hele helsetjenesten i Midt-Norge, det vil si helseforetak, kommuner, fastleger og private aktører. Målet er en mer sammenhengende helsetjeneste for pasienter og ansatte i hele regionen.

Helseplattformen er et stort samhandlingsprosjekt. For nesten ti år siden ble det bestemt at når sykehusene i Midt-Norge skulle bytte journalsystem, burde det skje i samarbeid med kommunene. Da systemet skulle anskaffes deltok helse- og IT-personell fra mange kommuner i arbeidet med kravspesifikasjon og evaluering av tilbudene som kom inn i konkurransen.

I 2019 ble det signert kontrakt med amerikanske Epic Systems om å levere en felles løsning for kommuner, sykehus og fastleger, etter en langvarig konkurranse. Siden da er det arbeidet med å oversette og tilpasse den amerikanske løsningen, som brukes i mange land, til norske forhold. Alle kommunene i Trøndelag og Møre og Romsdal, samt Bindal i Nordland, har opsjonsavtaler og kan innføre løsningen etter vedtak i kommunestyret.

De foreløpige økonomiske beregninger for Steinkjer kommune knyttet til innføring av helseplattformen gir en investeringskostnad i størrelsesorden 75 mill kroner, og en årlig driftsutgift lik 10 mill kroner (2022 tall). Dette er beløp som i den størrelsesorden må forventes å få betydelige konsekvenser for øvrige økonomiske prioriteringer og drift av tjenester i kommunen. Det er også mange forhold som er uavklarte knyttet til drift og forvaltning (videreutvikling) av løsningen. Det forventes at dette er forhold som vil øke det samlede kostnadsbildet ytterligere.

Helseplattformen vil bli omfattende å innføre, både knyttet til finansiering (drift og investering), samt det omfattende opplæringsløpet (ansatte). Steinkjer kommune har per i dag ikke funnet økonomisk handlingsrom i kommende økonomiplanperiode til å gå inn i helseplattformen. Det er i tillegg store utfordringer med systemet per i dag, jf. situasjonen i andre kommuner. Det presiseres at det ikke er slik at kommunen på sikt ikke har en intensjon om å ta i bruk helseplattformen, men det er ønskelig med en bredere prosess der andre aktører vurderes opp mot målbildet "En pasient, en journal".

Statsbudsjettet 2024

Regjeringen styrker psykisk helse- og rusfeltet med 360 millioner kroner. 250 millioner kroner for å bidra til at flere skal oppleve god psykisk helse og livskvalitet. 150 millioner kroner gå direkte til kommunene gjennom en økning i kommunerammen. Regjeringen gir på denne måten kommunene rom til å levere et bedre tilbud til flere – enda raskere. Midlene er begrunnet med behovet for flere lavterskeltilbud innen rus og psykisk helse ute i kommunene.

Steinkjer kommune erfarer økt trykk på behov for tjenester, men har dessverre ikke funnet rom for økning i budsjettrammen på området.

Oppsummering økonomisk utfordringsbilde

Budsjettet bærer preg av lite økonomisk handlingsrom og med flere kostnadsreducerende tiltak blant annet gjennom strukturelle interne tiltak, men også viktige prioriteringer som økt satsning gjennom etablering av ny legehjemmel, tilbakeføring av kommunalt tilskudd til fastleger i privat næringsdrift, ny legehjemmel, økt ressurs til Friskliv, økning i antall sykehjemsplasser (Malm) helårsvirkning i 2024, styrking av variabel lønn, arbeidsklær, og til tiltak knyttet til ressurskrevende tjenester.

Samarbeidet mellom sektorene er godt og bidrar til bedre løsninger og bruk av personal- og økonomiske ressurser. Lavere økonomisk vekst og de demografiske endringene krever omstilling, utvikling og effektivisering. Det interne arbeidet viser at det er stor endringsvilje i etaten.

Forventninger i befolkningen til tjenester innenfor helse – og omsorgsområdet øker, og det er derfor svært viktig at man både politisk og administrativt kommuniserer til våre innbyggere om de begrensningene som møter oss. I realiteten betyr det at terskelen for å få tjenester vil bli høyere, og man må i større grad enn i dag ta ansvaret for egen helse.

Den økonomiske situasjonen gjør at det må prioriteres strammere og budsjettet i 2024 gir ikke rom for uforutsette utgifter. Pålagte innsparingskrav bidrar til forsering av vedtatte innsparingstiltak.

Det er lite sannsynlig at kommunen har økonomi til å prioritere alle skisserte behov for nye bygg i helseetaten i neste tiårsperiode. Investeringstakten og avvikling av tilbud må ses i sammenheng med kommunen sin økonomiske situasjon og utviklingen i brukerbehov. Dersom etat helse og velferd sitt samlede innsparingskrav økes, må det foretas fortløpende vurderinger på framdrift, både når det gjelder avviklinger av HDO-lokasjoner, men også knyttet til investeringer.

Økte innsparingskrav er svært krevende. I helseetaten er det ikke bemanningsnorm lik lærer-/ og barnehagenorm, men krav om forsvarlige tjenester, noe som innebærer et minimum av bemanning og krav om fagkompetanse i driften. Det er vanskelig å se for seg at et nedtrekk i budsjettrammene til etat helse og velferd kan gjøres gjennom nedbemanning, dersom ikke tilbud avvikles. Alternativet er å ensidig "kutte" i grunnbemanningen, noe som utfordrer forsvarligheten på tjenestene, siden dagens pleiefaktor ligger på gjennomsnittet sammenlignet med andre kommuner. Jf. Kostra-tall har allerede omsorgstjenesten lavere tall enn sammenlignbare kommuner. Etat helse og velferd har over tid hatt et vedvarende høyt sykefravær, og lavere grunnbemanning kan bidra til at ansatte får økt arbeidsbelastning, som igjen kan bidra til økt fravær. Det er ikke et alternativ å gjøre ytterligere kutt utover de tiltak som ligger i gjeldende økonomiplan da disse er essensielle for drift mv.

Helse og velferd arbeider i ulike spor knyttet til å redusere sykefraværet/ øke nærværet, både på system og individnivå.

Sammendrag budsjett

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	654 956	654 956	654 956	654 956
Sum Vedtak forrige periode	-9 646	-12 886	-19 236	-19 236
Sum Budsjettendring i år	369	369	369	369
Sum Lønns- og prisvekst	536	536	536	536
Konsekvensjustert budsjett	-8 741	-11 981	-18 331	-18 331
Konsekvensjustert ramme	646 215	642 975	636 625	636 625
Innsparingstiltak				
Avvikling Gluggen . 10 HDO plasser	-2 800	-4 200	-4 200	-4 200
Endring drift institusjonsplasser	0	0	0	-2 166
Endring sektorstruktur	-1 135	0	0	0
Forsering, avvikling Kvam bosenter	-1 500	-3 100	0	0
Innsparing delt ledelse	-750	-750	-750	-750
Nedbemannning	-1 850	-1 850	-1 850	-1 850
Reduksjon overliggere	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Ressurskrevende tjenester, egen regi	-5 000	-5 283	-14 000	-14 000
Andre tiltak	-200	-200	-200	-200
Sum Innsparingstiltak	-14 735	-16 883	-22 500	-24 666
Nye tiltak				
Arbeidstøy	2 000	3 000	3 000	3 000
Endring plasser Svedjan	-4 200	-4 300	-4 300	-4 300
Etat helse og velferd - delvis kompensasjon	2 000	2 000	2 000	2 000
Lønnsøkning variabel lønn				
Etat helse og velferd - husleie samfunnshuset - endrede utgifter	257	210	168	148
Etat helse og velferd - kjøp av tjenester	1 075	1 075	1 075	1 075
Betania - deflatorjustering 2024				
Fastlønnstilskudd fysioterapeuter - helårsvirkning nye satser 01.07.23	363	363	363	363
Flytting av Steinkjer bosenter til Egge (gamle DMS-lokaler) - reversering tiltak grunnet avviklet	500	500	500	500
Helse - korrigerering av gamle tiltak og teknisk feil i budsjett	2 016	2 016	2 016	2 016
Helse - Malm sykehjem	6 500	6 500	6 500	6 500
Helse - NAV - økning økonomisk sosialhjelp	5 000	5 000	5 000	5 000
Helse - økning BPA	3 005	3 005	3 005	3 005
Helse - økning omsorgslønn	600	600	600	600
Helse - økning ressurskrevende brukere (netto)	29 100	29 100	29 100	29 100
Helse - økning variabel lønn	5 200	5 200	2 200	2 200
Legehjemmel	691	1 100	1 100	1 100
Legeressurs institusjoner jfr KS sak 19/23	1 600	1 600	1 600	1 600
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 3.4.1	66	66	66	66
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 3.4.2	1 292	1 292	1 292	1 292
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 4	19 824	19 824	19 824	19 824
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 5	1 021	1 021	1 021	1 021
Lønnsoppgjør 2023 - lederoppgjør 01.01.23	66	66	66	66
Pensjonskostnader - endrede utgifter	11 556	11 556	11 556	11 556
Stilling friskliv	500	500	500	500
Stod sykehjem - avvikling 6 plasser - reversering	2 300	2 300	2 300	2 300
Økonomisk sosialhjelp - helårsvirkning nye veiledende satser fra september 2023	2 146	2 146	2 146	2 146
Økt inntekt vederlag	-2 400	-2 500	-2 500	-2 500
Økte inntekter kommunalt legekantor	-600	-600	-600	-600

	Tiltak	Økonomiplan			
		2024	2025	2026	2027
Andre tiltak		500	0	0	0
Sum Nye tiltak		91 978	92 640	89 598	89 578
Nye tiltak og realendringer budsjett		77 243	75 757	67 098	64 912
Ramme 2024-2027		723 458	718 732	703 723	701 537

Innsparingstiltak

Avvikling Gluggen . 10 HDO plasser

Den foreslåtte avviklingen av de ti HDO plassene på Gluggen ligger ikke inne i planen om avvikling av øvrige bosenter. Bakgrunnen for det er blant annet at disse plassene er organisert i samme bygg som sykehjemmet og man har sett for at videre drift i hele lokalet er hensiktsmessig, være seg HDO plasser eller institusjonsplasser. Når dette forslaget kommer i budsjett 2024 er det på bakgrunn av innsparingskravet. I praksis innebærer det at dekningsgraden innenfor Hdo-området blir redusert og at « presset» på sykehjemsplassene øker, siden de aller fleste av dagens beboere på Gluggen vil på kort/ lengere sikt vil ha behov for sykehjemsplass. Kommunen skal gi forsvarlige tjenester og sikre at dette blir ivaretatt framover også. De endringene som skjer innenfor helseområdet er i tråd vedtatt strategi om at flere skal få mulighet til å bo hjemme, lengre, noe som i realiteten innebærer at terskelen for å få slik plass blir høyere enn den har vært. Styrking av hjemmetjenesten skal bidra til at flere får tjenester i hjemmet.

Endring drift institusjonsplasser

Et av de spørsmålene som er mest diskutert innenfor pleie- og omsorgssektoren er fordelingen av ressursene mellom hjemmebaserte tjenester og institusjonstjenester. Bakgrunnen for dette er ofte spørsmålet om hva som er den rimeligste løsningen for kommunen, men det er i større grad et spørsmål om hva som er best for brukerne og ikke minst hvordan organiseringen av omsorgstjenestene gir den mest effektive bruken av personell. Mangel på personell er en større utfordring enn det økonomiske aspektet. På dette området arbeider Steinkjer kommune ut fra et prinsipp om at tjenesten skal gis på laveste effektive omsorgsnivå, og at brukeren skal få mulighet til å bo i eget hjem så lenge som mulig.

Kommunen kjøper i dag tjenester av private/ ideelle aktører. I 2023 kjøper etat helse og omsorg tjenester fra slike aktører for 75 mil. kroner. I tillegg kommer utgifter til vikarbyrå. Det må vurderes om slik kjøp skal fortsette eller om kan i større grad skal ha disse i egen regi. På sikt må kommunen sine samlede inntekter i langt større grad enn i dag gå til helse- og omsorgsformål jf. demografiutviklingen (sektorforskyvning).

Den framtidige innretningen av tjenestene må også ses i sammenheng med behovet for fornyelse i dagens boligmasse innenfor omsorgen (institusjoner og bosenter). Per i dag står det ledige arealer som må vurderes for å øke kapasiteten på blant annet sykehjemsplasser.

Det er i tillegg nødvendig å ta stilling til i hvilken grad man kan utnytte eksisterende bolig-/ bygningsmasse og skissere i hvilken grad det er nødvendig med nye investeringer der driften skal videreføres. På omsorgsiden er det et stort behov for bygningsmessig rehabilitering. Det er mange gamle og uhensiktsmessige bygninger. Dårlig funksjonalitet kan igjen gjenspeile mindre effektiv jobbing. Nye byggeprosjekter innebærer betydelige investeringer, men kan igjen bidra til positivt sett opp mot rekruttering, effektiv og rasjonell drift.

Etat helse og velferd har meldt inn behov for:

- Antall: 150, herunder skjermede plasser (institusjon/ sykehjem). Det er viktig at kapasiteten på området løses framover

- Antallet beror på om kommunen fortsatt skal kjøpe sykehjems plasser av eksterne aktører, og om driften skal videreføres som i dag på de øvrige sykehjemmene. Kostnadene knyttet til renoveringsbehov og tiltak på dagens lokasjoner må vektlegges i videre vurderinger.

Steinkjerbygg KF og etat helse og velferd jobber med videre bruk av Fylkes hus og omkringliggende tomt.

Endring sektorstruktur

Reduksjon i antall sektorer jf. gjeldende økonomiplan. Dagens tre sektorer blir til to.

Forsering, avvikling Kvam bosenter

Forsering av avviklingen av Kvam bosenter. Dette innebærer oppstart av avvikling i 2024.

Innsparing delt ledelse

Delt ledelse

- Slalomsvingen / Lundflata
- Haugen / Hj. tjenesten Verran

Nedbemannning

Tilpassing av drifts- og bemanningsnivå på enkelte enheter.

Reduksjon overliggere

Utgiftene til overliggere i sykehusene og DMS har økt de siste årene. Budsjettrammen ble styrket jf. gjeldende økonomiplan. Det er etablert åtte nye sykehjems plasser i Malm og det forventes at antallet overliggerdøgn blir redusert.

Ressurskrevende tjenester, egen regi

Det finnes personer som er så farlige at det er nødvendig med andre boformer enn hva kommunen kan tilby per i dag. Dette bidrar til at kommunen i økt omfang kjøper tjenester hos private/ ideelle aktører. Tryggheten til medpasienter og ansatte kan ikke ivaretas i nåværende tilgjengelige tiltak i egen organisasjon. Brukergruppen har generelt svært forhøyet voldsrisiko og en opplever økt forekomst av problematisk og skadelig seksuell atferd (SSA). Flere er unge voksne, og har behov for livslang helseoppfølging. Ingen av brukerne har mulighet for å bo hjemme da de utgjør en fare for seg selv og andre.

Det kan handle om personer som er dømt for alvorlige forbrytelser mv. og som samfunnet må beskyttes mot, og som i mange tilfeller har sonet sine dommer og/ eller venter på soning. Det er snakk om personer som trenger oppfølging livet ut, og hvor samfunnet ellers må beskyttes mot evt. voldshandlinger. Per i dag har ikke kommunene de virkemidlene som er nødvendig for å kunne ivareta et godt nok tilbud til denne brukergruppen, verken gjennom lovverk eller de ordinære tiltakene. Sykehjem/ institusjon er det høyeste omsorgsnivået i kommunen, og det er her snakk om en gruppe mennesker som ikke kan ha sine tilbud der.

Etat helse og velferd opplever stor økning i behovet for å kjøpe lovpålagte tjenester fra private aktører. Dette som følge av manglende tilfredsstillende tiltak i egen organisasjon. Kostnaden ligger i de tyngste sakene i størrelsesorden 11-15 mill. kr. pr. bruker pr. år, og en stipulerer med en økning på 1-4 brukere pr. år innen ulike fagretninger (alderspsykiatri, rus og psykiatri og psykisk utviklingshemning). Dette er uforholdsmessig kostnadskrevende tiltak og kommunene må se på muligheten for andre løsninger og da fortrinnsvis i egen regi. Det legges derfor opp til en nedtrapping av eksternt kjøp.

Jf. innspill i økonomidokumentet bør kommunen utrede muligheten for å bygge/ etablere tilbud, evt. i samarbeid med andre kommuner.

Utfordringen er tilsvarende i flere kommuner i regionen, men med varierende antall brukere.

Utformingen av bygget må baseres på faglige krav for å kunne legge til rette for faglig forsvarlige tjenester, og en vil være avhengig av en stor tomt utenfor sentrumssonen. Det er en fordel dersom kommunene kan samarbeide om etablering og drift av et slikt tilbud.

Nye tiltak

Arbeidstøy

Arbeidstøy jf. lov og avtaleverk. I 2015 kom Arbeidstilsynet med krav om at ansatte i hjemmetjenesten skulle få arbeidstøy av sin arbeidsgiver samt at arbeidsgiver ble pålagt ansvar for vask av arbeidsklærne. Dette grunnet hygieniske retningslinjer.

Arbeidstilsynets regler for arbeidstøy viser videre til at bruk av privat tøy ikke er lov av samme grunnlag som nevnt ovenfor.

Hjemmetjenesten er en kommunal tjeneste der hvor ansatte yter tjenester i pasientens hjem. Denne type helsetjeneste er en døgnkontinuerlig tjeneste som vil si at ansatte jobber hver dag (dag, aften, natt), året rundt uansett vær og vind.

Ansatte i hjemmetjenesten har ikke arbeidsklær som tilfredsstillende krav ihht lov og avtaleverk, jf. rapport fra verneombud i hjemmetjenesten- Verran.

Endring plasser Svedjan

Per i dag er fem av botiltakene ved Svedjan bo- og habiliteringssenter øremerket til bruk av barnevernet (hjemlet i barnevelovgivningen). Målgruppe er barn/ ungdom som har behov for bistand fra flere enheter og etater (tverretattlig tilbud) og som har behov for et habiliteringstilbud. Økt behov for flere plasser innenfor denne målgruppen bidrar til at antallet plasser omdisponeres til barnevernet. Konkret innebærer det en reduksjon i ordinære plasser ved Svedjan. Siden etableringen erfarer en at opprinnelig brukergruppe og behov er endret, og tilbud må gis gjennom andre tiltak.

Jf. oppvekstreformen får kommunene et økt faglig og økonomisk ansvar. Egenandeler for statlige barnevernstiltak som akutttiltak og institusjoner har økt kraftig, mens egenandelen for spesialiserte hjelpetiltak er redusert. Tilbud må i størst mulig grad gis i den enkelte kommune.

Formålet med endringene er at de samlet sett skal gi et bedre barnevern, slik at flest mulig barn kan få tilpasset hjelp innenfor de ressursene barnevernet og kommunen til enhver tid disponerer.

Flytting av Steinkjer bosenter til Egge (gamle DMS-lokaler) - reversering tiltak grunnet avviklet

Tiltaket ble ikke gjennomført og Steinkjer bosenter er avviklet jf. politisk vedtak sept. 2022.

Helse - Malm sykehjem

Tidligere avdeling Brattreit benyttes til sykehjemsplasser.

Total økning av plasser med 8 stk, til en kostnadsramme lik 6,5 mill. kroner

Det må foretas en grundigere vurdering knyttet til hvor stort renoveringsbehovet er dersom Verran helsetun og Egge helsetun, samt Steinkjer sykehjem skal bestå framover.

Helse - NAV - økning økonomisk sosialhjelp

Nav erfarer økning i utbetalinger knyttet til økonomisk sosialhjelp. Dette begrunnes blant annet i "dyrtid", hvor flere som har vært økonomisk selvhjulpne tidligere nå har behov for bistand fra NAV. Økte kostnader knyttet til strøm, mat, rentenivå mv. får direkte konsekvens for nivået på utbetalinger.

Helse - økning BPA

Formålet med BPA (brukerstyrt personlig assistanse) er å gi personer med stort hjelpebehov større frihet til å styre tjenestene og hverdagen selv. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en måte å organisere praktisk bistand og opplæring på. BPA er rettet mot personer med langvarig og stort behov for personlig assistanse. Personer med foreldreansvar for hjemmeboende barn under 18 år med nedsatt funksjonsevne kan ha rett til å få avlastningstiltak organisert som BPA.

For å ha rett til å få BPA må man være under 67 år, ha behov for bistand ut over 2 år og mer enn 32 timer per uke. Man kan også ha rett til BPA dersom hjelpebehovet er mellom 25 og 32 timer per uke og kommunen din ikke kan dokumentere at BPA vil være dyrere enn andre tjenestetilbud. Kommunen er jf. lov pliktig til å innvilge slik ordning dersom vilkårene for dette er oppfylt.

Dersom den enkelte har fått bistanden organisert som BPA før du fylte 67 år, gjelder retten også etter at man har fylt 67 år.

Andelen personer med BPA øker for hvert år, og budsjettet må styrkes i tråd med økte utgifter.

Helse - økning omsorgslønn

Økning av rammen knyttet til omsorgslønn som følge av økt behov.

Helse - økning ressurskrevende brukere (netto)

Flere ressurskrevende brukere og økte behov bidrar til en kraftig økning i kommunen sine utgifter.

Helse - økning variabel lønn

Det er kontroll på fastlønn, men overforbruket skyldes variabel lønn som sykevikarutgifter, ekstra innleie som følge av at brukerne stadig blir dårligere og har behov for økt bistand. Manglende tilgang på vikarer medfører bruk av overtid for å sikre et forsvarlig tjenestetilbud.

Legehjemmel

Etablering av ny legehjemmel jf. gjeldende legeplan.

Stilling friskliv

Kommunene er gjennom helse- og omsorgstjenesteloven pålagt å tilby helsefremmende og forebyggende helse- og omsorgstjenester til hele befolkningen. Frisklivssentraler er utviklet i kommunene og er en anbefalt måte å organisere slike helsetjenester på. Målet med frisklivssentralens arbeid er å fremme helse og forebygge sykdom ved å gi tidlig hjelp og kunnskapsbasert støtte til å endre levevaner og mestre helseutfordringer. Målgruppen er personer i alle aldre som har økt risiko for, eller har utviklet sykdom og som har behov for støtte til å endre levevaner og mestre helseutfordringer. Tilbudet er spesielt for de som ikke finner andre egnede tilbud eller som trenger hjelp til å finne ut hva som passer for dem. Tiltakene er rettet mot brukerne. Individrettede tiltak handler om å styrke individers helsekompetanse direkte. Dette gjelder både tilbud rettet mot hele befolkningen og mot ulike risikogrupper/pasientgrupper. Tiltak på befolkningsnivå kan være kampanjer, som f.eks.

Legeforeningens «Gjør kloke valg», Helsedirektoratets kampanjer innen tobakk, kosthold og fysisk trening mv.

Steinkjer kommune har i dag 0,6 årsverk knyttet til Frisklivsentralen. Den samlede ressursen er for liten i forhold til behovet.

Vurdering: Denne type tiltak har en lavere kostnad og krever mindre ressursinnsats knyttet til bemanning. Tilbudene når mange og er et svært godt helsefremmende tiltak som bidrar til at behovet for andre tjenester reduseres.

Tiltak: Økning med ett årsverk. Økningen ses i sammenheng med behov for å styrke koordineringsarbeidet innenfor enkelte grupper.

Stod sykehjem - avvikling 6 plasser - reversering

Tidligere tiltak som ikke er gjennomført. Stod sykehjem er i sin helhet flyttet til Egge helsetun, og antall plasser er opprettholdt (fordelt mellom Egge helsetun og sykehjemmet i Malm).

Økt inntekt vederlag

Etablering av flere sykehjemsplasser gir økt inntekt jf. vederlagsberegning og estimering av inntekt i 2024.

Økte inntekter kommunalt legekontor

Det er påstartet et arbeid knyttet til kommunalt legekontor, herunder organisering og hvordan kontoret driftes. Det er vurdert at det er et potensiale for å øke inntektene gjennom refusjonsordningene, og-/ eller i organiseringen av driften.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Hjelpemidler og utstyr, institusjon	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Omsorg - velferdsteknologi	500	500	500	500	2 000
Pasientvarslingsanlegg/trygghetsalarmer	5 000	3 000	0	0	8 000
Sum investeringsprosjekter	6 500	4 500	1 500	1 500	14 000

Hjelpemidler og utstyr, institusjon

Det er behov for innkjøp av diverse utstyr i enkelte enheter, som for eksempel pasientsenger, heiser og hjelpemidler.

Omsorg - velferdsteknologi

Kommunen har en strategi om at flere skal gis mulighet til å bo hjemme lengre, noe som gjør at kommunen må investere i ny velferdsteknologi (ulike løsninger knyttet primært til trygghet, tilsyn og logistikk). Dette for å forebygge behov for tjenester som er mer ressurskrevende, men også for å øke kvaliteten i tilbudene som gis.

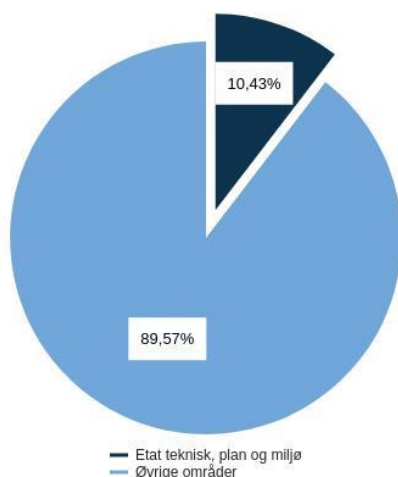
Pasientvarslingsanlegg/trygghetsalarmer

For å kunne optimalisere driften, må det investeres i velferdsteknologi (pasientvarslingsanlegg). tillegg til mer effektiv drift så bidrar teknologien til økt trygghet for pasientene. Verran helsetun har ikke slik anlegg per i dag, mens Guldbergaunet har et system som må byttes ut.

Etat teknisk, plan og miljø

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Budsjett		Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter					
Lønn	89 432	91 330	91 330	91 330	91 330
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	89 394	88 301	86 445	84 696	84 692
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	35 699	35 699	34 699	33 699	33 699
Overføringsutgifter	10 752	12 576	12 576	12 576	12 576
Finansutgifter	53 234	54 458	56 273	57 980	57 980
Sum Driftsutgifter	278 511	282 364	281 323	280 281	280 277
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	-186 039	-186 539	-186 539	-186 539	-186 539
Refusjoner	-26 202	-26 500	-26 500	-26 500	-26 500
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-4 608	-4 608	-4 608	-4 608	-4 608
Sum Driftsinntekter	-216 849	-217 647	-217 647	-217 647	-217 647
Sum	61 662	64 717	63 676	62 634	62 630

Beskrivelse av dagens virksomhet

Etat teknisk, plan og miljø består av sju tjenestoområder; byggesak/oppmåling/GIS, plan/miljø, landbruk, vann/avløp/utbygging, ernæring, veg/trafikk/park og renovasjon. Det er svært stort spenn i ansvarsområdene disse enhetene dekker. I tillegg er finansieringen av disse enhetene ulikt sammensatt. Enhetene landbruk og ernæring, hoveddelen av veg, trafikk og park, deler av plan/miljø og kartdelen av byggesak og oppmåling er skattefinansiert. Vann, avløp og husholdningsdelen av renovasjon er gebyrfinansiert. Dette gir svært lite handlingsrom i omfordeling av midler mellom enheter.

Tjenestene enhetene yter er i stor grad nødvendige grunnlagstjenester for både innbyggere og næringsliv. Det er derfor viktig at tjenestene leveres med rett kvalitet og til rett tid. Kommunens totale økonomiske situasjon medfører at det kvalitative nivået også på de tekniske tjenestene må vurderes strengt. Noen av kvalitetskriteriene, eks vannkvalitet, avløpshåndtering og saksbehandlingstid for enkeltvedtak, er objektive og absolutte. Andre kvalitetskrav kan kommunen selv sette standard for, eks brøytestandard.

Kommunale avgifter for tjenester levert av enheter i etaten vil i den generelt vanskelige økonomiske situasjonen mange av innbyggerne opplever, være viktig å holde på et nødvendig, men så lavt nivå som mulig. I tillegg vil det for mange være nødvendig at kommunen nå går over til månedlig fakturering.

Utfordringer og strategi

Enhet ernæring

Det økonomiske samspillet mellom enhet ernæring og etat helse og velferd forutsetter at beboere i institusjon betaler for tjenestene enhet ernæring tilbyr. Dette har vært tilfellet på alle institusjoner med unntak av Malm sykehjem. Med økt bruk av Malm Sykehjem i forbindelse med strukturendringene innenfor omsorg, er det helt nødvendig å legge samme ordning på plass for denne sykeheimen. Dette er en av forutsetningene for at det ikke skal være behov for endringer av enhet ernæring sine rammer i neste økonomiplanperiode.

Økte råvarepriser gjennom bla a økte matvarepriser påvirker også muligheten til å holde ramma for enhet ernæring konstant. De økte råvareprisene forutsetter økte priser pr porsjon for både hjemmeboende og institusjonsboere. Dette er selvsagt ingen ønska situasjon, særlig i en situasjon der også andre levekostnader øker. For å motvirke denne effekten har enheten allerede i 2023 endret råvaresammensetningen til mer prisvennlige alternativ, uten å gå på akkord med næringsinnhold i sluttproduktet. Enheten viderefører sitt arbeid med kostnadskutt gjennom prisvennlige valg av råvarer, men må balansere dette opp mot ernæringsmessig balanse hos sluttbrukerne. Endring i råvaresammensetning har også medført redusert mengde økologiske produkt. Kommunens målsetting om økologisk andel i kosten har måttet vike for å holde pris til mottaker nede.

Produksjon og utkjøring av mat til hjemmeboende er betydelig dyrere enn produksjon i «bulk» til sykehjem og bosentre. Det er gjort beregning som viser at en «hjemmeboende-porsjon» koster 26 kr mere enn en «institusjons-porsjon». Budsjettforslaget legger ikke opp til å ta inn denne merkostnaden i løpet av ett år, men det er lagt inn en gradvis differensiering f.o.m 2024.

Denne enheten arbeider kontinuerlig svært godt med å finne nye måter å arbeide på som effektiviserer og forbedrer enhetens tjenesteproduksjon. Over de siste 10 årene har enheten forbedret sin prestasjon både isolert sett og i samspill med helse/velferd. Forbedringene omfatter både små og store grep. Forbedringsarbeidet fortsetter også framover, men det er ikke lagt inn store endringer i kommende økonomiplanperiode. Innsparing på 0,5 mill tas ut gjennom fortsatt streng vurdering av bemanningsbehov og gjennom videre utnytting av inngått avtale på råvarer.

Byggesak/oppmåling

Enheten vil i løpet av 2023 ha disponert sitt positive driftsfond. Det har i de siste årene vært høy byggeaktivitet både i privat og offentlig regi. Markedet er nå vesentlig roligere, og det må forventes at dette ikke vil snu raskt. Enheten er i starten av et generasjonsskifte, og tilpasning til lavere aktivitetsnivå må gjennomføres uten at dette medfører at kommunen mister de som representerer enhetens framtid. Enheten må uansett både justere bemanningen og inntekten, det siste gjennom en grundig

korrigering av gebyrregulativet, for å unngå for stort negativt driftsfond. Enheten vil likevel ikke kunne unngå negativt driftsfond i 2024.

Oppmålingsdelen av enheten har en noe annen situasjon, og vil ikke ha behov for den samme justeringen av bemanning og gebyrnivå.

Vann/avløp/utbygging

Enhet vann/avløp/utbygging har i.h.t. gjeldende økonomiplan disponert sitt selvkostfond på avløp i løpet av 2023. Renteutviklingen er en vesentlig del av forklaringen bak dette, men det er også andre årsaksfaktorer. Endringene ved Norturas anlegg på Steinkjer påvirker vannforbruket, og innbyggernes generelle innsparinger som følge av høyere levekostnader har også økt bevisstheten omkring privates vannforbruk. Dette påvirker inntektssida både på vann og avløp. Disse endringene slå særlig tungt ut siden kommunen har hatt en offensiv utbygging av vannforsyningsnettet over år, der anleggene som skal driftes og vedlikeholdes dekker store geografiske områder med få abonnenter, og dermed forholdsvis få å dele kostnadene på. Inntektsbudsjettet ser i tillegg ut til å være basert på et noe for høyt anslag. Det registrert reduserte forbruket er ikke utelukkende negativt, siden dette også innebærer at områdets miljøbelastning gjennom energibruk og kjemikaliebruk reduseres.

Det vil skje endringer i krav til avløpsrensaneanlegg både for fellesanlegg og for spredte avløp i løpet av de kommende årene, som følge av Norges ratifisering av EU-direktiv. For å svare opp disse kravene vil det være nødvendig å revidere betalingsregulativet for å gi tilstrekkelig økonomisk handlingsrom.

Veg/trafikk/park

Vi har over en årrekke ikke hatt midler på driftsbudsjettet på vei til reasfaltering innenfor enhet VTP. Dette gir en slitasje på investert kapital, som over tid ikke står seg. På oppdrag fra enheten har Sweco i januar 2023 utarbeidet rapport som både viser status på det asfalterte vegnettet, og som angir konsekvensene av ulike handlingsalternativ. I økonomidokumentet 2023 ble det derfor beskrevet et behov på 5 mill ekstra på driftsbudsjettet hvert år i økonomiplanperioden og videre, for å stoppe økning i vedlikeholdsetterslepet. I forslag til budsjett og økonomiplan har kommunedirektøren ikke funnet rom for å imøtekomme hele dette beløpet, men har redusert innsatsen til 2 mill i 2024 og svakt økende i økonomiplanperioden. Det er dermed ikke funnet rom for et budsjett som vil stoppe forringelsen av investert vegkapital på asfalterte veger i foreliggende budsjettforslag.

Til tross for utfordringene mht vedlikehold av asfalterte veger, arbeider enheten svært godt med vedlikehold innenfor de rammene enheten har. Publikums krav kommer oftest til uttrykk når leveransene ikke svarer til forventningene. Behovet for å justere publikums forventninger på vegområdet er stort. Det er likevel slik at enheten drifter vegnettet på en måte som sørger for at det ikke oppstår større skader på vegnettet eks som følge nedbørsmengder/styrtregn.

Innenfor trafikkområdet vil parkeringsteknologi og parkeringshus medføre endringer i måten det arbeides på. Teknologien vil ikke fjerne behovet for personell, men arbeidsoppgavene vil endre seg. Skilting, merking osv. vil opprettholdes, men kontroller vil kunne få en noe mindre plass i oppgaveporteføljen. Dette kan medføre et mindre behov for ansatteressurs innenfor trafikkområdet framover i perioden.

Enheten tar i foreliggende budsjettforslag over ansvaret for spillemiddelhåndtering. Denne organisatoriske plasseringen vil være gunstig for spillemiddelområdet, siden samarbeidet innad i kommunen i stor grad er rettet mot park, utbygging og økonomitjenesten. Kapasiteten på spillemiddelområdet er tidligere tatt ned til 1/2 stilling. Denne stillingsandelen kombineres nå med en

ingeniørstilling knyttet til trafikkområdet, og enheten forserer dermed et framtidig redusert bemanningsbehov.

Renovasjon

Enhet renovasjon arbeider videre med praktisk samarbeid med naboselskapene på områder der det er naturlig og nødvendig. Dette gir oss gode vilkår både på fraksjoner vi må betale for å bli kvitt, og på fraksjoner vi får betalt for. Husholdningsavfall, som er et sjølkostområde, går derfor i balanse, og det er bygd sjølkostfond.

Enhetens gjenvinningsstasjon og deponi på Tranamarka har etter tilsyn fra Statsforvalteren fått pålegg om tiltak i vannstrømmene fra anlegget, der rensing og fordrøyning er hovedelementene. Det er lagt inn midler i investeringsbudsjettet for å kunne prosjektere disse tiltakene. Det vil være behov for ytterligere midler til gjennomføring av prosjekterte tiltak, og dette vil kommunedirektøren måtte komme tilbake til i egen sak.

Enheten arbeider videre med den politisk bestilte satsingen på å bringe enheten nærmere de sorterings- og gjenvinningsmålene som er nasjonalt satt. Dette har medført en oppjustering av førstelinjetjenesten på torg, og en styrking av enhetens miljøfaglige kompetanse. Enhetens bidrag i kommunens totale miljøarbeid er med dette styrket.

Næringsavfall har over en årrekke vært et inntektsområde for renovasjon og kommunen. Konjunktorene på nasjonale og internasjonale markeder påvirker sterkt resultat for denne tjenesten. I øyeblikket er byggebransjen nede i en lavkonjunktur og internasjonale markeder på noen fraksjoner der næringsavfall henter inntekter, er også preget av lav/nedadgående konjunktur. I gjennomgang av selvkost sammen med ekstern konsulent viser foreløpige beregninger at det er rom for at en større andel av kostnadene kan legges på næring. Dette vil gi et lavere overskudd fra næringsavfall, men også sikre et grunnlag for noe lavere renovasjonsgebyr. Næringsavfall bidrar med et positivt beløp til kommunens skattefinansierte regnskap i størrelsesorden 3-4 mill. Det er etter kommunedirektørens vurdering derfor ingen grunn til å forhaste seg med en eventuell samorganisering av renovasjonstjenesten i Steinkjer og andre renovasjonsaktører.

Landbruk

Det er viktig at landbrukskontoret kan svare opp de endringene og utviklingsprosjektene landbruket iverksetter selv eller må være aktive deltakere i. Det er likevel slik at landbrukskontorets kapasitet tilsier at hovedrollen er en forvaltningsrolle. Denne rollen må utføres slik at den fremmer de gunstige utviklingstrekkene og prosjektene innenfor de rammene som er satt både av stat og av kommunen selv. Ett av de viktige utviklingstiltakene innenfor landbruket er fortsatt pådriverrollen mht skog, der samarbeidet med øvrige kommuner i Midt-Norge er sentralt. Finansieringen av dette samarbeidet har tidligere gått av skattefinansiert del av budsjettet. Det legges nå opp til at finansieringen i stedet dekkes av skogfondets rentemidler.

Plan/miljø

Det er fastslått at kommunens planarbeid ikke medfører unormalt lang saksbehandlingstid på de delene av en planprosess som er kommunens ansvar. Dette er det viktig også opprettholdes framover, og kanskje spesielt viktig i en fase med lav/nedadgående aktivitet i byggebransjen. Arealplan vil i de fleste areal/bygg-avhengige utviklingstiltak være både en begrensende og utviklende del av tiltaket, og må dermed behandles i tråd med dette.

Også denne enheten opplever nedgangen i byggebransjen gjennom lavere gebyrinntekter. Det er behov for en gjennomgang av gebyrregulativet også for plansaker, der harmonisering med nabokommunene må inngå.

Felles utfordringer i etaten

Etat teknisk, plan og miljø samla har utfordringer knyttet til rekruttering. Deler av utfordringen er knyttet til kommunesektorens omdømme, deler til kommunesektorens lønnsnivå og deler er knyttet til at fagmiljøene er små og dermed oppfattes som fattige. Dette er alle forhold som det må arbeides med i samspill med andre, og mht fagmiljø følges den politisk bestilte linja med samarbeid over kommunegrenser. Det er ikke arbeidet med formelle samarbeidsformer så langt, men det er etablert fag-nettverk på landbruk og på byggesak, og fagområdet plan bør ut fra Steinkjer sitt perspektiv stå for tur når de to første nettverkene er godt etablert. Hensikten med disse fagnettverkene er å bygge robuste fagmiljø, der praktisk samspill over kommunegrenser både reduserer sårbarhet, øker det reelle fagmiljøet ansatte har tilgang på, og sikrer publikum i regionen at eventuelle forskjeller mellom kommuner er saklig begrunna. Det er fag-nettverk landbruk som har kommet lengst i sitt nettverksarbeid, og vi ser effektene av dette, både mht harmonisering av prosedyrer og rutiner over kommunegrenser og faglig samspill ellers.

Oppsummering økonomisk utfordringsbilde

Teknisk, plan og miljø har i utgangspunktet et behov for en økt ramme i størrelsesorden 6,5 mill kroner ut over gjeldende økonomiplan allerede fra 2024. Fem mill kroner av dette er knyttet til behov for årlig 5 mill kroner i driftsmidler til asfaltering som er kommentert tidligere. I tillegg så vil det i en periode frem mot 2026 være et behov for en midlertidig styrking opp mot 1,5 mill kroner som følge av at tidligere vedtatte omstillingstiltak tar litt lengre tid en først forutsatt. Utfordringene løses reelt ikke, men det økonomiske utfordringsbildet løses gjennom en reduksjon i midler til reasfaltering, og dermed ytterligere tæring på investert kapital

Et stort usikkerhetsmoment for teknisk etat vil i tillegg være fremtidig drift og samarbeid innenfor renovasjon. Dette omfatter også næringsavfall hvor kommunen i dag har en netto driftsinntekt. Kommunedirektøren finner så langt ikke grunn til å forsere eventuell samorganisering med andre renovasjonsaktører.

Gebyrutviklingen innenfor de sjølkostfinansierte områdene i etaten slår noe ulikt ut på ulike områder, både ut fra sammensetningen av kostnadsbildet og ut fra eksisterende sjølkostfond. For vann og avløp der investeringstakten de siste årene har vært høy, er det lagt opp til en gebyrøkning som i løpet av 2 år tar opp nødvendig justering pga renteutvikling, prisstigning og lønnsvekst. For en "normal-abonnet" bestående av 3 personer i en husholdning med vann avløp og 240 l restavfallsdunk, vil foreslåtte gebyrøkning innebære en total økning fra 2023 til 2024 fra 15 285 kr inkl mva til 17 675 kr inkl mva, altså en økning på kr 2 390. Den generelle nedgangen i personøkonomien i store deler av befolkningen, vil utfordres av dette. I lys av dette er endringen til månedlig fakturering fra årsskiftet 2023/2024 nødvendig for mange husholdninger.

Sammendrag budsjett

Den største utfordringen i budsjettet for teknisk etat ligger i den helt nødvendige oppryddingen mellom selvkostområdet og skattefinansiert område på lønnsbudsjettet. Utfordringen har delvis blitt kompensert gjennom en reell bemanningsreduksjon både like før og i etterkant av kommunesammenslåingen, men medfører til tross for dette en belastning på skattefinansiert del av

Økonomiplan for 2024-2027

budsjettet som forutsetter omfattende grep. Dette henger også sammen med at deler av etaten består av selvkostfinansierte fagområder, handlingsrommet innenfor skattefinansiert del av budsjettet er dermed begrenset i faktisk størrelse på budsjettet. Kommunedirektørens forslag som innebærer at vegområdet bærer belastningen med dette grepet, forutsetter politisk vilje til å foreta en etablering av et tydelig grensesnitt mellom privat og kommunal veg, som vil medføre at deler av kommunens vegnett overføres til private, mens en mindre andel private veger må vurderes for kommunal overtakelse.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	40 584	40 584	40 584	40 584
Sum Vedtak forrige periode	-4 664	-5 664	-6 664	-6 664
Sum Budsjettendring i år	9	9	9	9
Sum Lønns- og prisvekst	990	990	990	990
Konsekvensjustert budsjett	-3 665	-4 665	-5 665	-5 665
Konsekvensjustert ramme	36 919	35 919	34 919	34 919
Innsparingstiltak				
Redusert vegvedlikehold	-500	-500	-500	-500
Tidligere innlagt tiltak - ikke full effekt i 2024 og 2025	1 550	1 025	0	0
Utgiftsreduksjon enhet ernæring	-500	-500	-500	-500
Utgiftsreduksjon enhet landbruk	-100	-100	-100	-100
Økte parkeringsgebyr	-500	-500	-500	-500
Sum Innsparingstiltak	-50	-575	-1 600	-1 600
Nye tiltak				
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 3.4.1	66	66	66	66
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 3.4.2	357	357	357	357
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 4	1 132	1 132	1 132	1 132
Lønnsoppgjør 2023 - helårsvirkning kap 5	1 286	1 286	1 286	1 286
Lønnsoppgjør 2023 - lederoppgjør 01.01.23	66	66	66	66
Overflytting av 0,5 årsverk konsulent	360	360	360	360
spillemidler fra etat samfunn og kultur til etat teknisk, plan og miljø				
Pensjonskostnader - endrede utgifter	1 272	1 272	1 272	1 272
Teknisk etat - Reasfaltering, vedlikehold vegkapital	2 231	2 715	3 698	3 694
Sum Nye tiltak	6 770	7 254	8 237	8 233
Nye tiltak og realendringer budsjett	6 720	6 679	6 637	6 633
Ramme 2024-2027	43 639	42 598	41 556	41 552

Innsparingstiltak

Redusert vegvedlikehold

Det er lagt inn nedtrekk i vedlikehold på veg, der noe må tas ut gjennom en reel reduksjon i sommervedlikehold, og noe tas ut gjennom en avklaring overfor entreprenører mht faktureringspraksis. De aller fleste entreprenører drifter også private veger innenfor sine roder, der praksis mht bruk av digitale verktøy i kjøretøyene nå er gjennomgått og harmonisert mellom entreprenørene.

Utgiftsreduksjon enhet ernæring

Enheten reduserer sitt driftsbudsjett gjennom klok håndtering av inngått innkjøpsavtale på råvarer, og gjennom streng praksis mht innleie av vikarer ved fravær. Konsekvensen av valgte råvarer vil ikke være en reduksjon i ernæringsmessig og opplevd kvalitet til sluttbruker.

Utgiftsreduksjon enhet landbruk

Satsingsområdet pådriver skog har så langt blitt finansiert over enhet landbruk sitt ordinære driftsbudsjett. I det videre foreslås finansiering av kommunens andel over rentemiddelbudsjettet for skogbruket.

Økte parkeringsgebyr

Det er lagt inn økning i parkeringsinntektene. Dette skyldes at vi er tilbake på normalt nivå etter nedstenging av samfunnet pga covid, og økningen i parkeringsbehov ut over før-covid-nivå gir økte inntekter.

Nye tiltak

Teknisk etat - Reasfaltering, vedlikehold vegkapital

Det er lagt inn midler til reasfaltering, men ikke i det omfanget som er ønskelig ut fra mål om å stoppe forfall i investert kapital. Utover i økonomiplanperioden vil det åpnes for noe økning, men ikke tilstrekkelig til å stoppe forfallet.

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Bil fagansvarlig VA	600	0	0	0	600
Biler VA / Utbygging adm	0	0	1 200	0	1 200
Digitale kartverk	500	500	0	500	1 500
Driftsoperatørbiler VA (6 biler inkl. innredning)	4 000	0	0	0	4 000
Hall/vaskehall Lisetrøa	-0	1 000	0	0	1 000
Maskininvesteringer - VTP	800	500	600	0	1 900
Ny PLS Løsberga renseanlegg	3 000	-0	0	0	3 000
Nyanlegg - avløpsnett	27 300	28 100	29 000	30 000	114 400
Nyanlegg - kommunale veger	16 000	17 000	18 000	19 000	70 000
Nyanlegg - vannutbygging	27 300	28 100	29 000	30 000	114 400
Nyanlegg parker	400	400	500	500	1 800
Nytt ristfang Løsberga	0	2 000	-0	0	2 000
Overgang fra leide til eide biler - oppgradering av bilpark	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Renovasjon - diverse Tranamarka	1 000	1 000	1 000	500	3 500
Renovasjon - Fornye renovasjonsbiler	0	3 000	3 000	3 000	9 000
Renovasjon - nedgravde containere	0	1 000	1 000	1 000	3 000
Renovasjon - ny presse	4 000	0	0	0	4 000
Sentrale idrettsanlegg	600	-0	700	0	1 300
Sigevann Tranamarka - forprosjekt	2 500	2 500	0	0	5 000
Tennisbanen - Rehabilitering	2 000	0	0	0	2 000
Uteområde skolene	1 000	500	0	0	1 500

Økonomiplan for 2024-2027

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Utskifting maskiner sentralkjøkkenet	300	0	0	0	300
VA - avvatningsbil/spylebil	0	0	0	4 000	4 000
VA - mobil avvatningsenhet	0	800	0	0	800
VA - ny sentrifuge	0	0	0	1 500	1 500
Løsberga renseanlegg					
VA - reservevannshenger (beredskap)	400	0	0	0	400
VTP - Bytte gravemaskin	0	3 200	0	0	3 200
VTP - kombimaskin - kosting/brøyting/strøing	1 200	0	0	0	1 200
VTP - ladestasjoner el-biler	0	500	0	500	1 000
VTP - lagerhall for strøsand i Follafoss	200	0	0	0	200
VTP - nye søppelbeholdere i sentrum	0	2 000	0	0	2 000
VTP - parkeringsteknologi	200	200	250	250	900
VTP - Renovering Guldbergaunet friidrettsanlegg	0	6 600	0	0	6 600
VTP - slamsugerbil	0	0	0	4 000	4 000
VTP - Utskifting dekke hovedbane fotball Guldbergaunet	0	-0	5 000	0	5 000
VTP - utskifting traktor	0	1 900	0	0	1 900
Sum investeringsprosjekter	95 300	102 800	91 250	96 750	386 100

Biler VA / Utbygging adm

Bytte av to biler til bruk for for de som følger opp utbyggingsprosjektene rundt om i kommunen.

Driftsoperatørbiler VA (6 biler inkl. innredning)

Driftsoperatørene innenfor Vann og avløp har behov for biler med spesiell innredning og utstyr. Dette vil bidra til at de blir mer effektive i arbeid i felt. De bilene de har i dag, er biler med begrenset plass og utstyr.

Maskininvesteringer - VTP

Det er behov for investering og fornying av mindre maskiner og utstyr, slik som krattknuser, kantklipper til bruk under autovern, større gressklippere og brøyteplog(er)

Ny PLS Løsberga renseanlegg

Løsberga renseanlegg har behov for en del oppgradering, etter et tilsyn fra Statsforvalteren. Programmerbar logisk styring (PLS) Dette er en av tiltakene som oppfyller dette kravet. Tiltaket er framflyttet fra 2025 til 2024.

Nyanlegg - vannutbygging

Sikkerheten for vannforsyning som både gir nok og godt vann påvirkes også hos oss av klimatiske endringer. Vi har punkt i distribusjonsnettet der det er behov for tiltak for å sikre god nok leveringssikkerhet. I kommunedirektørens budsjettforslag er det foretatt en forsiktig oppjustering av kronebeløp til investeringsrammene på veg, vann og avløp med ca 3 % økning hvert år i

Økonomiplanperioden. Dette innebærer en realnedgang i investeringsrammene for områdene for 2024, siden økningen ikke tilsvarer økningen i lønnsnivå og maskinprisindeksen så langt i 2023. Dette er gjort for å sikre en etter kommunedirektørens vurdering, forsvarlig gjeldsbelastning.

Nyanlegg parker

Fornyng av parkanlegg ligger på samme nivå i 2024 og 2025, som det har ligget på i de siste 3 år. Det justeres opp i 2026 og 2027, for å møte behovet for tilrettelegging av parkanlegg på en slik måte at de blir enkle og lettstelte med tanke på vedlikehold.

Nytt ristfang Løsberga

Dette er ett av tre tiltak som er nødvendig å utføre ved Løsberga renseanlegg, etter tilsyn fra Statsforvalteren. Tiltakene vil bedre både renseprosessen og arbeidsmiljøet for ansatte.

Overgang fra leide til eide biler - oppgradering av bilpark

I løpet av økonomiplanperioden vil vi være ferdigstilt med overgang fra leide til eide biler, men vi vil fortsatt ha behov for å fornye denne bilparken. Dette har tidligere vært spredt utover på de enkelte tjenesteområdene, men samles nå og blir mer synlig i budsjettet. Positiv økonomisk konsekvens vil likevel være en realitet som følge av innfasing av felles bilpool.

Renovasjon - diverse Tranamarka

Dette vil være tiltak bl.a. for forbedring av mottaksanlegget på Tranamarka.

Renovasjon - Forny renovasjonsbiler

Renovasjonsbilene fornyes med ulik takt, avhengig av type bil og hvor langt de går. Dette betyr at 1 bil må fornyes hvert år.

Renovasjon - ny presse

Den gamle papirpressa lar seg ikke reparere, og må derfor byttes ut.

Sentrale idrettsanlegg

Konkret tiltak her er etablering av sandvolleyballbane i 2024. I 2026 vil behovet være oppgradering av speakerbua på friidrettsanlegget. I tillegg noe større utstyr på friidrettsbanen.

Sigevann Tranamarka - forprosjekt

Det er avsatt 2,5 mill i 2024 og 2025 til å bygge opp/restaurere sigevanns-systemene fra deponiet på Tranamarka. Beløpene er foreløpig et estimat på planlegging, prosjektering og oppstart av dette arbeidet. De totale kostnadene for dette prosjektet vet man ikke før det er ferdig prosjertert. Det vil derfor være nødvendig å komme tilbake til en egen sak om gjennomføring og fullføring av prosjektet. Tiltaket kan ikke utsettes, da det er et pålegg fra statsforvalteren.

Tennisbanen - Rehabilitering

Tennis er en idrett i sterk vekst i Steinkjer. Dagens fasiliteter er ikke gode nok til å håndtere dette. Tiltaket innebærer en oppgradering av anlegget, der man bl.a lager to baner der man i dag har en. Banen slik den er i dag, kan ikke benyttes til konkurranser.

Utskifting maskiner sentralkjøkkenet

Behov for 300.000 kr i tillegg til ubrukte midler, for å få realisert ny pakkemaskin. Pakkemaskin brukes til pakking av enkeltporsjoner til hjemmeboende. Investeringen er foreslått flyttet fram fra 2025 til 2024. Maskinen de har i dag, har store mangler, og det er vanskelig å skaffe deler til den ved reparasjoner.

VA - mobil avvatningsenhet

Denne enheten vil fungere slik at avvatning av slam kan foregå ved en kum hvor som helst i avløpsnettet. I dag skjer dette på Tranamarka. Man vil med dette kunne unngå å belaste vannstrømmene der, som fra før er belastet.

VA - ny sentrifuge Løsberga renseanlegg

Tiltaket er ett av tre tiltak som er nødvendig å foreta i løpet av økonomiplan-perioden ved Løsberga renseanlegg. Dette for å sikre at renseprosessen utføres på forsvarlig vis.

VA - reservevannshenger (beredskap)

Ved f.eks bortfall av strøm over lengre tid, vil vannforsyning være en kritisk faktor mht behov for tiltak i områder eller overfor grupper. Mobil reservevannforsyning kan derfor være en billig og effektiv måte å håndtere vannmangel på, før ytterligere tiltak er nødvendig.

VTP - Bytte gravemaskin

Gravemaskina vil da være i sitt 10.år, og vi avskriver kjøretøy over 10 år som hovedregel.

VTP - kombimaskin - kosting/brøyting/strøing

Den minste kostebilen står i lange perioder stille, med store reparasjonsbehov. I tillegg er maskinen som benyttes til kosting og brøyting på park - som brukes på små og smale områder - i ferd med å bryte sammen. Investeringen vil erstatte begge disse kjøretøyene. Vaskehall på Lisetrøa er skjøvet ut til 2025 for å gi plass til denne investeringen.

VTP - lagerhall for strøsand i Follafoss

En slik hall vil bidra til mer effektiv strøing i sesongen. Det vil være kort hentevei til strøsand i Follafoss, når det er behov for strøing. I tillegg vil det føre til mindre svinn, i motsetning til lagring ute.

VTP - nye søppelbeholdere i sentrum

Dagens løsning med beholdere rommer lite søppel, og må tømmes ofte - noe som er svært ressurskrevende. Det foreslås derfor å investere i et lukket avfallssystem som komprimerer søppel, og som sender automatisk varsel når den er full og må tømmes. Dette rommer opptil 95 % mere søppel enn dagens løsninger, som bidrar til at antall dunker og antall tømminger kan reduseres. Det er et lukket system, som sikrer at avfallet ikke blir dratt utover av fugler - og at skadedyr ikke kommer til.

VTP - Renovering Guldbergaunet friidrettsanlegg

Dette gjelder skifte av banedekke. Dekket er nedslitt, og er nødvendig å skifte for å bl.a å ha mulighet til å arrangere nasjonale stevner. Dette tiltaket er flyttet fra opprinnelig 2024 til 2025.

VTP - slamsugerbil

VTP har et stort antall sluker og kummer i tilknytning til veinettet. Disse er det behov for å tømme med jevne mellomrom. Dette arbeidet blir utført ved hjelp av innleie. En del av kummene blir tømt for sjelden, og skaper problemer ved overvann. En økning av tømmetakten, vil belaste utgiftsbudsjettet. Det må gjøres en grundig vurdering før denne investeringen gjennomføres, for å avklare hvilken metode som er den mest økonomiske måten å håndtere oppgaven på.

VTP - Utskifting dekke hovedbane fotball Guldbergaunet

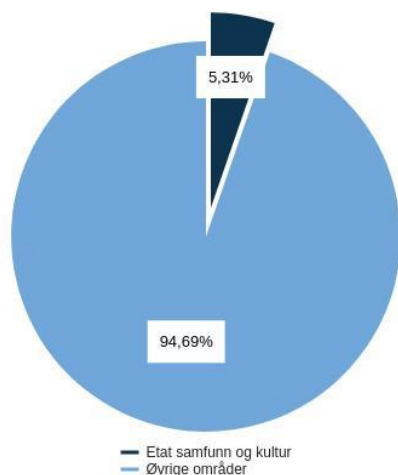
Behovet for utskifting av dekket er absolutt tilstede. Tiltaket er likevel flyttet fra 2025 til 2026, av budsjettmessig hensyn. Dette vil selvsagt ikke oppleves som gunstig, sett fra fotballmiljøet sin side.

VTP - utskifting traktor

Traktoren vil være i sitt 10.driftsår i 2025, og kjøretøy avskrives i hovedregel over 10 år. Det vil ikke være økonomisk lønnsomt å beholde den lengre, pga behovet for vedlikehold og reparasjon vil bli betydelig større når kjøretøyet oppnår denne alderen.

Etat samfunn og kultur

Brutto utgifter i % av kommunens totale brutto utgifter

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter					
Lønn	37 126	37 793	37 693	37 693	37 693
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	48 615	73 652	73 338	73 063	72 930
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 501	5 551	5 551	5 551	5 551
Overføringsutgifter	12 408	13 728	13 625	13 681	13 777
Finansutgifter	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	103 650	130 724	130 207	129 988	129 951
Driftsinntekter					
Salgsinntekter	-33 219	-34 975	-34 975	-35 075	-35 175
Refusjoner	-5 017	-5 086	-5 086	-5 086	-5 086
Overføringsinntekter	-1 115	-1 115	-1 115	-1 115	-1 115
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-39 351	-41 176	-41 176	-41 276	-41 376
Sum	64 299	89 548	89 031	88 712	88 575

Beskrivelse av dagens virksomhet

Etat samfunn og kultur har ansvar for kultur og idretts feltet i Steinkjer kommune. Etaten skal også arbeide med samfunnskontakt, kommunikasjon og næringsarbeid.

I tillegg til å forvalte alle fagspørsmål på områdene, er etaten ansvarlig for tilskudds og søknads ordninger for frivilligheten. Virksomheten er organisert i fire tjenesteenheter som er bibliotek, kulturskole/ungdomstjeneste, Dampsaga bad og kulturarrangement.

Kulturetaten ledes av kultursjef som har en stab på 0,5 årsverk bestående av kulturkonsulent i 50 % stilling. Etaten har nå også fått oppgaver som kommunikasjon og næringsarbeid samt samfunnskontakt uten at det er tilført økonomiske ressurser til gjennomføring.

Utfordringer og strategi

Etat samfunn og kultur går i andre halvdel av 2023 inn i en fase der en omfattende omstrukturering og endring går mot slutten. Dampsaga bad er ferdig renovert, og fokuset der kan rettes inn mot en best mulig fremtidig drift. Steinkjer kulturhus åpnet sine dører som planlagt 1. september 2023. Med det fullføres et fem årlig fokus på bygging og renovering av henholdsvis det nye kulturhuset og Steinkjer samfunnshus. Etaten har vært preget av disse faktorene i vesentlig grad, og rommet for å arbeide med faglige spørsmål innenfor etatens ansvarsområder har dermed blitt noe begrenset. I tillegg har Covid pandemien satt sine spor. Både overfor frivilligheten og en rekke av de kulturbaserte tjenester og ansvarsområder som det arbeides med i etaten.

Før beskrivelsene av de ulike arbeidsområdene vil det derfor være riktig å nevne at etaten kommer til å prioritere en handlingsrettet kultur plan i tråd med Steinkjer kommunes planverk i 2024. Vi har behov for å sette faglig retning og mål innenfor våre fagområder. Disse målene skal være i tråd med kommuneplanens samfunnsdel som legger føringene for vårt arbeid i årene som kommer.

Kultur

Åpningen av kulturkvartalet med hovedfokus på Steinkjer kulturhus blir den største endringsfaktoren i det langsiktige økonomiske bildet i etat samfunn og kultur. Hoveddelen av eventuelle kostnadsøkninger vil være basert på økt rente og dermed økte husleiekostnader for både Steinkjer kulturhus og Steinkjer samfunnshus. I prosjekteringen og planleggingen av de to byggene har man i så stor grad som mulig ivare tatt de driftsmessige konsekvensene sett i forhold til budsjett. Det er allikevel slik at noen kostnadsfaktorer vil kunne komme til når detaljene i driften skal realiseres. De fleste kostnadsfaktorer finnes allerede i eksisterende budsjetter, da vi har hatt drift på de største funksjonene i Dampsaga kulturhus. For eksisterende kostnadsfaktorer kan det allikevel bli snakk om å måtte justere disse for å tilpasse kostnaden til større volum og lokaler. Det vil også kunne komme noen uforutsette kostnader i forbindelse med funksjoner som er nye for Steinkjer kommune. I denne sammenheng snakker vi om drift av galleri og Steinkaret. Den langsiktige driften av kulturkvartalet er også avhengig av god ledelse, og at våre langsiktige inntjeningsmål nås. Det er etaten nå langt bedre skodd til å kunne realisere i og med at leder for kulturkvartalet er ansatt for å ivareta dette i årene som kommer. De budsjetterte inntektene på utleie av saler og rom er også nøkterne i kulturkvartalet. Her ligger det muligheter til å kunne dekke de eventuelle nye kostnadselementene som er skissert over.

Steinkjer bibliotek opplever en vesentlig økning i besøk etter åpningen av Steinkjer kulturhus. Tellingene etter oppstart viser at besøket er tredoblet. Antallet innbyggere med lånekort har også økt betraktelig. Dette er svært gledelig for Steinkjer kommune og for biblioteket. Utfordringen blir den underliggende driften og da særlig bemanningen som er den samme som før flyttingen til Steinkjer kulturhus. Biblioteket har for eksempel et enormt høyt besøk på lørdager med gjennomsnittlig 1000 personer innom dørene i løpet av dagen. Uten tilføring av lønnsressurs så vil åpning på lørdager måtte revurderes. Det vil være et stort skritt i feil retning basert på målsettingene biblioteket har hatt som åpen arena for innbyggerne i regionen. Det stilles også spørsmålstegn rundt behovet for å kunne ha biblioteket åpent på søndager. Erfaringene så langt er at Steinkjer kulturhus har stort besøk både lørdag og søndag. Da hadde det vært naturlig å ha dørene åpne i biblioteket. Det vil imidlertid kreve ytterligere lønnsressurser. Målsettingen må være å få styrket bemanningen i Steinkjer bibliotek.

Kulturfeltet i Steinkjer kommune er så mye mer enn kulturkvartalet. I forbindelse med langtidsbudsjettet for 2023 - 2026 ble det gjort store kutt i tilskuddsmidlene på dette feltet. De større samarbeidspartnerne våre (Hilmarfestivalen, Steinkjerfestivalen, og Gruveteater) opplever nå kutt i sin støtte. De søkbare midlene til kulturformål ble redusert til en tredjedel i 2023, og foreslås opprettholdt på samme nivå for kommende fireårs periode. Det fremtidige økonomiske bildet for Steinkjer kommune kan gjøre det krevende å ha midler til disposisjon til slike formål i årene som kommer. Det vil få store konsekvenser for det frivillige kulturlivet i hele kommunen, samt videre utvikling av de store kulturløftene vi har av mer profesjonell karakter.

Idrett

Innenfor idretten vil et bortfall av søkbare midler få samme konsekvens som for kulturlivet. Disse midlene ligger inne under samme ordning som kulturformålene og fordeles med ca 50 % på kultur og 50% på idrett. Ved behov for ytterligere kostnadskutt i etat samfunn og kultur vil neste steg på dette feltet bli ytterligere nedtrekk til Steinkjer skidrift, og kutt i det årlige tilskuddet til Steinkjer idrettsråd. Idrettsrådets tilskudd er ikke berørt i budsjettforslaget da etaten prøver å unngå kutt som går direkte mot barn og unge.

Dampsaga bad

Sluttregningen på renoveringen av Dampsaga bad er nå kjent, og etaten kan nå legge inn mer eksakte kostnadsberegninger i budsjettene for årene som kommer. for etat samfunn og kultur er dette en faktor som ikke er mulig å påvirke. Fokuset rettes nå mot en best mulig drift, og med dette et størst mulig besøk i badet. Inntektene vil ikke kunne sørge for et regnskap i balanse for Dampsaga bad. Målet er å gjøre behovet for kommunalt tilskudd så lavt som mulig.

Frivillighet - kontakt med kommunedelene.

Etat samfunn og kultur har også ansvaret for kontakten med kommunedelene og frivilligheten i kommunen. Utgangspunktet er arbeidet som ble gjort rundt dette i forbindelse med Steinkjer 2025 prosessen samt det gode bolystarbeidet kommunen har stått for igjennom mange år. Første steg i arbeidet blir effektivering av frivillighetsmillionen og oppfølging av prosessene dette medfører. Utfordringen er at det ikke finnes stillingsressurs i administrasjonen til å følge opp dette feltet pr. dato. Etat samfunn og kultur har også ytterligere innsparing med nedtrekk i stillingsressurser i årene som kommer. Det vil til at de politiske forventningene til oppfølging av denne oppgaven blir vanskelig å oppfylle.

Folkehelse og spillemidler

Etat samfunn og kultur har også hatt ansvaret for folkehelse og behandling av spillemidler. Disse arbeidsoppgavene skal løses i henholdsvis etat oppvekst og inkludering samt teknisk plan og miljø.

Sammendrag budsjett

Etat samfunn og kultur går inn i en budsjettperiode der aktiviteten nå skal tilpasses normal drift etter en rekke større bygge og renoveringsprosjekter. Dette gjelder for prosjektene Dampsaga bad, kulturkvartalet Steinkjer (Steinkjer kulturhus og Steinkjer samfunnshus), og Salmarhallen på Guldbergaunet.

Budsjettet for kommende periode bærer preg av en rekke kutt til sentrale samarbeidspartnere. I tillegg gjør kutt i driftsmidlene på flere enheter at de overordnede faglige målene innenfor kulturfeltet ikke kan

Økonomiplan for 2024-2027

nås i budsjettperioden. Tiltakene som settes inn er i størst mulig grad lagt opp slik at de ikke går direkte ut over ordninger som gjelder barn og unge. Det er imidlertid krevende å få til dette, da de fleste kulturaktører har tilbud for dette segmentet som en del av sin virksomhet.

Etat samfunn og kultur er også avhengig av at besøket i kulturkvartalet og Dampsaga bad blir godt i årene som kommer. Etaten er avhengig av leieinntekter i flere enheter, og det gjør at kvaliteten på aktiviteten som tilbys samt markedsmessige svingninger kan påvirke omsetning og dermed den endelige budsjettoppnåelsen.

Etat samfunn og kultur skal også arbeide med samfunnskontakt, næring, og kommunikasjon. Det er ikke satt av lønnsmessige ressurser til dette arbeidet ut over det som kan utøves av kommunalsjef samfunn og kultur.

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	64 299	64 299	64 299	64 299
Sum Vedtak forrige periode	7 338	7 178	7 178	7 178
Sum Budsjettendring i år	46	46	46	46
Sum Lønns- og prisvekst	1 692	1 692	1 692	1 692
Konsekvensjustert budsjett	9 076	8 916	8 916	8 916
Konsekvensjustert ramme	73 375	73 215	73 215	73 215
Innsparingstiltak				
Reduksjon 1 årsverk Dampsaga bad	-500	-600	-600	-600
Reduksjon driftsmidler kulturskolen	-135	-135	-135	-135
Reduksjon i støtte og tilskuddsordninger	-372	-315	-259	-163
Økning inntektsposter Steinkjer kulturskole	-406	-406	-406	-406
Økte inntekter kulturkvartalet Steinkjer	-1 250	-1 250	-1 350	-1 450
Sum Innsparingstiltak	-2 663	-2 706	-2 750	-2 754
Nye tiltak				
Endrede husleieutgifter Steinkjer kulturhus	14 000	14 000	14 000	14 000
Etat samfunn og kultur - husleie samfunnshuset - endrede utgifter	1 709	1 395	1 120	987
Frivillighetssentralen i Malm . kjøp av tjenester innbyggertorg	50	50	50	50
Lønnsoppgjør 2023 - helårvirkning kap 3.4.1	66	66	66	66
Lønnsoppgjør 2023 - helårvirkning kap 3.4.2	213	213	213	213
Lønnsoppgjør 2023 - helårvirkning kap 4	1 251	1 251	1 251	1 251
Lønnsoppgjør 2023 - lederoppgjør 01.01.23	133	133	133	133
Overflytting av 0,5 årsverk konsulent	-360	-360	-360	-360
spillemidler fra etat samfunn og kultur til etat teknisk, plan og miljø				
Pensjonskostnader - endrede utgifter	774	774	774	774
Salmarhallen - netto endring driftsutgifter inkl husleieøkning pga renteøkning	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	18 836	18 522	18 247	18 114
Nye tiltak og realendringer budsjett	16 173	15 816	15 497	15 360
Ramme 2024-2027	89 548	89 031	88 712	88 575

Innsparingstiltak

Reduksjon 1 årsverk Dampsaga bad

Reduksjon av ett årsverk i Dampsaga bad knyttet til spesifikke funksjoner basert på endringer i driftsoppgaver.

Reduksjon driftsmidler kulturskolen

Steinkjer kulturskole opplever en betydelig økning i etterspørselen etter elevplasser etter flyttingen til Steinkjer samfunnshus. Ventelistene ser slik ut pr 01.10. 2023

Økning elevtall kulturskole (133 på venteliste pr 1.10)	Ant	Minutter	t/u	Stilling	Lønnsutgift	Elevinntekt	Diff/utgift
Gitar 12	12	20 4,00	20,51	150 000	49 680	100 320	
Piano 17	17	20 5,67	29,06	220 000	70 380	149 620	
Dans	30	60 3,00	17,78	140 000	124 200	15 800	
Kunst	21	90 4,50	26,68	200 000	86 940	113 060	

Steinkjer kulturskole skulle med utgangspunkt i dette ha vært tilført lønnsmidler på KR 710 000,- for å etterkomme etterspørselen. Den økonomiske situasjonen i Steinkjer kommune gjør imidlertid at det ikke føles riktig å foreslå nye stillinger i årets budsjett.

Vi ser også at flere kommuner har innført friplasser for lavinntektsfamilier i kulturskolen. 20 friplasser i Steinkjer kulturskole ville ha hatt en kostnad på KR 83 000,-. Det er ikke funnet rom for å legge inn dette som foreslått tiltak i budsjettperioden.

Det er dermed svært krevende å skulle finne muligheter for å kutte i driftsbudsjettet uten at det får konsekvenser for både eksisterende aktivitet og ikke minst muligheten til å få flere elever inn i kulturskolen. Følgende kutt er tatt i driftsbudsjettet:

Undervisningsmaterieill	-20 000
Annonse	-20 000
Kurs reduksjon/deltagelse	-20 000
Reiseutgifter	-20 000
Arrangementsutgifter - Kutt UKM	-30 000
Sommerhuze utgår	-25 000

Reduksjon i støtte og tilskuddsordninger

Den krevende økonomiske situasjonen i Steinkjer kommune fører til tiltak som reduserer støtten til viktige kulturformidlere.

Steinkjer kommune har i dag langsiktige samarbeidsavtaler med tre aktører. Det er Steinkjerfestivalen, Stiftinga Hilmar Alexandersen, og Gruveteater (Eplene i Messehagen).

I budsjettet for 2023 ble støtten til Steinkjerfestivalen redusert. I 2024 budsjettet foreslås det også kutt til de to siste av de tre samarbeidspartnerne. Stiftinga Hilmar Aleksandersen får en reduksjon i sin direkte støtte på kr 125 000,- Det vil si at det gjenstående støttebeløpet til festivalen er kr 100 000,- I tillegg foreslås det at støtten til regionalt senter for folkemusikk og folkedans opprettholdes. Uten kommunalt bidrag (20%) av statstilskuddet vil senteret miste sin nasjonale støtte. Det må for enhver pris unngås. Støtten til Eplene i Messehagen foreslås halvert fra kr 120 000 i året til kr 60 000 i året.

Videre foreslås det en reduksjon i støtten til Steinkjer skidrift AS. Forslaget til innsparing vil gå ut over løypekjøringen på Byafjellet, Henningvola og i Steinfjellet. Det foreslås en reduksjon på kr 100 000,- for 2024, og kr 150 000 for de kommende årene i langtidsbudsjettperioden. Det er også viktig å presisere at modellen med Steinkjer skidrift AS er under diskusjon. Administrasjonen har hatt flere henvendelser fra andre områder der det også foregår løypekjøring uten kommunal støtte. Det understreker at den eksisterende modellen Steinkjer skidrift AS er tuftet på kan være moden for en revidering.

Økning inntekstposter Steinkjer kulturskole

Det budsjetteres med økte inntekter til kulturskolen basert på følgende poster:

Utleie av egne lokaler, økt inntekt fullfinansiering 30% stilling salg korps, samt økte priser salg av tjenester til korps og orkester.

Økte inntekter kulturkvartalet Steinkjer

Kulturkvartalet Steinkjer åpnet 1. september 2023, og responsen etter åpning har vært meget god. Helheten med Steinkjer samfunnshus, Steinkjer kulturhus, Steinkjer kirke og det nye torget har blitt et svært godt utgangspunkt for videre utvikling av kulturfeltet i vår region.

Det vil være en rekke økonomiske forhold som påvirker driftsbildet for kulturkvartalet Steinkjer. I den sammenheng er det driften av Steinkjer kulturhus og Steinkjer samfunnshus som omhandles i budsjettet. For enhet kulturarrangement så ser vi et bilde som er vesentlig endret fra driftsmodellen i Dampsaga kulturhus. Kinodriften er tatt ut, og reguleres i en egen økonomisk avtale med Trondheim kino. Enheten har nå langt flere saler og rom der det vil tilflyte leieinntekter enn tilfellet var med Dampsaga kulturhus. Samtidig ser man at billettsalget på kulturarrangementer har økt vesentlig. Det skyldes flere faktorer. Vi har nå en salkapasitet som tiltrekker seg større produksjoner. Vi ser også at det nye kulturkvartalet trekker publikum fra et større geografisk område enn før. Samlet sett så gir dette grunnlag for å beregne en økning i netto billett og utleieinntekt de kommende årene. Vi har også hensyn tatt en del nye kostnadsfaktorer som er trukket fra i beregningen av netto billett og utleieinntekt.

Både kostnads og inntektsfaktorene vil bli spesifisert nærmere i detaljbudsjetteringen.

Økonomi og finans

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Budsjett		Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027
Driftsutgifter					
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	992	992	992	992	992
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	100	106	106	106	106
Finansutgifter	97 757	99 414	107 011	123 963	124 792
Sum Driftsutgifter	98 849	100 512	108 109	125 061	125 890
Driftsinntekter					
Refusjoner	-4 674	-4 677	-4 677	-4 677	-4 677
Overføringsinntekter	-1 760 120	-1 932 919	-1 923 291	-1 908 299	-1 903 324
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-92 042	-65 270	-61 557	-61 785	-61 233
Sum Driftsinntekter	-1 856 836	-2 002 866	-1 989 525	-1 974 761	-1 969 234
Sum	-1 757 987	-1 902 354	-1 881 416	-1 849 700	-1 843 344

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Tiltak	Økonomiplan			
	2024	2025	2026	2027
Vedtatt budsjett	-56 691	-56 691	-56 691	-56 691
Sum Vedtak forrige periode	-1 227	-3 042	-4 749	-4 749
Sum Lønns- og prisvekst	6	6	6	6
Konsekvensjustert budsjett	-1 221	-3 036	-4 743	-4 743
Konsekvensjustert ramme	-57 912	-59 727	-61 434	-61 434
Nye tiltak				
Endringer avskrivninger fra selvkost 2024 - 2027	-31	790	595	1 864
Sum Nye tiltak	-31	790	595	1 864
Nye tiltak og realendringer budsjett	-31	790	595	1 864
Ramme 2024-2027	-57 943	-58 937	-60 839	-59 570

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

	Økonomiplan				Sum
	2024	2025	2026	2027	2024-27
Investeringsprosjekter					
Egenkapitalinnskudd KLP	5 390	5 500	5 500	5 500	21 890
Sum	5 390	5 500	5 500	5 500	21 890
investeringsprosjekter					

